

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

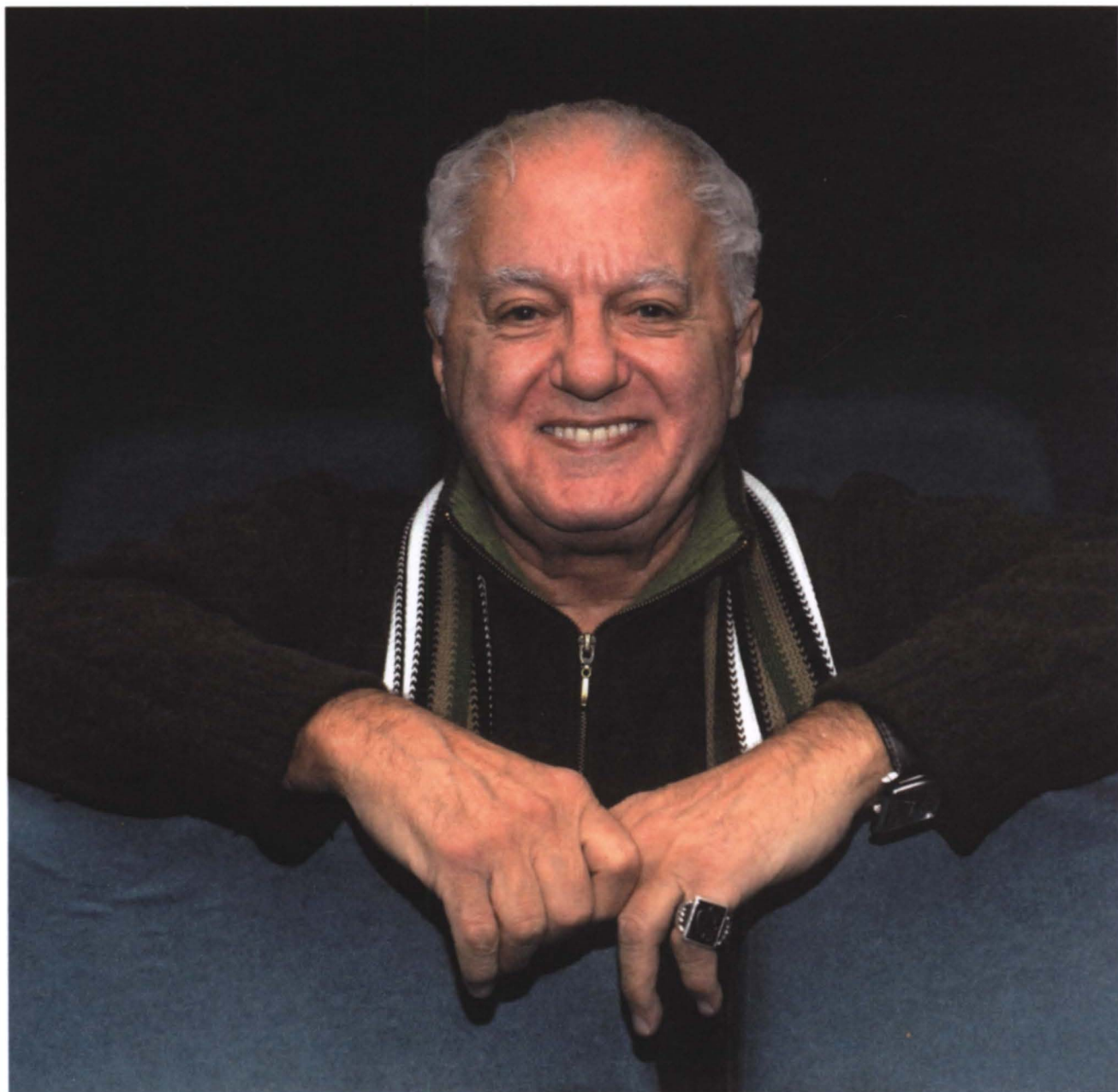
ÜLKÜ ERAKALIN

46. Uluslararası Antalya Altın Portakal Film Festivali Yayını

ÜLKÜ ERAKALIN

BU KİTAP
46. ANTALYA ALTIN PORTAKAL FİLM FESTİVALİ
YAYINIDIR

ÜLKÜ ERAKALIN
SİZ BENİM FİMLERİMLE BÜYÜDÜNÜZ

Yayına Hazırlayan
ALİ CAN SEKMEÇ

SAHİBİ
ANTALYA KÜLTÜR SANAT VAKFI
İKTİSADİ İŞLETMESİ

KİTAPIN ÖZGÜN ADI
SİZ BENİM FİLMLERİMLE BÜYÜDÜNÜZ

YAZARI
ÖLKÜ ERAKALIN

YAYINA HAZIRLAYAN
ALİ CAN SEKMEÇ

GRAFİK TASARIM
US MEDYA
www.usmedya.com

SAYFA TASARIMI
ÖYKÜ AKGÜRGEN

BASKI
TUAL OFSET
BASKI SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
0212 268 66 04 0212 268 66 07

Bütün hakları mahfuzdur.
Bu yayının tamamı veya bir bölümü yazarın izni olmaksızın basılamaz,
fotokopi dahil hiçbir yolla çoğaltılamaz,
görsel malzeme, arşiv sahipleri Ölkü Erakalın ve Ali Can Sekmeç'in izni olmaksızın
hiçbir şekilde kullanılamaz
Aksi takdirde telif hakları kanununa göre cezai hükümler uygulanır

İÇİNDEKİLER

Giriş	11
Beni benden dinleyin	11
Neden yazdım?	14
Çocukluk Günleri	17
Çocukluğum	18
Eski tuluat tiyatroları	20
Galata'dan Kasımpaşa'ya	22
İlkokula bağlıyorum	25
Yıllar sonra ilk 'gala'	28
İlkokul bitiyor	32
Konservatuar günleri başlıyor	33
Tiyatro heyecanım	36
Hocam Muzaffer Tema	40
Bir 'gala' gecesi ve Cahide Sonku	42
Gözyaşları bitmeyecek	48
Ve Neriman Köksal	55
Tekrar 1950'li yıllara dönüş	56
Ve Neriman Köksal	60
Sinemaya merhaba	69
Sinemaya merhaba	70
Türkan Şoray	78
Hayatı yeniden yaşamak	86
Küçük hanımefendi	86
Dostlar Arasında	95
Zeki Müren'le	97
Rahmetler ve rahmetliler arasında	104
Çılgın bir dişi palyaço	112
Gerçek bir Bodrum aşığıydı	118
Rüya ile gerçek arasında bir cennet ziyareti	122
Bir günah gibi	126
Neden 'o' filmleri çektim?	129
Haldun Dormen ile benzerliklerimiz	133
Bir dargın ayrılık	136
Bu yazım önemlidir, okumanızı rica ediyorum	139
Kırılmak ve insanları kırmak üzerine	143
Sanatçılar, Tanrının çocukları	146
Sinemayı bıraktım mı?	154
Bugün neler yapıyorum	158
Bir teşekkür	158
Şimdilik son söz niyetine	158
Ölkü Erakalın Filmografisi	161
Ölkü Erakalın Sinema ve Televizyon Filmografisi	161

ONUR ÖDÜLLERİ

Antalya Altın Portakal Film Festivali bünyesinde, 1996 yılından beri verilen Yaşam Boyu Onur Ödülleri, sinema meslek örgütlerinin oluşturduğu Ulusal Sinema Platformu ve Festival Düzenleme Komitesi 'nin aldığı kararlar doğrultusunda belirlenir.

Bu yılın onur ödülü alan sanatçıları: Sevda Ferdağ (oyuncu), Vedat Türkali (senarist), Ölkü Erakalın (yönetmen) ve Yalçın Tura (besteci)

Bugüne kadar 'Yaşam Boyu Onur Ödülü' verilen sinema sanatçılarımız;

45. Altın Portakal Film Festivali 'nde	Yılmaz Atadeniz;
44. Altın Portakal Film Festivali 'nde	Yavuz Turgul, Halil Ergün;
43. Altın Portakal Film Festivali 'nde	Aytaç Arman, Yusuf Sezgin;
42. Altın Portakal Film Festivali 'nde,	Seyfi Havaeri, Efgan Efekan, Nebahat Çehre;
41. Altın Portakal Film Festivali 'nde,	Şener Şen, Hale Soygaz;
40. Altın Portakal Film Festivali 'nde,	Kadri Yurdatap, Tunç Başaran, Çolpan İlhan, Muhterem Nur, Tanju Gürsu, Süleyman Turan ve
Rafet Şiriner;	
39. Altın Portakal Film Festivali 'nde,	Hulki Saner, İzzet Günay, Kartal Tibet, Kenan Kurt ve Selda Alkor;
38. Altın Portakal Film Festivali 'nde,	Ediz Hun, Suna Pekuysal, Bülent Oran, Sırrı Gültekin;
37. Altın Portakal Film Festivali 'nde,	Kadir İnanır, Ekrem Bora, Orhan Günşiray, Sümer Tilmaç, Filiz Akın, Zülfü Livaneli, Orhan
Aksoy;	
36. Altın Portakal Film Festivali 'nde,	Şerif Gören, Nedim Otyam, Cahit Berkay, Göksel Arsoy, Cüneyt Arkın, Türker İnanoğlu,
Osman Şahin, Hayati Hamzaoğlu;	
35. Altın Portakal Film Festivali 'nde,	Fatma Girik, Memduh Ön, Kemal Sunal;
34. Altın Portakal Film Festivali 'nde,	Fikret Hakan, Müjde Ar, Nejat Saydam, Yılmaz Duru;
33. Altın Portakal Film Festivali 'nde,	Atıf Yılmaz, Hülya Koçyiğit, Tarık Akan, Türkan Şoray;
20. Altın Portakal Film Festivali 'nde	Lütfi Ö. Akad
21. Altın Portakal Film Festivali 'nde	Sezer Sezin
24. Altın Portakal Film Festivali 'nde	Metin Erksan
26. Altın Portakal Film Festivali 'nde	Ertem Eğilim

YILDIRIM ÖNAL ANI ÖDÜLLERİ

Yıldırım Önal Anı Ödülü, tiyatrodan "İsmail Dümbüllü Ödülü" nün sahip olduğu misyonu sinemada üstleniyor. 23 yıldan beri "İsmail Dümbüllü Ödülü" ne değer görülen tiyatro oyuncularını arasında el değiştiren "Dümbüllü'nün Kuvayı" gibi, "Yıldırım Önal"ın Altın Portakal Heykeli de, "Yıldırım Önal Anı Ödülü" ne değer görülen sinema oyuncularını arasında el değiştiriyor.

1973 yılında "Dinmeyen Sızı" filmindeki rolüyle 'en iyi yardımcı erkek oyuncu' seçilerek Altın Portakal Ödülü' nü alan tiyatro ve sinema sanatçısı Yıldırım Önal , yaşamının son yıllarında girdiği ekonomik sıkıntı nedeniyle, ödülünü bir rehinciye bırakmak zorunda kalmış ve ödülünü geri alamamıştı. Yıllar sonra rehincinin oğlu tarafından Antalya Kültür Sanat Vakfı' na teslim edilen ödül, 1999 yılından itibaren Yıldırım Önal Anı Ödülü olarak her bir yıl oyuncuya emanet edilmektedir.

Bu yılın Yıldırım Önal Anı Ödülü' nün sahibi: Erol Günaydın

Ödül bu yıla kadar;

- * 45. Antalya Altın Portakal Film Festivali 'nde ise Müfrik Kenter 'e
- * 44. Antalya Altın Portakal Film Festivali 'nde ise Macide Tanır 'a
- * 43. Antalya Altın Portakal Film Festivali 'nde ise Kartal Tibet 'e
- * 42. Antalya Altın Portakal Film Festivali 'nde ise Tuncer Necmioğlu 'na
- * 41. Antalya Altın Portakal Film Festivali 'nde ise Haluk Kurtoglu 'na
- * 40. Antalya Altın Portakal Film Festivali 'nde ise Eşref Kolçak 'a,
- * 39. Antalya Altın Portakal Film Festivali 'nde ise Ahmet Mekin 'e,
- * 38. Antalya Altın Portakal Film Festivali 'nde Kerim Afsar 'a,
- * 37. Antalya Altın Portakal Film Festivali 'nde İsmet Ay 'a,
- * 36. Antalya Altın Portakal Film Festivali 'nde Münir Özkul 'a değer görülmüştür.

SİNEMA EMEK ÖDÜLLERİ

Antalya Altın Portakal Film Festivali 2006 yılından itibaren, Türk Sinemasında kamera arkasında çalışan, başarılı işlere imza atmış kişilere "Sinema Emek Ödülü" verme kararı aldı.

Bu yılın Sinema Emek Ödülü'nün sahibi: Halil Dede

- 45. Antalya Altın Portakal Film Festivali 'nde ise Aydın Mesut Yurteri
- 44. Antalya Altın Portakal Film Festivali 'nde ise Turgut İnangiray
- 43. Antalya Altın Portakal Film Festivali 'nde ise Recep Biçeriz

ÖNSÖZ

Antalya Uluslararası Altın Portakal Film Festivali'nin tarihini, sinema sektörümüzün gelişme sürecinden soyutlayarak ele almak mümkün değil. Altın Portakal, 45 yıl boyunca Türk sinemasındaki gelişmeleri yakından izlemiş, verdiği ödüllerle genç yeteneklerin sektöre katılma sürecine omuz vermiş. Ama, bunu yaparken sinemanın emektarlarını hiç unutmamış, ustalara verdiği 'Onur Ödülleri' ile onların sinemaya katkılarını ölümsüzleştirmiş.

Yıllar içinde Antalya'da Onur Ödülü alan ustalar arasında sinemamızın büyük yaratıcıları, yapımcıları ve yorumcuları yer alıyor. Bu Onur listesini anımsatırken, hepsini saygıyla, sevgiyle kucaklıyorum. Aramızdan ayrılanları rahmetle anıyorum. Bu yıl, Festivalimizin ana temalarından biri "Sinemamızın 60'lı Yılları". Bu nedenle, 2009 yılı Onur Ödüllerini belirlerken, 60'lı yılların sinemamıza kazandırdığı sanatçılar arasından bir seçim yapmaya çalıştık. Dört farklı alandan birer sanatçı 2009 yılı Onur Ödüllerinin sahipleri oldu.

Toplumsal gerçekçi anlayışın sinemamıza yansıdığı - yansıyabildiği 60'lı yılların öncü filmlerine senaryo yazarı olarak imza atmış bir büyük yazar, Vedat Türkali; 60'lardan günümüze uzanan mesleki serüveninde izleyiciyle arasındaki sevgi bağını hiç kopartmayan bir oyuncu, Sevda Ferdağ; sinema müziği deyince akla gelen birkaç isimden biri, "Keşanlı Ali Destanı"nın ve daha pek çok önemli yapıtın müziklerinin bestecisi Yalçın Tura ve yaptığı yüzlerce filmle Yeşilçam'ın ölümsüzleri arasında yer alan, uzunca bir aradan sonra çektiği yeni filmi ile festivalimizi onurlandıran bir yönetmen, Ölkü Erakalın.

Sinemamızın Onur listesinde sizi ağırlamaktan mutluyuz. Ama, sizden beklentilerimiz bitmedi. Yeni ürünlerinizi, yeni filmlerinizi bekliyoruz. Sabırsızlıkla...

Vecdi Sayar

Antalya Uluslararası Altın Portakal Film Festivali

Genel Sanat Yönetmeni

ÖNSÖZ

Zihin ya da düşünme yetimizin yerini göstermemizi isteseler, çaresizce bakar, belki ancak tedirginlikle işaret parmağımızı başımıza doğru yöneltirdik. Zihnimiz nerededir?

Çağdaş düşünürlerin giderek daha sık vurguladığı gibi zihnin nerede başlayıp bittiğini tam olarak kestirmek pek olanaklı değil.

Zihni, elle tutulur gözle görülür bir cisim olmaklık açısından beyinle ilişkilendirmek, beynin de insan kafatası içinde yerleşik olduğunu anımsamak işleri kolaylaştırıyor gibi görünebilir. Böylece, insanın düşünme yetisi kafatası denilen o küçük hacme sığdırılmış olur.

Bu düşünme tarzı düşünme yetilerimiz için karmaşadan uzak somut adresler gösterdiği için rahatlatıcı olabilir. Ama aynı oranda da yanıltıcıdır...

Öncelikle zihni beyne indirgemeyi kabul etsek bile, beynin ancak algıladıkları ile işlem yapabilir olduğunu kabul etmeliyiz. Kokuları duyumsanız ve belleğimiz kokuların izleriyle şekillenir; sözelimi 25 yıl önceki bir kurabiye kokusu o sırada düşünmekte olduğumuz konuya karşı eğilimlerimizi belirler. Sesleri iştiriz ve zihnimizin yöneliği bu seslere uygun olarak şekillenir. Benzer biçimde, görmek de adeta beynimizi dışarıya bağlar, beyin bir anlamda görünenle biçimlenir, dönüşür, değişir, gelişir...

Kısaca, beyinlerimiz yalnızca kafatasları içinde yerleşik, yalıtılmış, tek başına bütün mucizenin kaynağı olabilecek türde varlıklar değildir. Beyinlerimiz, kafataslarında, kafatasları bedenlerde, bedenler dünyada yerleşik durmakta, görülen, koklanan, iştirilen, dokunulan ve tadılan gerçekliğe uygun olarak düşünme güçlerimiz geliştirmek, yayılmakta, geniş bir zihin gibi evrene sirayet etmektedir.

İşte, genel olarak sanat, özellikle de sinema bu nedenle insanın anlamaya yazgılı kaderinde tartışılmaz bir öneme sahiptir. Filmler, bireysel olanaklarımızla, birer beden olarak dünyada deneyimleyebileceğimiz karşılaşmalarımızın ötesine taşır bizi; bu deneyimlerin sayısını, çeşidini ve niteliğini artırır. Zihinlerimizi yeni öyküler, görünüşler, duygu-durumlar ile genişletir; anlama ve anlamlandırma olanaklarımızı artırır.

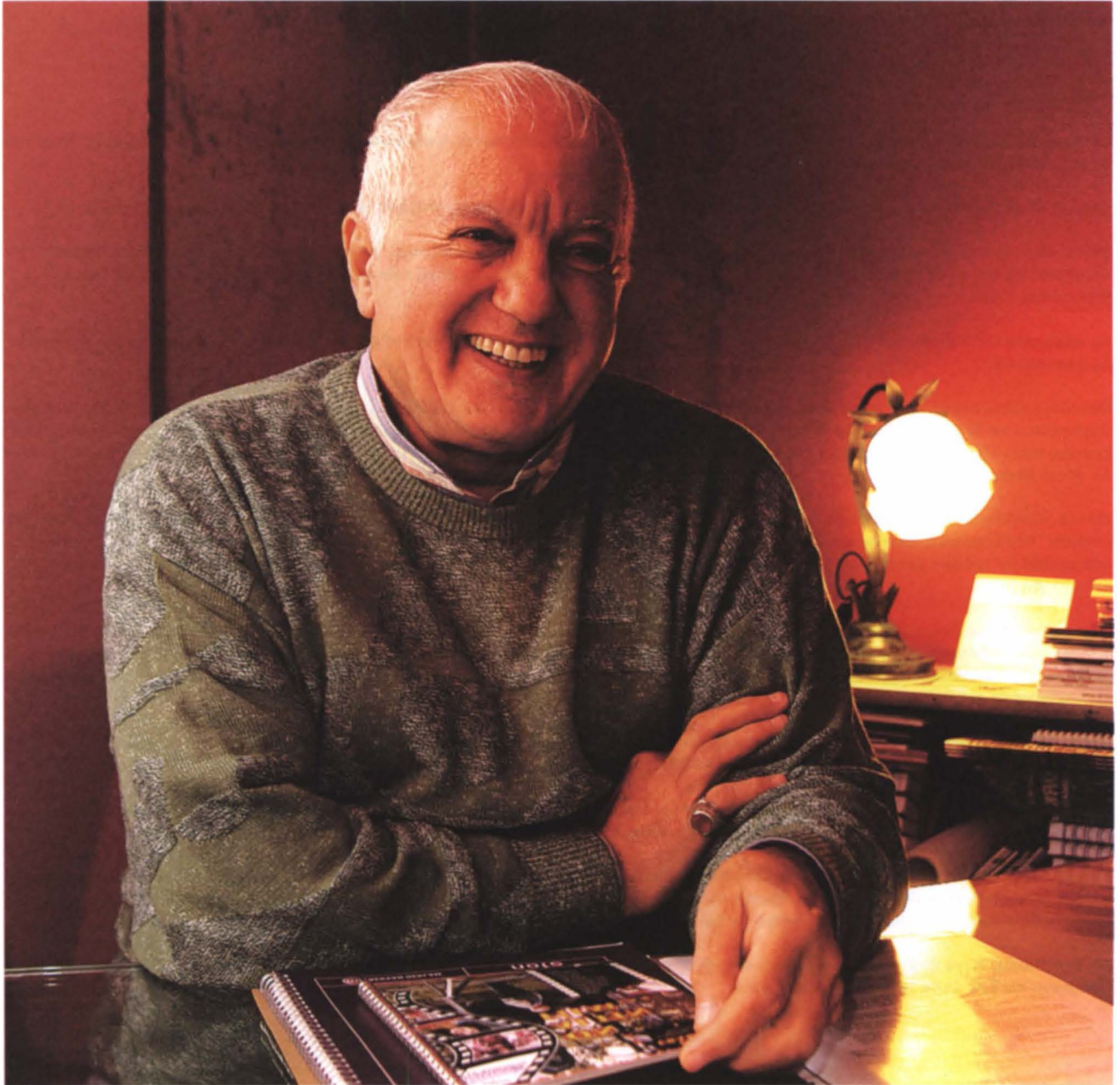
Ben hiç balık ağı örmedim, balık ağı ören güneş yanığı ellerle de hiç karşılaşmadım. Ama balık ağı örmeye ilişkin zihnimde çok açık imgeler var. Bir filmde görmüştüm. Bıraksalar sanki hemen yapabilirim...

İnsanlığın yapabilecekleri şimdikiyle sınırlı olamaz. Bizler çok daha iyisini yapabiliriz. Sinemaya bu inancı bize aşlamakta gösterdiği eşsiz çabadan dolayı şükran duygularıyla doluyum.

Antalya 46. Altın Portakal Film Festivali bu yolda atılmış mütevazı çabalardan yalnızca biridir. Bu çabayı, senaryosu, kamerası, görüşü, ışığı, sesi ve bedenleriyle desteklemiş tüm sanatçıları sevgiyle selamlıyorum. Bu çabanın değerini bilerek bizlerden desteğini esirgememiş tüm katılımcılara, konuklara ve habercilere içtenlikle teşekkür ediyorum.

Zihinlerimizin iyiye doğru genişleyip tüm evreni barış ve dostlukla, duyguyla, iyi akılla doldurmasına görkemli katkılar yapan sinemaya bir kez daha "merhaba" diyorum...

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı
Prof. Dr. Mustafa Akaydın

GİRİŞ

Beni Benden Dinleyin

Kökü Direklerarası'ndan günümüze ulaşan, sanatçı bir anne-babadan dünyaya geldiğim için, hep bir boğuşma ve mücadele içinde geçen yaşamım, müzik ve sinema ile yoğruldu. Peruz Hanım'lar, Güllü Agop'lar, Komik Naşit'lerle akraba gibi hissediyorum kendimi. Çocukluğum Safiye Ayla'ların, Müzeyyen Senar'ların, Perihan Sözeri ve Münir Nurettin'leri dinlemekle geçti.

Sonra "ver elini" İstanbul Belediye Konservatuarı... Cemal Reşit'ler, Muhittin Sadak'lar, Ekrem Zeki'ler, Şerif Muhittin'ler, Vecihe Koray'lar ve Muzaffer Tema'lardan aldığım klasik müzik eğitimi sayesinde Mozart, Beethoven, Schumann, Bach ve Chopin gibi ustaların eserlerinden esinlenerek ve de onları yorumlamaya çalışarak, bambaşka dünyalarda buldum kendimi.

Ve sonra gazetecilik dönemim başladı... Ali Ersan, Zeki Tükel, Zafer Sülek, Orhan Kuyucaklı ve Recep Ekicigil'lerle kalem yarıştırmaya başladım. Kimse bilmiyor ama ben çok iyi biliyorum; şu an Türkiye'nin yaşayan en eski birkaç söyleşi yazarından biriyim. Bu sayede, Türk tiyatro, müzik ve sinemasının tüm sanatçılarını yakından tanıma ve yıllar boyu onlarla röportajlar yapma imkânını buldum.

Ve de çok ilginçtir; yaşamımda ne hayal ettimse tek tek gerçekleştirdim. Sinema yönetmeni olmaya karar verdim sonunda. Değerli hocam Memduh Ün'ün önerisine "evet" diyerek, sinemaya başladım. Tanrısal bir güç gerektiriyordu yönetmenlik. Yazarların kalemleri ile beyaz sayfalara döşediği hikâyelere hayat veriyorum.

Reşat Nuri'nin "Dudaktan Kalbe"sindeki Lamia'ya, Cevat Fehmi'nin "Paydos"undaki Muallim Murtaza'ya, Aka Gündüz'ün "İki Süngü Arasında" ve "Üvey Ana"sındaki kahramanlarına, Sadık Şendil'in "Kanlı Nigar"ına, Esat Mahmut Karakurt'un "Kadın Severse" romanındaki seven kadınlarına hayat verdim yıllar boyu. Hem ünlü yazarlar, hem de yarattığım ünlü karakterleri ile akraba oldum bugüne dek. Hep onlarla onları yaşadım...

Cahide Sonku'dan başlayan efsane kadınlara; Belgin Doruk, Neriman Köksal ve Muhterem Nur'u saygıyla anarak, Türkan Şoray'ı, Hülya Koçyiğit'i, Fatma Girik'i, Filiz Akın'ı, Selda Alkor'u ekleyerek, benim için son star olan Hülya Avşar'ı da tek tek kameramın önünden geçirdim.

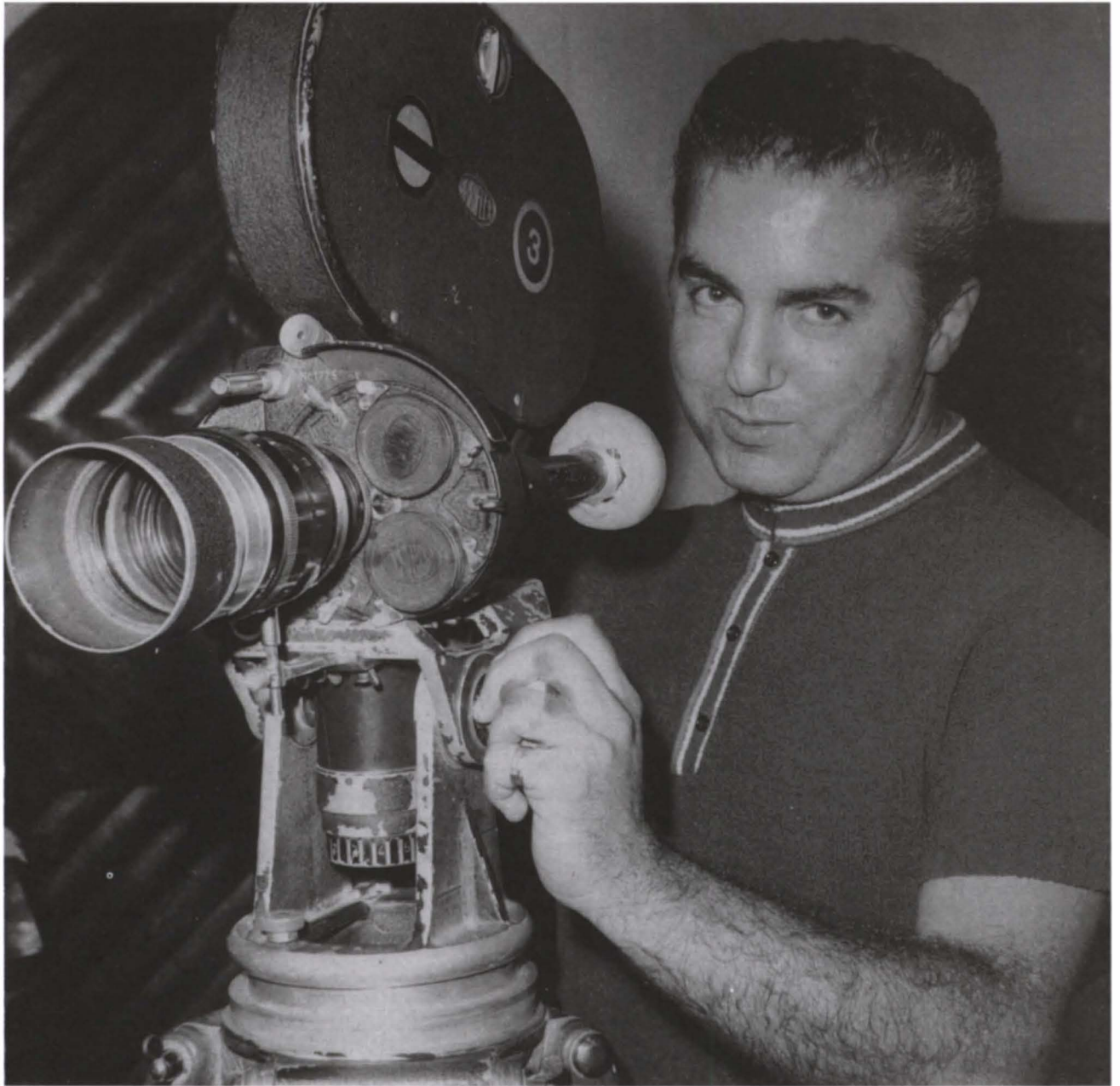
Daha sonra, 1980'li yılların başında, müziğe döndüm tekrar. Piyanomun başına oturup, başta Aysel Gürel olmak üzere pek çok değerli dostumun bana hediye ettiği şarkı sözlerini müzikledim. Aşk filmleri çekmek yerine, bu kez aşk şarkıları besteledim. Bu şarkılarımın bazılarını başta Zeki Müren olmak üzere, pek çok sanatçı dostum, repertuarlarına almak lütfunda bulundular.

Sonra tekrar sinema ve televizyon dizilerine döndüm. Çeşitli televizyon kanallarına 600 bölüme yakın dizi çektim. Bugüne dek çektiğim filmlerimden sakladığım afiş, lobi, belge ve fotoğraflarla sergiler açtım. Yıllar boyu hep ürettim. Ürettiklerimde sevgi vardı, dostluk vardı, acı vardı, mutluluk vardı... Bazen kahkahalarla süslendi bu saydıklarım, bazen de göz yaşarımla...

Rahmetli Aliye Rona'nın, bana yıllar evvel yolladığı bir tebrik kartındaki ilginç sözler, gerçek oldu yıllar sonra. "Canım Ölkü'cüğüm; bundan böyle artık kafanı kullan, kendine çalış. Senin adam ettiklerin han hamam sahibi oldular, senin hâlâ bir dikili ağacın bile yok" cümleleri ile bitiyordu gönderdiği tebrik kartı. Doğruydu Aliye ablanın yazdıkları. Benim gerçekten dikili bir ağacım yoktu, ama anılarım vardı. Yıllar boyu biriktirdiğim, milyarlaraya değişmeyeceğim anılarım... Benim tek servetim anılarımdı. Onları ardı ardına kaleme aldığım kitaplarımda bir araya getirdim.

Ama henüz bitmedi yapacaklarım... Yüce yaratarımdan aldığım on beş yıllık yaşam iznime sığdıracacağım pek çok çalışmam olacak. Üzerinde beş yıldır çalıştığım "Onların Çocukları" adlı bir televizyon dizisi çalışmam var öncelikle. Ve sonra "Direklerarası"nda yaşanan ilginç bir aşk hikâyesinde; o yıllarda yaşanmış, annem ile babamın hayat hikâyelerini aktaracağım beyaz perdeye.

Ve daha neler neler...

Neden Yazdım?

Anıları yazmak, ilginç gelir bana yıllar boyu... İlginçliğinin yanı sıra; kalemlerden dökülen bu renkli anılar, okudukça dillerde ve gönüllerde tatlı bir lezzet bırakır. Ve bu tatlı lezzet, eski günlere, eskilere döndükçe acılaşıp zaman zaman... Acılaşıp ve buruk bir tat alır. Ama genelinde erişilmez bir mutluluktur geçmişi yazmak. "Hayatı Yeniden Yaşamak" gibi bir şeydir bu.

Dile kolay... 1947 yılından beri sanatın içindeyim. Hemen hemen dolu dolu 63 yıl... Yarım asırdan öte... Bu zaman içinde kimleri tanımadım, kimlerle çalışmadım ve kimlerin sanat aşığı olmadım ki?.. Onların dünyalarına zaman zaman gazeteci olarak girip sırlarını bölüştüm, zaman zaman şarkı sözleri ve müzik notalarıyla duygularını, zaman zaman da sinema ve televizyon karelerine hapaedilen sanat heyecanlarını...

Yıllar boyu, yıllarca şarkı geçti gönüllerimizden hüznün hüznün okuduğumuz. Müşterek çalışmalarımızı yazmak için milyonlarca sayfam esir oldu yüzlerce kalemimin uçlarına. Bu sayfaların binlercesi anı oldu, kitaplığımda gözüm gibi sakladığım sararmış dergi ve gazetelerde. Binlercesi de film karelerinde canlandırılmak üzere, yine milyonlarca harf, kelime ve cümleler halinde senaryolaşıp, yine sararmış ciltlere hapsedildi.

Hele yarım asrı görüntülere sığdıran ve ölümsüz hatıralarla renklenmiş siyah beyaz fotoğraflar... Ki o fotoğraflar sonra, negatif camlarda mor oldu, yeşil oldu, mavi oldu ve gönüllerimizde ölmeyen sevgilerimizin ateşleriyle pembe pembe, zaman zaman da kan kırmızısı...

Kimler yok ki bu yazılarımda, senaryolarımda ve de bu fotoğraflarda?.. Yıllarımı anı anı sıraya dizip hatırlamaya çalıştım. Ve bu kitap çalışmam boyu, anılar aklıma resim resim geldiğinde, yıllarımı ve hayatımı kimlerle bölüştüğümü hatırlamaya çalıştım unutmadığımca...

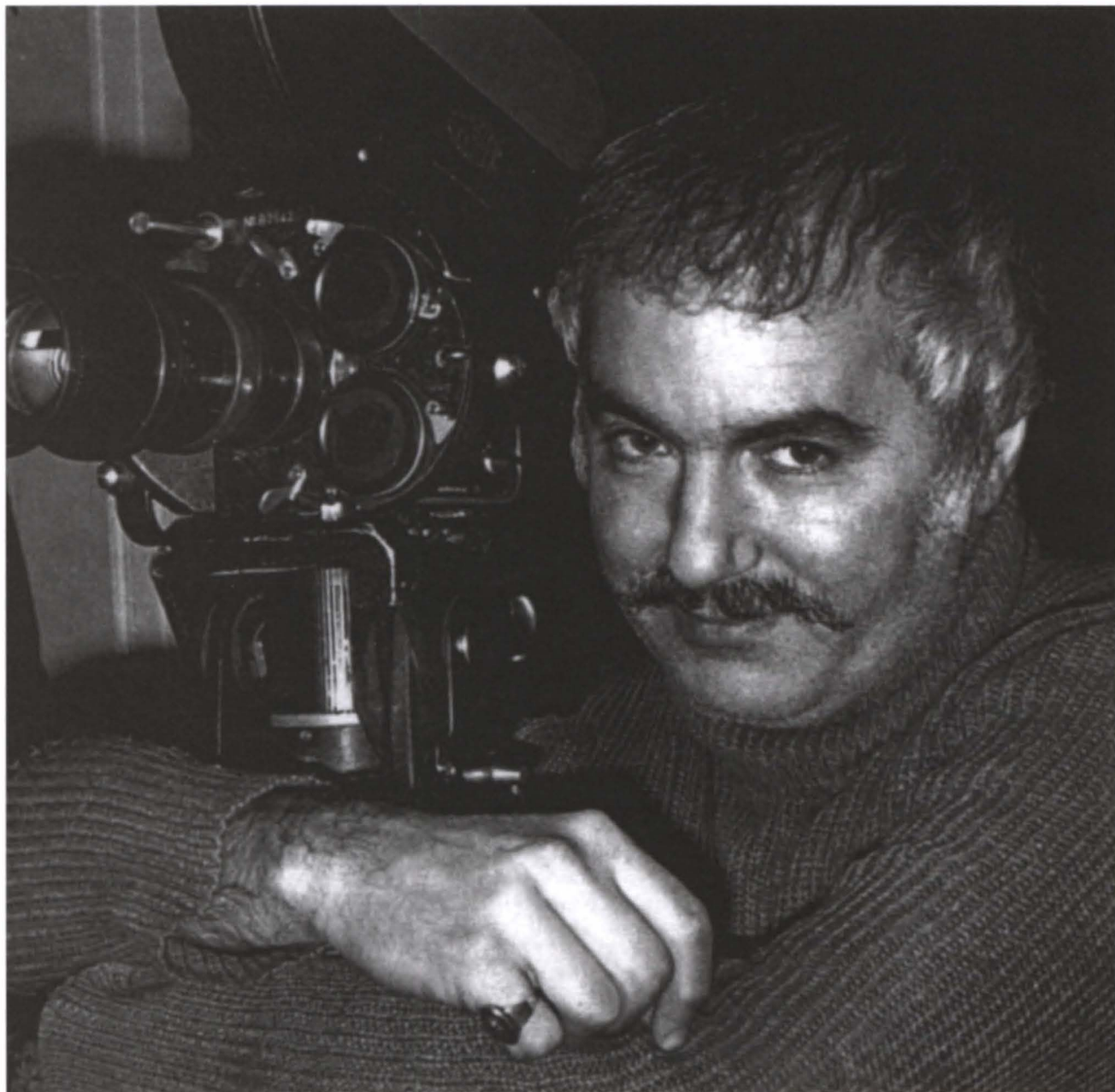

ismail Dümbüllü, Komik Naşit'in çocukları Adile ve Selim Naşit, Safiye Ayla, Muammer Karaca, Muhsin Ertuğrul, Bedia Muvahhit, Vasfi Rıza Zobu, Behzat Butak, Perihan Yanal, Suavi Tedü, Suzan Yakar, Kriton İliyadis, Gülistan Güzey, Emine Engin, Muzaffer Tema, Manasi Filmeridis, Mesiha Yelda, Pola Morelli, Hazım Körmükçü, Turan Seyfioğlu, Nimet Alp, Nana, Cemal Reşit Rey, Turgut Ören, Sadık Şendil, Muhittin Sadak, Cahit Irgat, Avni Dilligil, Aliye Rona, Nezihe Becerikli, Münir Nurettin Selçuk, Müzeyyen Senar, Radife Erten, Celal İnce, Adalet Pee, Fehmi Ege, Deniz Tanyeli, Ayla Karaca, Nevin Aypar, Muhterem Nur, Ayhan Işık, Belgin Doruk, Münir Özkul, Gazanfer Özcan, Gönül Ülkü, Sadri Alışık, Çolpan İlhan, Eşref Kolçak, Mürüvvet Sim, Vahi Öz, Selahattin Pınar, Melahat İçli, İnci Birol, Ahmet Üstün, Lütfü Güneri, Faruk Kenç, Sezer Sezin, Mualla Sürer, Nevzat Pesen, Neriman Köksal, Cahide Sonku, Şaziye Moral, Zeki Müren, Türkan Şoray, Suzan Avcı, Ediz Hun, Filiz Akın, Hülya Koçyiğit, Ahmet Mekin, İzzet Günay, Atıf Kaptan, Ayfer Feray, Haldun Dormen, Fatma Girik, Memduh Ün, Suna Pekuysal, Semih Sezerli, Sami Hazinses, Serpil Gül, Cüneyt Arkın, Tamer Yiğit, Engin Çağlar, Orçun Sonat, Ayşecik, Parla Şenol, Ömercik vs. vs...

Gelelim anılara... Anılarımı yazarken kimseyi yüceltmeyi veya küçültmeyi düşünmedim. Sadece bu sarhoş, bu başıboş günlerden iki binli yıllara uzanacak anılarla, gençlere az da olsa ışık tutmak istedim. O zaman hiç vakit kaybetmeden, geçmiş günlerin aralığında geçmiş yılları, haftaları, ayları hatta hatta günleri yeniden yaşamak üzere, hayat takviminin sayfalarını geriye çevirerek "Perdeyi Açıyorum"...

Ve de diyorum ki...

Dileğim insanları incitmek değil, insanları sevmek... Ve bu sevgimi pespembe, masmavi kalemlerle yazmak istedim. Ama bazen bu rengârenk yazıların arasında arada bir siyahlıklar, kara satırlar gözünüze çarparsa, beni suçlamayın sakın. Bu biraz, gençlik dolu delidolu yılların, biraz da yaşanan olayların suçu olacak. 65 yıllık anılarımın yolculuğundan, tüm dostlarıma ve iki binli yılların ışık dolu gençlerine sevgi ile merhaba...

I. BÖLÜM

ÇOCUKLUK GÜNLERİ

Çocukluğum

Babam, Malatya'dan gelmiş 1900 yıllarının başlarında. Musiki-i Hümayun'da okumuş. Bu günkü konservatuar eşdeğerinde yanılmıyorsam... Saksafon ve klarnet çalardı. Önceleri Direklerarası'nda ve Galata'daki Amerikan Tiyatrosu'nda çalmış. Birinci Cihan Harbi yılları içinde. Annem de, Yunanistan'dan gelmiş bir tiyatrocü ailenin kızı. Bu muhacir aile, henüz sahnelere çıkmamış Türk kadınlarından önce boy göstermiş o devrin tiyatrolarında.

Gerçekten çok güzel bir kadındı annem. Babam, müzik çukurundan eşlik etmiş, annemin kanto ve düetlerine. Sonra da aşık olmuşlar birbirlerine. Annemin annesi ve babası, aynı zamanda Galata'daki Amerikan Tiyatrosu'nun sahipleri. Ne demek? Bir Türk genci, patronunun kızına aşık oluyor. Sadece aşık olsa iyi. Bir gece oyun sonrası, beraber kaçmışlar üstelik. Galata'da kıyamet koparıyor anneannem Sofiya.

İstanbul, İngiliz'lerin işgali altında. Karakola gidip İngiliz polislerine "Kızımı" diyor.

"Kızımı bir Türk genci kaçırdı."

Kıyamet kopuyor. Aramalar, taramalar... Kısa zaman içinde yakalanıyorlar elbette. Ünlü Kantocu Vaso'yu yani Vasiliki'yi, annesine teslim ediyorlar. Müzisyen Türk gencine de, kendi memleketinde sanki düşmanmış gibi, basıyorlar dayaağı.

"Gör bakalım..." diyorlar İngilizler.

"Ne demekmiş bir Rum kızını kaçırmak?"

Annem isyan ediyor "Hayır" diyor.

"O kaçırmadı beni, kendi isteğimle kaçtım ben. Kendi arzumla onun oldum. Engel olursanız, yine kaçarım."

Bir film gibi... Annemle babamdan dinlediğim bu gerçek aşk hikâyesi, çocuklukta yönettiğim ilk filmimmiş gibi gelir bana yıllar boyu. Ve bir gün mutlaka çekmek istiyorum annemle babamın bu ölümsüz aşk hikâyelerini... Sonra ne mi olmuş? Direklerarası'nın bu muhacir Yunan ailesi, bu büyük aşka çaresiz kalıp karşı koyamamış. Evlenmişler... Ve Erakalın ailesinin dördüncü çocuğu olarak, 9 Temmuz 1934 sabahı ben dünyaya gelmişim.

Galata, Vekilharç Sokağı 16 numaralı evde doğmuş ve yedi yaşıma kadar bu evde büyümüşüm. Geçenlerde gidip inceledim; doğduğum ev, şimdilerde Topçu iş hanı olarak sürdürüyor geçmişini. Karşısındaki Aya İrini Kilisesi de, kalın duvarları arkasında o geçmiş yılların kokusunu, rutubetini ve gölgesini aynen koruyor.

Çocukluğumda, operetler ve kantolar çocukluk ninnilerimiz oldu bizim. Babamın klarneti eşliğinde, annemin söylediği "Arşın Mal Alan" operetinin ölümsüz şarkıları hâlâ kulaklarımda çınlar. Ve düşünürüm zaman zaman... O yıllar, gerçekten bu kadar mutlu muydu insanlar?.. Yoksa biz çocuklara göstermezler miydi, acılarını ve yokluklarını?.. Kim bilir? Böyleyse eğer, şimdi daha fazla saygı duyuyorum anılarımin bu mutlu insanlarına. Anneme... Babama...

Babası ve annesi

Annesi

Eski Tuluat Tiyatroları

Yaşamımda gerçekten önemli yerleri olmuştur tuluat ustalarının. Evimize en yakın bahçe, Tophane'deki Karabaş Tiyatro bahçesiydi. Haftanın belli günleri bu bahçeye, İsmail Dümbüllü heyeti gelirdi. Tuluat Tiyatroları'nın son nefesleri olan bu tiyatrolar ve bu insanlar, anılarımda kalsın istemedim.

İşte bu nedenle yazıyorum. Evet, çocukluk günlerimi işte bu nedenle yazıyorum. Bir trompet, bir trombon ve bir davul eşliğinde yaptıkları kapı önündeki antrakt müziğinden sonra sazlar toplanır, içeri girilir ve aynı düzen tiyatro sahnesinin önündeki boşlukta kurulurdu. Önce kanto yıldızları çıkar kantolarını okur, sonra da oyunlarını oynarlardı. Kimi zaman bir bahriyeli, kimi zaman da "Matmazel" kantosu söylenirdi. Daha sonra Niko ve Amelya ikilisi düet yaparlardı. (Niko: Adile Naşit ile Selim Naşit'in dayılarıydı ve de tuluat tiyatrolarının önemli sanatçılarından biri sayılırdı.) Ve de arkalarından; gözleri görmeyen kemani amca, assolistin yanında yerini alır, okunan şarkılara eşlik ederdi.

Ağırlığı nedeniyle tiyatro seyircileri tarafından pek ilgi görmeyen bir gösteriydi bu. Hatta zaman zaman sıkılan seyirciler, taksimini fazla uzatmasın veya şarkıyı çabuk bitirsin diye "Haydi kemancı, iyisin iyisin" diye bağırır, alaycı bir tempo ile alkışlardı onu. Gözleri görmezdi. Siyah gözlüğünün ardından görmediği bir dünyaya boş boş bakar, tüm bu bağırışları duymazdı sanki. Bilmem neden; kemanının sesinde, anlayamadığım bir hüznü yaşadım gizlice...

Daha sonra bu hüznün, İsmail Dümbüllü heyetinin oynadığı üç perdelik oyundaki kakhahalarla yer değiştirdi. Rahmetlinin her cevabını ezbere bildikleri halde halk yine de kakhahalarla gülerdi İsmail Dümbüllü'ye. Sonra da ben, tüm izlediklerimizi tekrarladım evdekilere. Şarkı şarkı, kanto kanto, düet düet yeniden yaşanırdı Karabaş Tiyatrosu'ndaki geceler.

Galata'dan Kasımpaşa'ya...

İlkokula gitme çağına gelince, Kasımpaşa'ya taşındık. Annemin kardeşi Emel teyzem, eski bir şeyh ailesine gelin gitmişti. Hayri eniştem, ailesinin geleneksel yaşamına rağmen özgür, kişilikli ve mütevazı bir insandı. Duygusaldı... Şiirler yazar, gazetecilik yapardı. Teyzemle nasıl tanıştılar bilemem. Ama bildiğim; bu ailenin, pırlanta kalpli teyzemi içlerine zar zor kabul ettikleriydi. Oamanlı hanedanının bu son temsilcileri, Kasımpaşa'daki bu eski konakta Oamanlı'nın son yıllarını sürüyorlardı bizlerle beraber.

Yıl 1941... Türkiye harp içinde... Bugün daha iyi anlıyorum, yaşamak kolay değildi o yıllarda. Ekmek vesikayla satılıyor. Kuru üzümle çay içilen yıllar... Emel teyzemin şeyh ailesi biraz sıkıntıda besbelli ki; Nalinci Yokuşu'ndaki 12 numaralı o koakoca konağı, oda oda kiraya vermişler. Nasıl, neden bilemiyorum; bizim de yaşamımız belli ki yokluktan, bu konağın üçüncü katındaki iki odasında sürmeye devam ediyor. Babam harp nedeniyle, zaman zaman turne tiyatrolarıyla Anadolu'da sürdürüyor müzik hayatını. Bizler Emel teyzemin gelin gittiği bu konakta kiracıyız artık.

Alt kattaki geniş küplü giriş katında da, Gilman hanım teyze, Neriman abla ve Huriye teyze oturuyorlar. Arkadaki, bugün kokularından ve şekillerinden eser kalmayan ağaçlarıyla süslü bahçede, sık sık meyve hırsızlığı yaptığımız için konakta azar azar üzerine...

"Elleriniz kopsun inşallah..."

"Ayol canım kayısılardan ne istediniz, biraz olgunlaşınca reçel yapacaktık biz onlardan."

Beddualar, azarlar ve bağışmalar... Ama yine de bu göngörmüş aile; sonunda bizlere, bizlerin yaramazlıklarına mağlup oluyorlardı.

1941 ve Beyoğlu... Babam turneden dönmüş. Tepebaşı'ndaki Kanun-i Esasiye Kahvesi'nde oturuyor tüm iş bekleyen müzisyenler gibi. Şimdi üstünde TRT altında otopark olan büyük binanın yerinde yıllar evvel, yıkılan Şehir Tiyatrosu'nun Dram Sahnesi var. Yanında ünlü Tepebaşı Gazinosu ve yanında da ünlü Komedi Tiyatrosu (Eski Asri Sinema)...

Babam Tepebaşı Bahçesi'nde oynanacak, "Alabanda" Opereti'nin hazırlıklarında. Latife abladan önce, Beyoğlu'nu yakından tanımamın nedeni, biraz da bu "Alabanda" Opereti oluyor. Babamın yanında bohça gibiyim. Babamın yanında ve orkestra çukurunun içinde... Gözleri cin gibi bakan bir çocuk... Yedi yaşında. Babam, hemen hemen çoğu gece beni de götürüyor işine. Kimler oynamıyor ki?.. Öncelikle Safiye Ayla... Sahneye, dekordaki kocaman bir portakal diliminin içinden çıkıyor. Balerin kızlar Ayla Karaca, Meral Polat vs. portakal dilimlerini açıyorlar ve Safiye Ayla'yı çıkarıyorlar portakalın içinden. Safiye Ayla da: "Mandalina portakal, Gel bu gece bizde kal" şarkısını söyleyip, melodileriyle dans ediyor balerin kızların arasında...

Sonra Muammer Karaca, Tevhid Bilge ve Hazım Körmükcü gibisanatçılar ünlü "Alabanda" şarkısını okuyan Safiye Ayla'ya eşlik ediyorlar.

"Alabanda yaşasın hayat, Alabanda ye iç yat rahat, Alabanda, Alabanda, Alabanda, Neşe var kafanda, Alabanda, Alabanda..."

Alkışlar, alkışlar, alkışlar...

Sonuç; boşalmış bir bahçede, garsonlar ve müzisyenler... Babamın bir elinde saz kutusu, bir elinde ben... Tepebaşı yokuşundan aşağıya iniyoruz evimize gitmek üzere. Kasımpaşa, masımpaşa... Konakta oturuyoruz ya hani... Babam, Safiye Ayla'ya çalmış. Muammer Karaca'ya, Tevhid Bilge'ye çalmış babam. Tüm alkışlar babamın sanki. Tüm alkışlar benim. Ezberlemişim operetteki tüm şarkıları. Yürüyerek geçtiğimiz o karanlık Kasımpaşa sokaklarında, o şarkıların hepsini, nota nota tekrar ediyorum.

"Alabanda yaşasın hayat, Alabanda ye iç yat rahat, Alabanda, Alabanda, Alabanda, Neşe var kafanda, Alabanda, Alabanda..."

Şimdi kendime sorsam... Hani sorarlar ya hep "Sizin, sanatçı olacağınız, küçüklüğünüzde belli miydi?" diye. Ben de bu soruyu kendi kendime soruyorum ve cevabımı kendi kendime veriyorum şimdi. Biraz alaycı ve küstah: "Ne küçüklüğümden be..." diyorum.

"Ben anamın karnından sanatçı doğmuşum. Ondan da geri, Allah bana doğmadığım, yaşamadığım yıllarımdan vurmuş sanatçı damgasını."

Yalan mı?

İlkokula Başlıyorum

Yaşamımın yedi senesini geride bıraktık. İlkokula başlıyorum artık. Yıl 1941... Okulların evimize en yakını, Uzunyol'daki Dokuzuncu İlkokul. Sanırım şimdilerde Kasımpaşa Lisesi. Bugünle dün arasında, bina olarak en ufak bir değişiklik yok. Sadece çevresindeki evler ve yollar farklı. Değişmeyen bir tek anılar... Öğretmenim Nazıma Cüda. Ünlü ressam Mahmut Cüda'nın eşi. Her ikisi de rahmetli şimdi.

Arkadaşlarım arasında Birsen'i, Müeddep'i ve Rüksan'ı hatırlıyorum. Ayrıca o günlerden anımsadıklarım arasında, hatta hatta başında, her cumartesi günü satın aldığım "Yavrutürk Dergisi" geliyor. Okumam çok düzgün o çocukluk yıllarımda. Kemalettin Tuğcu'nun "Zavallı Büyükbaba" adlı bir romanı yayınlanıyor bu çok sevdiğim Yavrutürk'te. Öğretmenim Nazıma Cüda, her hafta bana okutuyor "Zavallı Büyükbaba"yı. Öyle etkili okuyorum ki; başta öğretmenim ve arkadaşlarım, ağlayarak beni dinliyorlar. Adım, romanın adıyla yer değiştirmiş sanki. Artık "Zavallı Büyükbaba" diye çağırıyorlar beni okulda.

Bir de bayram yeri... Evet, bir de bayram yerini hatırlıyorum. Okulumuzun arkasındaki meydana... Bugünün Kasımpaşa Spor Kulübü'nün stadyumu olan yerde... Bir alem di o yıllar bayram yerleri. Kayık salıncaklar... Üzerine binerek dolaştığımız atlar... Uyduruk atlı karıncalar... Önünde, çığırkanların çingiraklarını çalarak bağırarak bayram çadırları... "Haydi içerde... Yarı yılan, yarı insan Şahmeran... Koşun, koşun başlıyor..." Biraz ilerde, etrafı iskemlelerle çevrili Cambazhane... Önünde antrakt müziği çalan çalgıcılar... "Haydi başlıyor. Biraz sonra başlıyor. Cambaz Rifat Telgezer iptе kurban kesecek. Biraz sonra..." Daha önce "Kemiksiz Kız Niça"nın vücudunu düğümden düğüme bağlayışı ve de sonra çözmesi... Ayaklarının arasından çıkan eller, ellerle birleşen ayaklar ve Niça'nın, kemiksiz kız Niça'nın, ayakları arasından çıkarak etrafa gülümseyen ters yüzü...

Niça'lar, Cambaz Rifat'lar ve palyaçolar çocukluk yıllarımda en büyük yıldızları... Gösterileri bittikten sonra halkın arasında dolaşıp, bastırdıkları kartpostal resimlerini satıyorlar genişçe bir tepsi içinde. Belli bir fiyatları yok, seyredenlerin gönlünden ne koparsa...

Bahçe Sinemaları... Bugün tarih olan bahçe sinemalarına değinmek, biraz da görevim diye düşünüyorum. Kasımpaşa'da Yavuz Bahçesi, Ünal yazlık ve kışlık sineması, bir de Geyikli bahçesi var o yıllarda. Geyikli bahçesinde, İsmail Dümbüllü kumpanyası temsiller veriyor zaman zaman.

Ünal sineması, benim çocukluk arkadaşım, sonra kendi adına Esat Mahmut Karakurt'un ünlü romanı "Kadın Severse"yi yönettiğim AK-ÜN Film sahibi sevgili İrfan Ünal'ın babası, Hasan Ünal'ın... "Fırıncı Hasan Efendi" derlerdi ona o yıllarda. Sinemanın hemen yanındaydı fırınları. O yıllarda Hasan Efendi, sinemacılığından çok, vesika ile ekmek satıldığı için önünde kuyruklar oluşturulan ve benim de günlerce yarım ekmek alabilmek için bu kuyruklarda beklediğim fırınıyla ünlüydü. İkinci Cihan Harbi yıllarıydı ve ekmek karne ile satılıyordu o yıllarda.

Fakir ama mutlu yıllar... Evet. Fakir ama mutluyduk o yıllarda sanki... Yokluk içinde geçen günlerdeki tek mutluluğumuz, geceleri biraz serinlik kokan bahçe sinemalarıydı... Konağın tüm halkını ben kıskırtırdım "Bu akşam sinemaya gidelim" diye. Şimdiki gibi kanal kanal televizyonlar yok. Evlerde pek sık rastlanmayan radyolara sahip olabilmek bile lüks. Annem karşı çıkardı bu isteklerime "Otur oturduğun yerde, babandan daha para gelmedi" diye. Babam hatırladığımca Anadolu turnelerinde yine... Zaman zaman Halide Pişkin, zaman zaman da Muammer Karaca ile...

Bu defa evdekileri kandırıyorum "Bir Arap filmi var" diyorum. "Yusuf Vehbi ile Leyla Murat oynuyor. Bir de Emine Rızık."

Sadettin Kaynak'ın müziklerini yaptığı ve Müzeyyen Senar ile Münir Nurettin'in şarkılarını duble ettikleri bu Arap filmleri, pek ilgi görüyor o yıllarda. Ben devam ediyorum yalvarmaya: "Üstelik filmin adı da Fakir Çocuklar" diyorum. "Çok acıklıymış, herkes ağlayarak çıkıyormuş sinemadan." Fakirlik ve gözyaşı, hepimizin lüksü o yıllarda. Başarılı oluyorum. Akşam olunca toparlanıyor bütün konak cümbür cemaat sinema yollarına düşüyoruz. Bazen Yavuz, bazen de Ünal sineması yollarına... İtinallı temiz giysilerle biz çocuklar önde, arkadan da kol kola anneler ve de ablalar... Yol boyu tüm bakışlar üzerlerimizde.

Ben haklı çıkıyorum. Film bitiyor, ben haklı çıkıyorum. Herkesin gözü yaşlı... Herkes memnun... Sonra, kuru üzümle içilen çaylar demleniyor evde. Ve ben, izlenilen filmi kare kare, şarkı şarkı tekrarlıyorum. Tekrarlamakla kalmıyor, adeta küçük bir "Konak Tiyatrosu" kuruyorum, aile arasında. Tiyatronun rejisörü de benim. İzlediğim filmler ve oyunlar, çocuklar arasında rollere bölünüyor. Üst kattaki sofayı eski bir çarşafı ikiye ayırıyoruz. Provalar, çalışmalar... Şarkılar, düetler, oyunlar ve filmler gösteri haline geliyor bu çarşafların önünde. Önce, akşam yapılacak oyun saati ilan ediliyor konak içinde. Tüm çocuklar oyuncu, tüm anneler babalar da seyirci. Üstelik para ödüyorlar bizlere. Giriş bir kuruş...

Böylelikle 1945 yıllarında, henüz on yaşıma gelmeden rejisörlüğümü ilan ediyorum. Gerçi alkışların arasına, annemin gardırobundan eski sahne elbiselerini ve topuklu ayakkabılarını çaldığım için yediğim dayak sesleri karışıyor, ama alkışlar öylesine etkili ki; o dayağın acılarını yaşamamı boyu hissetmiyorum hiçbir zaman.

Yıllar Sonra İlk Gala

Söz anılardaki bahçe sinemalarına ve galalarına gelmişken; yirmi yılı bir anda silip 1961 yılına atlayarak, siz okurlarımla, yönetmenliğini yaptığım ilk filmimin galasını anlatmak istiyorum. Sizlere anlatacağım ilk gala gecesini anısından sonra 1950'li yıllara tekrar döneceğim.

İlk filmimi tamamlamışım... Adı "Unutamadığım Kadın"... Başrolleri Muhterem Nur, Göksel Arsoy, Evrim Fer, Suna Pekuysal, Ahmet Tank Tekçe, Hulusi Kentmen, Handan Adalı ve Nubar Terziyan oynuyorlar. İzmir Bölge İşletmecisi Lamek Film sahibi Kemal Demircioğlu, ilk gösteri için bizleri İzmir'e davet ediyor. Muhterem Nur, Evrim Fer, Handan Adalı ve ben İzmir'e gidip, bize ayrılan Kordon'daki Kısmet Otel'e yerleşiyoruz.

Tüm İzmir'e artistlerin iştirakiyle gala yapılacağı ilan edilmiş. İlk filmim, ilk galam ve ilk heyecanım... Kemal Bey otele telefon ediyor akşamüzeri: "Hazırlanın, saat sekizde sizi arabayla alacağım" diyor. Bunun için gelmişiz İzmir'e hazırlanmaz mıyız hiç? En şık giysilerimizi giyiyoruz. Saat sekizde bizi alıyorlar otelden. Ve hep beraber Konak meydanını geçip, Göztepe yolu üzerindeki bir sinema önünde iniyoruz arabadan. Anımsadığımca, sinemanın adı Köşk'tü galiba.

Ama hayal ettiğim bir kalabalık yok sinemanın önünde. Bizi kapıda karşılayan sinemacı sahne arkasına çıkacak olan uzunun karanlık bir yolu göstererek: "Çabuk çabuk, biraz acele edin" diyor. Nefes nefese... Sinema perdesinin arkasına

geliyoruz. Tersinden gördüğümce "Unutamadığım Kadın" filminin sonu oynuyor. Yani on sekiz otuz seansı bitecek ve ardından başlayacak suare gösterisinden önce, biz sahneye çıkıp gala yapacağız. Sinemacı, tüm koşmamıza ve acelemize rağmen tatmin olmamış heyecanlı bir sesle:

"Hazır mısınız?" diyor.

"Neye hazır mıyız?"

"Galaya, sahneye çıkmaya?"

"Acelen ne kardeşim?" diyorum. "Daha suareye bir hayli var."

Sinemacının cevabı, ömrümce unutamayacağım bir anıyı ve gerçeği gizliyor kelimelerinde.

"Nasıl acele etmem kardeşim" diyor. "İzmir'e kadar gelmişsiniz, sizi boş koltuklara mı takdim ettireyim?"

Hayretle soruyorum: "Nasıl boş koltuklara?"

"Film iş yapmadı abi. İçerde beş on kişi var. Film bitmeden; o beş on kişi de dışarı çıkmasınlar diye, sinemanın tüm kapılarını kilitlettim."

"Neden?"

"Nedeni var mı abi? Onlar da dışarı çıkarsa, sahnede sizi kim alkışlayacak?"

Oyuncu arkadaşlarımla birbirimizin yüzlerine bakıyoruz. Cevabımız sessizlik...

Ve bir anı daha... İş yapmayan bu ilk filmimin anısı üzerine, Feridun Çölgeçen'i anmak istiyorum rahmetle. Çölgeçen'in anlatıla anlatıla ezberlenmiş, ilginç bir gala fıkrası vardır. Yaşamı boyu bunu kendisinden belki yüz kere dinlemişimdir. Diyelim, dün gece bir arkadaşımızın filmi gösterime girdi. Rahmetli Çölgeçen, ertesi sabah tüm setleri ve yazıhaneleri dolaşırdı, gösterime giren _lmin dedikodusunu yapmak için. Sözün gelişi "Dün gece Ayhan'ın filmine gittim" diye başlardı anlatmaya. Sonra heyecanla devam ederdi: "Kıyamet koptu sinemada. Halk birbirini ezdi, cam çerçeve kırıldı."

Dinleyenler meraklı ve memnun sorarlardı: "İçeriye girmek için mi?"

"Hayır canım. Dışarıya çıkmak için, film o kadar kötüydü ki..."

Gala gecelerinin anılarımda ve Anadolu halkında ilginç bir yeri vardır. Zaman zaman, yeri geldiğinde bu gala gecelerine özellikle değineceğim. O yıllarda halkımızın, gerçekten büyük bir sevgi ve saygısı vardı gala gecelerine. Hele hele yıllar evvel... Televizyonun olmadığı günlerde... Seyircinin yıldızları, sinema dışında görmedikleri yıllarda... Anlamını bilmedikleri gala; bir star, bir ünlü, bir insan ismiydi sanki Anadolu halkı için.

ine yıllar evvel, sanıyorum 1975 yılında, "Düşmanlarım Çatlasın" filmimdeki başrollerden birini oynayan sevgili Kamuran Akkor ve Vasfi Uçaroglu ile yine İzmir'e gitmiştik. Bir gece içinde beş on bahçe sinemasını dolaşacaktık. Gerçekten büyük bir sevgi ve alkış göleni

olmuştu Kamuran Akkor'lu gala geceleri. Halk bizi, sinema bahçelerinin sokak köşelerinden karşılamaya başlıyor, sahne arkasına kadar sevgi ve saygı ile aralarında yürütüyorlardı. Onlar için gelen sanatçıların isimleri değil, onların ayaklarına gelen ünlüler önemliydi. Kim olursa olsun, ne olursa "gala" önemliydi halk için. O sanatçı ayaklarına, sinemalarına gelmişti ya... Onlar için "gala" kelimesi, anlamını bilmedikleri bir sevgi çığlığı idi. "Gala geldi, gala geldi...", "Koşun Kamuran Akkor gala geldi...", "Bahçemize hoş geldin gala abla..."

Sevgili Kamuran Akkor'un da kulaklarını cınlattıktan sonra biz gene 50'li 60'lı yıllara dönelim isterseniz. Kasımpaşa'da izlediğim çocukluk yıllarımdan en önemli Arap filmlerinden birisi de "Kızım Duymasın" filmiydi. Ve bu film beni öylesine etkilemişti ki; yıllar sonra aynı filmi kelime kelime, cümle cümle beyaz perdeye aktarmadan alamadım kendimi.

İlk filmi "Unutamadığım Kadın" filminin seti, 1961.

Yıl 1962... Benim çektiğim filmin adını "Lekeli Kadın" koyduk. Başrolleri Neriman Köksal ile Kenan Pars oynuyorlar. 60'lı yılların deneyimli bu iki usta oyuncusunun karşısında, iki genç oyuncuya da yer vermiştik. Türkan Şoray ile Tanju Gürsu'ydu bu iki genç oyuncunun adları. Neriman Köksal'ın başarılı oyunu karşısında, kızını oynayan Türkan Şoray adlı bu genç kız, zaman zaman başarısız olduğu üzüntüsüne kapılıyor: "Yapamıyorum, yapamayacağım" diye bağırarak, olduğu yerde bir çocuk gibi tepiniyordu adeta. Çocuk gibi değil, çocuğu o yıllarda Türkan Şoray. Ve yaşı on yedi olduğu için, bu filmin anlaşmasını, rahmetli annesi Meliha Şoray imzalamıştı.

Genç kız dansöz oluyor. Evet... Bu film gereği alkolik olan annesi Neriman Köksal'ı kurtarmak için, bir pavyonda dansöz olması gerekiyordu Türkan'ın. Hem ağlayacak, hem de dans edecekti. Annesini kurtarma uğruna dansöz olan bu genç kıza, Türkan Şoray'ı sunuyor Erkan Yolaç. Sevgili Erkan Yolaç'ın da ilk filmi "Lekeli Kadın".

Pisti puan bir ışık aydınlatıyor. Müzik başlıyor, dönsöz sahnede... Hiçkırı hiçkırı ağlaması gerek, dans ederken. Dans etmesi güzel de, ağlayamıyor bir türlü Türkan. "Stop" diye bağırıyorum. Haydi baştan. Anonsu tekrarlıyor Erkan Yolaç. Işıklar... Müzik ve dans... Ne yazık ki, yine gözyaşı yok. Zor bir sahne... Olmuyor, olmuyor, olmuyor... O gün işi olmadığı halde, bu önemli sahneyi izlemek için, Neriman Köksal da gelmiş pavyona. Belki ondan, belki de bu ünlü oyuncunun tecrübesinden sıkılıyor bu genç kız. Yine bağırıyorum: "Olmuyor" diye. Bu kez Türkan: "Evet olmuyor" diyor. "Yapamıyorum, yapamayacağım... Affedin beni oynayamayacağım..." Set birbirine giriyor. Uğultular... Seti terk ediyor genç kız. Koşuyorum peşinden. Çekiyorum bir kenara: "Olacak" diyorum. "Yapacaksın" "Olmuyor" "Olacak." "Ol-mu-yoor..."

Patlayan tokat... Evet, aniden hiç beklemediği bir tokadı yapıştırıyorum Türkan'ın suratına. Şaşıyor... Gözlerine fışkıracak gibi yaş birikiyor. Bağırıyorum: "Işıklar... Kamera... Erkan Yolaç..." Yanan spot ışıkları içinde, yine dans etmeye başlıyor Türkan. Bu defa gözlerinde yaşlar, duygu seli... Kenarda izleyen Neriman da ağlıyor, bu genç kızın başarısı karısında. Sahne çekiliyor. Özür dileyerek öpüyorum Türkan'ı. Sonra Neriman öpüyor kutlayarak. Ve bütün sette alkış kopuyor. Oynanan bir film sahnesi değil, bir tiyatro oyunu sanki...

Alkışlar... Alkışlar... Alkışlar...

İlkokul Bitiyor

Beni alkışlara hazırlayan bu mutlu günlere çabuk ulaşmak için, en iyisi ilkokul günlerime geri dönmek galiba. Evet, yıl yine 1941... Bir yandan ilkokul eğitimime devam ederken, bir yandan anne baba kültürüm, daha doğrusu Beyoğlu görgüm ilerliyordu. O yıllarda Beyoğlu, bir eğitim, bir kültür, özel bir okul yoğunluğunu taşıyordu. Genellikle hafta sonları babam, çalıştığı, müzik yaptığı lokallere beni de götürüyordu. Yazları Bostancı İskele Gazinosu'nda yemek müziği yapıyorlar; kış gelince de, Tepebaşı'ndaki Ünyon Franses'deki toplantılara katılıyorlardı. Yemekler, düğünler falan...

Genellikle klasik müzik çalışıyorlardı. Nota ile çaldıkları Rus ve Çigan müzikleri daha çok etkiliyordu beni. Zaman zaman da Türkçe tangolar okuyan ünlü Suna Hanım'a eşlik ediyorlardı. Suna Hanım, Darül-Bedai'nin ünlü aktörlerinden rahmetli Yaşar Özsoy'un eşi idi. Bugün eski plaklarda dinlediğimiz tiz sesli ve ağdalı tangoların gerçeği idi Suna Hanım'ın okudukları. "Sunaaaa!.. bakışlarının esiriyim çok zaman" mısrasıyla başlayan ünlü "Suna" tangosunu; Necip Celal'in, Suna Hanım için bestelediği söylenir. Babam öyle anlatmıştı o yıllarda...

Bostancı İskele Gazinosu, deniz kenarında tahta setler üzerindeydi. Babamlar her akşam, hafta sonları da, Türk Sanat Müziği solistleri çalışırlardı babamlarla beraber. O yıllarda Tamburi Selahattin Pınar, kemani Necati Tokyay, udi Yorgo Bacanos ve kanuni Ahmet Yatman eşliğinde, özellikle Mualla Gökçay'ı, Müzeyyen Senar'ı, Hamiyet Yüceses'i ve Safiye Ayla'yı anımsıyorum. Bilmem neden?.. Onların okuduğu geceler, gazinonun nihayetindeki denize uzanan iskeleye çekilir, bu güzel müzikleri dinlerken için için ağlardım.

Neden ağlardım, niçin ağlardım hâlâ çözebilmiş değilim. Belki de bir müzik, bir sanat tutkusunun müjdecisiydi bu gözyaşları...

Yalnız ben değilim. İlkokul öğretmenim Nazıma Cüda da anlamış olmalıydı ki bu müzik tutkumu; ilkokul mezuniyetime yakın günlerin birinde beni bir kenara çekip, büyük bir insanla konuşuyormuş gibi sohbet etmeye başladı: "Ben senin konservatuara gitmeni istiyorum" dedi. "Senin müziğe karşı büyük bir kabiliyetin var." "Ne yapmam gerekiyorsa öğretmenim?" dedim. "İstanbul Belediye Konservatuarının sınavları var, onlara katıl... Sanıyorum başaracaksın" dedi.

Konservatuar Günleri Başlıyor

İstedikleri gerçekleşti öğretmenimin. Katılan bir yığın namzet arasından seçilen birkaç öğrenciden biri de bendim. Kazanmıştım sınavı. Yıl 1947... Keman ve piyano çalışmaya başladım önceleri. Piyano öğretmenim, Erkin Koray'ın annesi Vecihe Koray, keman öğretmenim de Seyfettin Asal'dı. Konservatuarın Beşiktaş'taki yatılı bölümünde okuyorduk. Okuldaki ağabeylerimiz arasında, bugünün büyük isimleri vardı. Örneğin Şerif Yüzbaşıoğlu, Hamdi Değirmencioğlu, Şefik Uyguner, Turgut Dalar bunlardan sadece bir kaçıydı.

Benimle veya benden sonra gelen öğrenciler de, bugünün en ünlü sanatçıları oldular daha sonra. Ergun Özer, Onay Ongan, Saim Akçıl, Yusuf Güler Aksöz, Ayhan Yünkuş, Necati Giray ve İlhan Daner... Hepsini sevgi ve saygı ile anıyorum bugün. Ergun Özer, Onay Ongan, Turgut Dalar, Şerif Yüzbaşıoğlu ve Hamdi Değirmencioğlu'nu da rahmetle...

Bu arada Hamdi Değirmencioğlu'nun meslek hayatımı yönlendirmemdeki etkisini belirtmeden geçemeyeceğim. Ki Hamdi Değirmencioğlu, yıllar sonra kızı Zeynep Değirmencioğlu'nu (Ayşecik) yönlendiren bir kişi olacaktır. Beni de belki...

Değirmencioğlu, daha o yıllarda klarnetinden çok senaryo yazarlığı ile ünlüydü konservatuarda. Senaryolar yazar, onları sayfa sayfa bizlere okur, sonra da şirket şirket dolayıştırarak filme alınmasını isterdi. Ama ne yazık ki; yıllarca, yani kızı Ayşecik şöhret olana kadar tanınmış bir senarist olamadı. Yıllar sonra, önce kızı, sonra da kendi ünlü oldu.

Gelelim bana... Ne yazık ki; sonraları çok faydalarını görmeme rağmen, benim de içimdeki dünya müzik değildi sanki. Sanki tiyatroyu, sinemayı ve yazarlığı müzikten daha çok seviyordum. Bunu, ayrı binalarda okutulduğu için, solfej, koro ve armoni dersleri için gittiğimiz

konservatuarın Tepebaşı bölümünde, daha da çok anladım. Okulun Türk Sanat Müziği ve Tiyatro bölümleri Tepebaşı binasındaydı. Şimdi Şişhane yolu üzerindeki İstanbul Ticaret Odası olan yerde... Orada, sinema ve tiyatro dünyasında ünlü oldukları halde ders alan isimlerle tanıştım tek tek. Onlarla birlikte derslere girip, onlar kadar büyük heyecanlar duyduğum ağabey ve ablalarım...

Örneğin, Lale Oraloğlu, Altan Karındaş, Tülin Korman, Ayla Büyükataman, İnci Çayırılı, Berrin Aydan ve Feriha Tunceli... Ve de bizlerle akran Şükran Özer...

Konservatuarî orkestrasında

Tiyatro Heyecanım

Bu arada Şefik Uyguner ve Turgut Dalar, benim tiyatroya tutkumu bildiklerinden olacak, bana bir gün: "Tiyatroda oynamak ister misin?" dediler. Dünyalar benim oldu. Onlar Eminönü Halkevi'nde hazırlanmakta olan "Efe Ali" adlı çocuk oyununun müziklerini yapıyorlardı.

"İlaterim, iaterim ama nasıl olacak bu?" dedim. Yatılı olduğum okuldan çıkmama imkân yoktu. Ancak haftanın belli günleri, belli saatlerde solfej, koro ve keman dersleri için Tepebaşı binasına gidiyorduk. O da Beşiktaş'tan tramvaya binip, Tepebaşı'nda inerek... Bazı günler de Tünel'den tramvaya binip Maçka yolu ile dönüş yapıyorduk. Akaretler'de oturan Altan abla (Karındağ), biz küçükleri etrafına toplayıp, Tünel'den Maçka tramvayına bindiriyordu. Altan ablayı Akaretler'deki evine bırakıyor, biz bütün yatılı öğrenciler de, Çırağan'daki okulumuza dönüyorduk hava kararmadan. Bazen de karardıktan sonra. Yani, tiyatro çalışmalarına katılmaya ne ortam müsaitti, ne de zaman... Bir gün: "Biz bu tiyatro çalışmalarına, Tepebaşı'ndaki derslere girmeyip, okuldan kaçarak katılıyoruz" dedi Turgut Dalar ağabey.

"Vallahi bilmem..." dedim.

"Sen tiyatroyu iatıyor musun? Onu aöyle" dedi, Turgut ağabey üsteleyerek.

"İatiyorum" dedim.

"O zaman bana bırak" dedi.

Bir akşamüzeri okulu kırıp, Eminönü Halkevi'ndeki provalarda buldum kendimi, Şefik ve Turgut ağabeylerimle. Benimle birlikte, tiyatroya katılan konaervatuar kaçakları arasında, Şe_k ağabeyin kardeşi Deniz Uyguner ile Şükran Özer de var. Yönetmenimiz Şehir Tiyatroları'nın ünlü sanatçısı rahmetli Ferih Egemen. Beni görür görmez teşekkür ediyor Şefik ağabeye: "Tamam" diyor.

"Efe Ali'yi bu küçük çocuk oynayacak."

Inanamıyorum... Sevinçten deli olacağım... Piyesin adı "Efe Ali" ve Efe Ali'yi ben oynayacağım. Nasıl sevinmem, sahneye ilk adım atışım başrol ile başlıyor. Benimle birlikte sahneye ilk kez adım atan bir sürü çocuk ve genç var. Ki bunlar yıllar sonra, Gazanfer Özcan, Suna Pekuysal, Ferdi Talay, Saltuk Kaplangı, Deniz Uyguner ve ünlü Şükran Özer Doruk oluyorlar.

Ama Efe Ali'yi ben oynuyorum. Ünlü yönetmen Ferih Egemen, bu rolü bana uygun görüyor. Giysilerim hazırlanıyor. Rengârenk tarihi giysilerimle Efe Ali oluyorum. Çevresindeki haydutları tir tir titreten bir Efe... Küçük bir çocuk...

Bütün bunlar güzel... Güzel de, sahne arası bana gelmiyor bir türlü. Şarkılar, provalar, giysiler... Birinci perde, ikinci perde, üçüncü perde hepai tamam... Tamam da, Efe Ali yok aralarında. Oyunun oynanmasına birkaç gün kala, rejisörümüz Ferih Egemen'e: "Efe Ali sahneye ne zaman çıkacak, ben konuşmalarımı ne zaman ezberleyeceğim?" diye soruyorum.

"Sana söylenmedi mi?" diyor. "Ne söylenmedi mi?" diyorum.

"Sen hiç konuşmayacaksın."

"Nasıl konuşmayacağım?"

"Efe Ali sembolik..." diyor. "Dağı taşı titreten, tüm eşkıyaları korkutan Efe Ali piyesin sonunda küçük bir çocuk olarak, bir sandık içinde çıkıyor sahneye. Yani, sen çıkıyorsun. Ve senin çıkışınla da perde kapanıyor."

Ve böylece kursağımda kalan Efe Ali hikâyesi, beni sevgili Şükran Özer ve Deniz Uyguner ile Şehir Tiyatroları Çocuk Bölümü serüvenine itiyor. Şükran, Deniz ve ben, Beyoğlu'nda bir pastanede buluşuyoruz. Nisua'z'da... Kararımız karar, Şehir Tiyatroları'na müracaat edeceğiz. Onlar, benim gibi yatılı okula mahkûm olmadıkları için özgürler. Ama ben öyle bir özgürlüğe sahip değilim. Ve Ölkü Erakalın olarak katılamıyorum bu yeni serüvene. Müzik derslerimi serip tiyatroya girmek istediğim duyulursa, anında atılırim okulda. Sonuçta, Şükran Şükran; Deniz'de Deniz ismiyle müracaat ediyorlar tiyatroya. Ama ben mecburum; kendime uydurma bir isim koyup gizli gizli tiyatro yapmaya.

Pastanedeki sohbetimiz bu konuda devam ediyor ve sonuçta bir isim bulunuyor bana. Adım "Güneş" oluyor... Müşterek bir kararla adımızı "Güneş" koyuyoruz ve hesaplarımız ölçülü olduğu için, pastanedeki adisyonu bölüşerek ödüyoruz aramızda. Ve de ver elini Tepebaşı Komedi Tiyatrosu... Şimdi TRT Stüdyoları binası var Şehir Tiyatroları Komedi Sahnesi'nin bu eski yerinde. Tarihi bir bina olan tiyatrodan içeri giriyoruz. "Gülmeyen Çocuk" oyununun provaları yapılıyor. Sahnenin hemen altındaki piyanonun başında, değerli müzisyen Mehmet Abut oturuyor. (Sonraları, özellikle 1976 yılında, TRT adına Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın ünlü "Şipsevdî" romanının dizi çalışmalarını ünlü Abut yalısında yaparken, daha yakın dost oluyoruz kendisiyle.)

Sahnede "Gülmeyen Çocuk" rolünü oynayan Ferih Egemen, sevgili Jeyan Mahfi Ayrıl ve sevgili Fatma Andaç var. Bir kenardan izliyoruz çalışmalarını. Ferih Egemen prova arasında fark ediyor bizi, yanına çağırıyor. "Buyurun" diyor. Şükran hemen tanıtıyor bizi. "Ben Şükran Özer" diyor. "Bu arkadaşım Deniz Uyguner." Sonra beni gösteriyor: "Güneş..." diyor. Ve devam ediyor: "Çocuk tiyatrosu'nda çalışmak istiyoruz üçümüz de." Beni Efe Ali'den anımsayan Ferih Egemen, gülümseyerek kabul ediyor bizleri. Uçuyoruz sevinçten. Ben okul nedeniyle ara sıra katılıyorum ama Şükran ile Deniz aralıksız katılıyorlar provalara. Ve bir gün...

Evet, bir gün oyunun şarkı provaları yapıyor. Mehmet Abut piyanosunun başında koro olarak çalıştırıyor bizleri. Dün gibi hatırlıyorum; bir köy şarkısı okuyoruz, Abut'un şık armonilerle süslenmiş akorları ile... "Oynar köylü kızlar, oynar oynar hey... Renk renk şalvarları, toplar toplar hey..."

Coşkulu bir şekilde, bir yandan da dans ederek okuyoruz şarkıyı. Bir an Mehmet Abut, piyanonun tuşlarına sert bir akorla basarak: "Susun..." diyor. "Güzel bir ses duyuyorum içinizden. Tek tek okuyun lütfen." Okutuyor hepimize tek tek. Ve sıra Şükran'ın okuyuşuna gelince: "Tamam" diyor. "İşte bu ses, şahane bir tınısı var."

Hepimiz şaşkınız, devam ediyor sevgili Abut: "Siz öne çıkın" diyor. Şükran yapıyor isteneni. "Bana başka bir şarkı okuyun" diyor Mehmet Abut. Şükran, konservatuardan şan dersi alıyor elbette. Abut'un piyanosu eşliğinde, klasik bir şarkı okuyor. Boş tiyatro salonu, Şükran'ın sesiyle daha da renkleniyor. Alkışlar yağıyor şarkının bitiminde... Ve bu alkışlar, başka bir türde.

Türk Sanat Musikimizin altın sayfalarına adını şerefle yazdıran Şükran Özer Doruk'un adına yağıyor yıllar boyu... İşte Şükran'la dostluğumuz o yıllardan bu yana devam ediyor. Dile kolay; acısıyla tatlısıyla, dostluk, sevgi ve saygısıyla dolu, dopdolu elli yıl... Üstelik ben Şükran Özer'den daha da şanslıyım. Anlatayım nedenini... Elli yıldır sevgi ve saygı ile taşıdığımız dostluk bayrağımızı, kızı sevgili Çiçek Doruk'a devretti Şükran. Ve ben, elli yıla daha da abideleşen o şerefli dostluğu, bir kez daha yaşıyorum sevgili Çiçeğimle... O da şimdiki savruk gençlere inat; öylesine güzel taşıyor ve de güzel koruyor ki emanetimizi... Bin kere helal olsun. Yıllar geçmemiş gibi. Sevgili Şükran şimdi, rahmetli eşinin adını taşıyan torunu İhsan ve Dilara ile güzel bir anneanne, ben de Beste, Dila, Barış ve Gözde adlı torunlarımla beyaz saçlı dinç bir dedeyim. Ve inanıyorum; Şükran da ben de, hayatımızın en mutlu ve en saygılı yıllarını yaşıyoruz. Kısacası, yıllar boyu devam eden bu güzel dostluk perdemizi kapatmadık hiçbir zaman... Sanırım kapatmayacağız da... Ve şimdi ben diyorum ki; "Doruk" ailesine sevgi ve saygılarımızı sunup, yeniden kitabımıza dönelim yeni bir sayfa açarak...

Hocası Muzaffer Tema ve arkadaşlarıyla.

Hocam Muzaffer Tema

K

onservatuardaki iki yılım bir patırtı, bir gürültü, bir şamata içinde geçiverdi. Üçüncü yılda, bir de nefesli saz mecburiyeti vardı okulumuzda. Üç enstrüman çalma zorundaydı, öğrenciler. Yaylı, vurma ve nefesli saz... Tipime ve dudak şeklime uygun düştüğü için, hocalarım nefesli olarak

flüte ayırdılar beni. İlk dersimde de hoca olarak ünlü aktör Muzaffer Tema çıktı karşıma. Yıl 1949... Muzaffer Tema o yıllarda; tiyatro oyuncularının saltanat sürdüğü Türk sinemasında tiyatro kökenli olmayan ilk Avrupa tipli aktördü. Bir stardı... Çok sevdiğim Emine Engin ile "Çılgılık", Mesiha Yelda ile Reşat Nuri Güntekin'in ünlü "Dudaktan Kalbe"sini çevirmişti. Muzaffer Tema diye kıyamet kopuyor Türk sinemasında. Filmleri için sinema kapılarında uzun kuyruklar oluyordu.

Sinemaya ve sanata olan tutkumdan olacak, ben de hayranım hocam Muzaffer Tema'ya. Salı ve cuma sabahları derse geliyor konservatuara. Sınıfında üç öğrenciyiz. Şefik Uyguner, Nami Şenel ve de ben... (Sonraları ünlü flütist Nazım Acar da katılıyor aramıza.) Elim ayağım titriyor flüt dersi alırken. Perdede hayranlıkla izlediğimiz o romantik o yumuşak insan, flüt dersinde titiz, katı ve prensipli bir öğretmen. En küçük hatayı affetmeyen sert bir adam... Ancak konu sinemaya gelince, yumuşayan ve beyaz perdedeki kişiliğine bürünen bir insan oluveriyor.

O ara, ne ilgisi varsa, bir duvar gazetesi çıkarıyoruz okulda. Bazı köşelerinde ünlü müzisyenler, bazılarında hocalarımız bazen de benim tutkumdan olsa gerek sinema ve tiyatro yer alıyor. Ve bir sayısında, hocam Muzaffer Tema ile röportaj yapıyorum. Ve de güzel bir yazı çıkıyor ortaya. Yazımı okuduktan sonra, beni bir kenara çeken Muzaffer Tema, yıllar öncesinden yolumu çiziyor sanki. "Bana kalırsa..." diyor. "Senin müziğe değil de; sinemaya, tiyatroya hatta hatta öncelikle gazeteciliğe hevesin var."

"Evet hocam" diyorum sıkılarak.

"Benim için yazdığın bu yazı, son derece başarılı" diyor. "Seni bir yere göndersem, benim için bir yazı daha yazar mısın?"

"Nasıl yazmam" diyorum Elim ayağım dolaşıyor birbirine. Bir kan veriyor elime; Çağaloğlu'na, Bab-ı Ali'ye yolluyor beni... O yılların en ünlü sinema dergisi Yıldız'ın yazı işleri müdürü Sezai Solelli'ye...

Ve birkaç hafta sonra, bir konservatuar öğrencisi olarak yazdığım ilk yazı, Yıldız dergisinin sayfaları arasında yer alıyor. Bu anlatılmaz bir mutluluk ve heyecan oluyor benim için. Muzaffer Tema hocama yalnız hayran değil; bana yeni bir yol çizdiği için, teşekkür de borçlu oluyorum bu yazıdan sonra.

Cahide Sonku

Bir Gala Gecesi ve Cahide Sonku

Muzaffer Tema'nın son filmi "Uçuruma Doğru"nın galasının yapıldığı ilk gece, yataklarımıza uyuyormuş gibi yastıklarımızı boylu boyunca yatırıp rahmetli Onay Oğan ile okuldan kaçıyoruz. Hocamın, gazeteci olarak Yıldız dergisinde röportajını yaptığım Muzaffer Tema'nın gala gecesi kaçır mı hiç? Ver elini Beyoğlu... Şimdiki Atlas Sineması karşısındaki sevgili Ferhan Şensoy'un Orta Oyuncular Tiyatrosu, Ses Opereti o yıllarda... Taksim'e doğru biraz ilerdeki sinema da, Rüya... Gala işte bu sinemada yapılıyor. Beyoğlu Caddesi'nin kalabalığı arasında, on beş yaşlarında iki çocuk... Temiz pak giyinmeğe çalışmışlar.

Ceplerimizdeki okul harçlıklarıyla filmin başlamasından önce biletlerimizi alıp içeriye giriyor, bizi kimse görmesin diye, ikinci balkonun bir köşesine yerleşiyoruz Onay ile. Film başlıyor ve bitiyor. Gecenin yarısı olmuş. Biz sinemanın en üst katında, galeride olduğumuz için balkonun demirlerine dayanıp, yavaş yavaş sinemayı terk eden lüks giyimli hanımlarla beyefendileri seyrediyoruz Onay'la. Sinema tamamen boşaldıktan sonra, bizi kimse görmesin diye en son çıkacak ve gece yarısı okulun yolunu tutacağız. Programımız böyle. Sinemayı terk etmek üzere, Rüya sinemasının karanlık yan merdivenlerinden inmeye başlayıp, alt hole geçiyoruz. Bir alt katımızda da, sinemanın büyük antresi... Hapis olmuş gibiyiz. Yolumuzu, karanlık merdivenlerden indığımız için geç bulmuş olacağız ki kendimizi ikinci kat fuayesinin sönmüş karanlığı içinde buluyoruz. Tepeden gördüğümüzce, sinemanın girişi bir rüya alemi gibi... Kristal avizelerden sızan ışıklarla yanıyor sanki. Bizimle birlikte filmi seyreden seyirci boşalmış, içeriye tuvaletli hanımlar ve beyler girmeye başlamıştır. Beyaz ceketli beyaz eldivenli garsonlar sağa sola koşuyorlar. Kenarlara dizilmiş bembeyaz örtülü masaların üzeri kristal kadehler ve şampanyalarla bezenmiş. Öpüşen ve birbirlerini ağırlayan misafirlerin arasından zaman zaman rengârenk çiçeklerin süslediği buketler geçiyor eller üzerinde.

e biraz sonra... Çılgınca bir alkış kopuyor fuayede... Gece yarısını geçmiş. Onay'la biz; ikimiz, üst katın parmaklıkları arasında şaşkın gözlerle aşağıyı seyrediyoruz. Canlı bir film sahnesi izler gibi, gözlerimiz korkulu. Çılgınca alkışlar; içeriye giren son

derece güzel, sarışın bir kadında noktalanıyor. Cahide Sonku içeriye giren bu güzel kadın... Şahane bir tuvalet giymiş, arkasında zarif bir etol... Sapsarı saçlar bukle bukle... Takmış olduğu mücevherlerin ışıltısından, yüzü görünmüyor Cahide Sonku'nun. Işıklar, yıldız yıldız ışıklar parlıyor yüzünde. İşte gerçek bir yıldız...

Tüm erkekler ve kadınlar bu güzelliği, bu abideyi alkışlıyorlar önünde ibadet edercesine eğilerek. Sonradan çözüyoruz olayı. Cahide Sonku'nun son çevirdiği "Vatan ve Namık Kemal" filminin özel gösterimi yapılacak gece yarısından sonra. Ve bizler de bu ölümsüz galanın, davetsiz kaçak misafirleriyiz.

Sanıyorum ki, Türk sahne ve sinemasının en önemli kadınlarından biri olan Cahide Sonku'yu; tanıdığım, bildiğim ve yaşadığım kadarıyla anlatmamın sırası şimdi geldi. Ve yine sanıyorum, Cahide Sonku'yu anlattığım bu yıllar; benim yaşamımı ve anılarımı da toparlayarak, belli yıllara taşıyacak.

Sinema ve yazarlık tutkumun ağır basışı... Aldığım teklifler nedeniyle okuldan ayrılmam... Önceleri o yıllardaki Beyoğlu'nun belli lokallerinde, piyanistlik yapmam, "Radyo Alemi" dergisinde yıllarca yazdığım yazılar... Sinema, tiyatro ve müzik dünyasının ünlüleriyle teker teker tanışmam, beni de toparlayacak ve 1959 yılının eşiğine kadar getirecek.

"Sokak Kızı" , 1966.

H

erkesin bir rüya, bir efsane gibi anlattığı Cahide Sonku'yu filmlerinden ve sahnelerdeki şaşıllı görünümlerinin ötesinde ilk tanımam, 1966 yılında kendi şirketim adına çevirdiğim "Ayşecik Sokak Kızı" filminde oldu.

Sıraselviler'deki İlk Yardım

Hastanesi'nin karşısındaki apartmanın en alt katı, 60'lı yıllarda çekilen bütün Türk filmlerinde pavyon ve gazino sahnelerine mekân olan ünlü "Suat Kulüp"teyiz. İki yüze yaklaşan pek çok filmimin pavyon sahneleri, hemen hemen bu lokalde tamamlanmıştır.

Zeynep Değirmencioglu ve Sadri Alışık'la yine bu lokalde çalışma yaparken, bu filmde de rolü olan, rahmetli Feridun Çölgeçen yanıma yaklaştı bir ara. "Ölkü Bey" dedi.

"Cahide Hanım sizinle tanışmak istiyor."

"Hangi Cahide Hanım?.." dedim.

"Cahide Sonku" dedi. Cahide Hanım o yıllar; sinema ve tiyatrodan bilinmeyen nedenle uzaklaşmıştı ve kulaktan kulağa yayılan dedikodular, onun alkol bağımlılığına tutulmuş olduğunu fısıldıyordu kulaklara. Feridun ağabeyin son cümlesi, kulağımda tekrar yankılandı kelime kelime: "Cahide Sonku, seninle tanışmak istiyor."

Ne demek?.. Yıllarımın hayali, çocukluk rüyalarımın en güzel kadını, yıllar sonra Ölkü Erakalın'la tanışacak. Bir hayal, bir rüya benim için. Hiç bir zaman gerçekleşemeyecek bir rüya...

"Emrederler Feridun ağabey" dedim.

"Cahide Hanım'la tanışmak, meslek hayatımın en büyük ödülü benim için."

O yıllarda beraber çalıştığım, çalışmalarımın sanat yönetmenliğini yapan sevgili Saltuk Kaplangı, hemen karşı çıkıyor bu karşılaşmaya. Gayet zarif: "Hayır" diyor.

"Bugünlerde hiç boş vaktimiz yok Feridun Bey. Öncelikle bu filmin tamamlanması gerek."

Besbelli bir şeyler anlatmak istiyor ama konu Cahide Sonku olduğu için, söylemek istediklerini anlayamıyorum ben. (Daha sonra gerçekleri anlayacağım tabii...)

"Yooo, hemen tanışalım" diyorum.

Sonra Feridun Çölgeçen'e dönüp: "Hanımefendi ne zaman emrederlerse, ben tanışmaya hazırım" diyorum.

S

altuk yine bir şeyler söylemek istiyor; ama kesiyorum ben sözlerini. diyorum. "Beni hayallerimin rüyasından uyandırma."

Birkaç gün sonra buluşuyoruz Cahide Hanım'la... O rüya kadını biraz solgun ve yorgun görüyorum karşımda. Gözleri kısık, alaycı ve mağrur bir tebessümü gizleyen dudakları, kuru ve gizemli. Ama yine de mağrur ve başı dik bir kadındı Cahide Hanım.

"Emredin hanımefendi" diyorum.

Kendisine özgü, erkeksi ses tonuyla cevaplıyor konuşmamı:

"Dostlarım sizi uzun uzun anlattılar" diyor.

"Bu nedenle tanışma faslını bir kenara bırakıp ziyaret sebebine gelelim..."

"Emredin."

"Kızım birkaç gün sonra Londra'dan yanıma gelecek. Ve ne yazık ki, onu değerince karşılayacak bir eve sahip değilim. Cihangir'de kiralamak üzere bir ev buldum ama ev sahipleri de birkaç aylık kirayı peşin istiyorlar."

"Sizin için ne yapabilirim Cahide Hanım?"

"Bana bu kirayı ödemem konusunda yardımcı olun. Cahide Sonku olarak değil, bir anne olarak rica ediyorum bunu sizden."

Kısa bir an susuyor ve daha sonra, sesinin tonunu daha da incelterek devam ediyor:

"Sakın yanlış anlamayın. Bu parayı sizden bir çalışma karşılığı istiyorum. Bana vereceğiniz bir rolle ödeşiriz."

Arkamda duran Saltuk, yine bir atak yapacak gibi oluyor. Hemen engelliyorum onu konuşmama: "Hemen ödensin Saltuk'çuğum" diyorum.

"Cahide Hanım'a ne kadar para lazımsa ödetin lütfen."

Sonra Cahide Hanım'a dönerek: "Cahide Hanım" diyorum.

"Bu çevirdiğimiz "Ayşecik Sokak Kızı" filminde, bir Gül ana rolü var. Sizin için biçilmiş bir kaftan. O rolü oynarsınız."

Karşılıklı teşekkürlerle ayrılıyor. Cahide Hanım'dan. O gün için önemli olan para da, hemen ödeniyor Cahide Hanım'a. "Ayşecik Sokak Kızı" filminin Zeynep Değirmencioglu, Sadri Alışık, Selda Alkor, Hulusi Kentmen, Bedia Muvahhit, Vahi Öz, Mürüvvet Sim, Mualla Sürer, Çolpan İlhan, Suphi Tekniker ve Sami Hazinses gibi ünlülerle süslenmiş kadrosu, Cahide Sonku ile bir o kadar daha değerleniyor.

Fakat kızına ev kiralamak üzere aldığı paranın, Beyoğlu meyhanelerinde tükendiğini öğrenince Saltuk Kaplangı'ya hak veriyorum ama yapacak hiçbir şey yok...

Ama yine de kendisine bildirilen günde, çalışmaya geliyor Cahide Sonku. Dramatik bir rol: kendisini kimsesiz çocuklara adanmış, alkolik bir kadın... Acılı ve yalnız... Yaşamından nefesler buluyor sanki bu rolde.

Oylesine başarılı oynuyor ki, hepimizin gözleri yaşlı... Ve ben çok mutluyum, Cahide Sonku'yu yönetiyorum... Ne demek, bir olay bu benim için... Gerçekleşmesi zor bir rüya... Yaşamım boyu şeref duyacağım en önemli anılarımdan biri... Gerçi bu rol karşılığı, bizden bir başrol karşılığı ücret almıştı ama Cahide Sonku'ydu bu, helal olsun.

Ogünkü mutluluk, sevinçle kapanıyor. Ama bir günlük işi daha var Cahide Hanım'ın. Bir gün daha çalışacağız birlikte. İş dönüşü Arena handaki yazıhaneme dönüyoruz. Yorgun argın prodüksiyon odasının yanındaki odama geçiyorum hemen. Telefonum çalıyor, açıyorum Cahide Sonku... "Sizinle özel görüşmek istiyorum" diyor. Yarım saat sonra yüz yüze odamda. Ama bu kez karşımda oturan kadının birkaç hafta evvel benden para istemeye gelen ezik, mahcup ve zarif hanımefendiyle hiçbir ilgisi yok. Daha dik sesli, sert, kararlı ve hırçın bir Cahide Sonku var bu kez karşımda.

"Evet Ülkü Bey" diyor.

"Sizinle iş konuşmaya geldim bu defa. Söyleyin bakalım; bana, bu oynadığım role karşılık ne ücret ödeyeceksiniz? ..."

"Bu rolün karşılığı olan paranız ödendi Cahide Hanım..."

"Nasıl ödendi yani?.."

"Kızınıza ev tutmanız için, bir miktar para almıştınız ya bizden."

Daha da dikleşiyor birden.

"Siz benimle alay mı ediyorsunuz Ülkü Bey?..."

"Aman efendim estağfurullah..."

"Koskoca Cahide Sonku'yu, böyle komik bir para karşılığı oynatmaya utanmayacak mısınız?"

"Ama Cahide Hanım..."

"Aması maması bu... Siz bu rolle ilgili bir para konuştunuz mu benimle?"

"Hayır konuşmadık."

"Gördünüz mü?.. Ben figüran değilim, sanatçyıym beyefendi. Ya istediğim ücreti ödersiniz, ya da bu rol yarım kalır."

A

ralık kapı önünde bizi izleyen Saltuk Kaplangı ile göz gözeyiz. Sessiz bakışlarımızla konuşuyoruz, birkaç saniye. Sonra Cahide Hanım'a dönüp:

"Talebiniz nedir Cahide Hanım?" diyorum.

"Bana ödediğiniz kira bedelini, bir günlük çalışmam karşılığı kabul ediyorum. Bir o kadar daha ödeme yaparsanız geri kalan bir günlük çalışmamı tamamlarım."

Cevabım aptalca bir bakış oluyor. Sigarasından çektiği dumanı, yıllar önceki Cahide Sonku edasıyla, savurarak tamamlıyor cümlesini:

"O da sizin hatıranız için. Anlaştık mı?"

Parası ödeniyor Cahide Hanım'ın ve hiçbir olay olmamış gibi sevgiler ve öpüşmelerle ayrılıyor Cahide Hanım odamdan. Kısa bir an kendimle ve yıllardan taşan saygı dolu duygularıyla baş başa kalıyorum odamda. Cahide Sonku... Yıllar... Ve ben... O ne, gözlerimden birkaç damla yaş süzülüyor. Sevinç mi, hüznü mü?.. Nedenini hâlâ çözebilmiş değilim o gözyaşlarımın...

"Sokak Kızı", 1966.

Gözyaşları Bitmeyecek

Yaşamımdaki Cahide Sonku anıları ve gözyaşları dosyası, 1981 yılının 18 Mart gününe kadar kapanmadı gerçekten. Gerek yönetmenlik, gerekse gazetecilik yıllarımda adım adım izledim Cahide Sonku'yu. Yazdığım yazılar, filmlerim ve televizyon söyleşilerimle birlikte onu, "Bir Cahide Sonku Vardı" adlı belgesel ile anılarımda ölümsüzleştirmeye çalıştım.

Bu belgeseli, sinemanın 100. yılı olan 1995 Nisan'ında İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi'nin Uluslararası Film Festivali'nde ilk gösterimini yaparak, geleceğin sinema sanatçılarına armağan ettim. Ve bu çalışmam bana, adı geçen festivalde Özel bir "Artemis Ödülü" de kazandırdı.

Bu kitabımda Cahide Sonku efsanesini biraz daha açmamın, gelecek nesillere ilginç bir örnek olacağını düşündüm. Cahide Sonku ile ilgili anılarımı, bu nedenle tekrar gözden geçirmek istiyorum.

Bir Rüya idi Cahide... Evet... Rüya gibi bir kadındı Cahide Sonku... Etkileyici ve büyümlü bir sesi vardı. Üstelik ilginç bir buğu da vardı sesinde. Tonlamaları genellikle yanlıştı. Yanlıştı ama tüm hatalarına rağmen kabul ettirmişti kendisini. Bütün eksik ve hatalarına rağmen, saygı duyulurdu Cahide'ye. Tanrısal bir gücü, insana saygı aşılayan etkileyici bir güzelliği vardı.

Yıllar öncesinden tanıyan bazı tanıdıklarına göre, küstahtı da zaman zaman... Ama bu davranışı, kişiliğine ve yapısına çok yakışırdı. Onda, bambaşka bir özelliğe bürünürdü bu küstahtlık. Gerek tiyatro, gerekse sinemada o yılların en güzel kadınıydı Cahide. Figüranlıktan balerinliğe atlamış, sonra da Muhsin Ertuğrul'un dikkatini çekerek tiyatrodan önemli, ama çok önemli roller oynamaya başlamıştı. Güzel kadın dedik ya... O yıllarla bu yıllar arasında pek değişen bir şey yok. Bir anda, devrin hovarda ve zengin erkekleri sarıyorlar Cahide'nin etrafını. Hediyeler, mücevherler, kürkler ve köşkler... O kadar ki, Cahide'nin pırlantalı pabuçlarıyla şampanya içiyorlar erkekler. Cahide bir piyeste "kraliçe" oynuyor değil mi? Sevgilileri sahnede, gerçek mücevherlere boğuyor Cahide Sonku'yu. Oyunlarındaki yılları, gerçek yaşamında da yaşıyor Cahide. Sonra tütün kralı İhsan Doruk ile evleniyor, kızı Ender Doruk geliyor dünyaya. Özel film şirketleri kuruluyor Cahide için. Kendi adına filmler çeviriyor patroniçe olarak. Figüranlıktan zirvelere tırmanan Cahide, birazcık şımarıyor tabii. Daha doğrusu, çevresi şımartıyor onu. Bu her zaman böyle olmamış mıdır? Ve de düşünüş... Cahide için de öyle oluyor. Kaprislerine tahammül edemeyen kocası İhsan Doruk, benim çocukluk arkadaşım, ünlü ses sanatçısı Şükran Özer ile ilgilenmeye başlıyor. Ayrılıyorlar ve İhsan Bey, "Doruk" soyadını Şükran Özer'e veriyor onunla evlenerek.

A

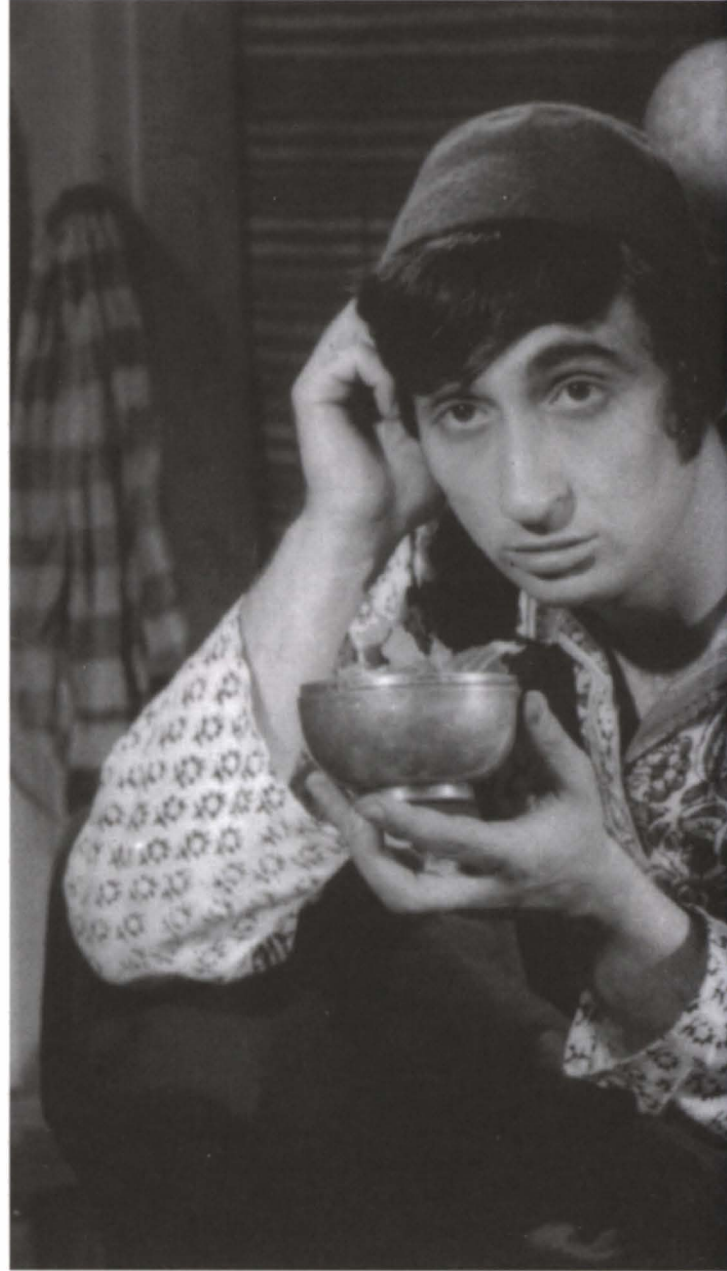
yazpaşa'daki Kunt Apartmanı ve Tarabya'daki kendisi için yapılan meşhur "Heykelli Köşk"ten ayrılmak zorunda kalıyor Cahide. Daha sonra da Hasköy'deki belediyeye ait film deposunda çıkan yangın, yalnız Cahide Sonku'ya ait olanları değil, Türk sinemasının pek çok eski filmlerini de yakıp kül ediyor. Ve her geçen gün, yavaş yavaş yok oluyor bu efsane kadın...

Bir defasında kendisiyle, daha güneş doğmadan önce karşılaştım Beyoğlu caddesinde. Gecenin tüm pisliklerinin, sinema ve barların önüne yığıldığı bir Beyoğlu sabahıydı... Ben, geceyi gündüze doğurarak bir film çekimine giriyor, Cahide Hanım da akşamdan içmeğe başladığı bir geceyi bitirmeye çalışıyordu anlaşılan... Kimseyi görececek halde değildi ama nasılsa tanıdı beni.

"Elli liranız var mı?" dedi öncelikle.

"Yok" dedim.

Öyle demek zorundaydım. Niyeti, gecesini içerek devam ettirmektir anladığımca. Öylesine alkole tutkun, öylesine zayıftı ki, istediği elli lira ine ine beş lira oldu sonunda. (O yıllarda elli lira, çok önemli bir para)

Para isteğindeki bu iniş, hayatında da devam ediyordu yavaş yavaş. Sonra "Mistik" filminde bir araya geldik onunla. Ben yönetmen, o oyuncu idi. Aynı filmde Müjdat Gezen ve o yıllarda Londra'da yaşayan ve henüz dönmüş olan kızı Ender Doruk'la oynuyordu. İşte bu "Mistik" filmi boyunca, içki içmesine engel olmak için, kendi isteği ile Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'ne yatmıştı. Hem kızı Ender ile birlikte çalışmanın hem de yeniden doğabilmenin heyecanını yaşıyordu.

Değerli dostum gazeteci rahmetli Necmi Onur ağabeyimin, bu yıllarda Cahide Sonku ile yaptığı bir röportajdan bazı kesitler alıyorum anılarıma. Cahide Sonku'nun hastaneye yatma kararını, değerli kalemiyle aynen şöyle anlatıyordu sanatçının ağzından: "Kurtuluş'ta bir lokalde idik. Dört ahabap bir masaya oturmuş yemek yiyorduk. Masamızda bir şişe rakı vardı. Bana da ya iki kadeh düştü ya da üç... Kafam mı cilalanmıştı ne? Masadan kalktık. Evli evine, köylü köyüne gidecektik çocukluğumuzdaki gibi. Tam yola çıkmıştık ki; "Ben hemen şimdi Bakırköy'e gideceğim ve hastaneye yatacağım" dedi.

Ve de yatmıştı, "Mistik" filminin çekimlerine başlamadan önce. Sonra olayı anlatmaya devam ediyordu, Necmi Onur yazısında: "Cahide ölmedi ve ölmeyecek" diyordu. Bir sabah akıl hastanesine gittim onu görmek için. Sonra yönetmeni Ölkü Erakalın geldi onu almak üzere.

Cahide hazırlandı ve beraberce çıkıp stüdyoya gittiler. Cahide Sonku, Bakırköy Akıl Hastanesi'nden, rejisör Ölkü Erakalın'ın talimatı ile çıkıyordu. Evet, belki de dünyada bir eşi daha yaşanmamış bir olaydı bu. Gerçekten dünyada bir eşi daha yaşanmamış böylesine bir olayı, Müjdat Gezen bana nasıl anlattı bir televizyon röportajında?

"Evet Ölkü ağabey, sen her sabah Akıl Hastanesi'nden alarak sete getiriyordun Cahide Sonku'yu. Filmin çekimi bitmiş, montajı tamamlanmış, sonunda seslendirmesine gelmişti sıra. Yine hastaneden aldığın Cahide Hanım seslendirmeye geldi. Film karşımızdaki beyaz perdede defalarca akıyor ama konuşma sırası gelince Cahide Hanım seslendiremiyordu bir türlü parçasını, konuşmaya giremiyordu. Arkamızdaki locasında oturan ses mühendisi Yorgo Ilyadis de: 'Ağnatınız Cahide Hanım olmuyor, tane tane ağnatınız' diyerek çalışmayı kesiyordu. İçine sinmiyordu çalışma. Ne denirse densin, kolay kolay seslendiremiyordu kendisini. Beyaz perdede şaşkınlık içinde kendisini izliyor, içinden de: 'Bu ben miyim?' diyordu kendi kendisine. Alkole başladığı uzun yılların ardından, ilk kez seyrediyordu kendisini ekranda. Şaşkındı. Yönetmen Ölkü Erakalın, ille de Cahide Sonku konuşsun kendisini istiyordu."

Gözleri dopdolu, anlatmaya devam ediyordu Müjdat Gezen: "Evet, ilginç bir anıydı bu film benim için. Koskoca Cahide, o yıllardan bu yıllara nasıl gelmişti? Bu düşünceler içinde boğuşurken, öyle allak bullaktı ki duygularım, dublajdan sonra radyoevinin önünde arabamı çarptım."

Başaramamıştı... Evet, sevgili Müjdat Gezen'in anlattığı gibi başaramamıştı Cahide. Bu ilginç boğuşmanın sonu, mağlubiyet olmuştu ne yazık ki... Yine film setlerinden uzaklaşmış, yine meyhanelerin kraliçesi olmuştu.

Duyduğumca, bir meyhaneci dostuyla anlaşmıştı sonunda. Şehir Tiyatroları'ndan aldığı emekli maaşını, olduğu gibi bu meyhaneciye yatırıyordu. Karşılığında da içkisini içiyor, yemeğini yiyor ve meyhanenin üzerindeki küçük bir odada kalıyordu.

Ve bu akış içinde yavaş yavaş eriyor, yavaş yavaş yok oluyordu Cahide. Kameramı kapıp onunla son bir defa görüşmek, onu son bir defa görüntülemek istiyordum. Meyhane meyhane dolaşıp bir gece buldum onu. İsteğimi anlattım:

"Karşılığı ne olacak?" dedi.

"Elli bin lira" dedim, utanarak.

Memnun olmuştu, sevinerek kabul etti. Bu para, birkaç gecelik rakı masasıydı onun. Ertesi sabah için sözleştik. Geldi. Yine star, yine kraliçe, yine büyük bir oyuncuydu. Uzun uzun sohbet ettik kameramın karşısında. Sonunda ona, ömrünce unutamayacağı bir anıyı sordum. Gözlerinden yaşlar akarak, yıllar öncesinde yaptığı bir Paris seyahatini anlattı bana.

"Paris'e gitmişken, Sarah Bernhardt Tiyatrosu'nu da ziyaret ettim. Bana özel bir izinle, sanatçının soyunma odasını açtılar. Oda, sanatçının öldüğü son geceki gibi, aynen muhafaza edilmişti. Heyecan ve huşu içinde, aynasının başına oturdum. Oturdum ve ağlamaya başladım. Çok, ama çok etkilenmiştim."

Etkilendiğini gören tiyatro müdürü, bu kez Cahide Sonku'ya sanatçının veda gecesini anlatmış. Delice bir geceymiş ve alkışların ardı arkası kesilmiyormuş tiyatrodaki. Selam vermekten o kadar yorulmuş ki Sarah Bernhardt, çıkmamış bir daha sahneye. Biraz sonra koşa koşa müdür gelmiş sanatçının yanına: "Madam madam alkışlar bitmiyor. Tiyatroyu yıkacaklar" demiş. Sarah Bernhardt da: "Bırakın alkışlasınlar. Bu alkışlar bitmez" demiş. "Benim için önemli olan, bu alkışların ölümünden sonra da devam etmesi..."

İşte o gün Cahide Hanım'la son sohbetimizi tamamlarken, o da ağlayarak aynı cümleleri tekrarlamıştı: "Benim de en son arzum bu" demişti. "En son arzum, alkışlarımın öldükten sonra da devam etmesi..."

Ne yazık ki son isteği yerine gelmedi rahmetlinin...

Balıkpazarı'ndaki bir meyhanenin üst katındaki odasında ölü bulundu. Alkışlar artık hayaldi onun için...

II. BÖLÜM

VE NERİMAN KÖKSAL

Tekrar 1950'li Yıllara Dönüş

Çocukluğumdan beri sanatın içinde olmanın yanı sıra, bugün hep geri planlara attığım gazeteciliğimin, yıllar ilerledikçe sinema-tiyatro ve müzik günlerimde her zaman yararlı olduğunu görmüşümdür.

Öncelikle bana gazetecilik çalışmalarımda büyük destek veren, Zeki Tükel ve Ali Ersan'ı rahmetle anmak istiyorum. "Radyo Alemi", henüz televizyonların olmadığı 1950'li yıllarda çok önemli bir sanat dergisi durumundaydı. Ve ben Ölkü Erakalın; o yılların ünlü magazincileri Zeki Tükel, Zafer Sülek, Orhan Kuyucaklı, Avni Anıl ve Ali Ersan'ın yanında çırak olarak başladığım röportajlarımda kendime geniş bir çevre edinmiş, zamanın en ünlü tiyatro, sinema ve müzik starlarıyla sohbetler yapmaya başlamıştım. Sinemada Ayhan Işık, Sezen Sezin, Gülistan Güzey, Mesiha Yelda, Neşe Yulaç, Pola Morelli, Nevin Aypar, Muhterem Nur, Belgin Doruk, Turan Seyfioğlu, Fikret Hakan, Kenan Artun, Sami Ayanoğlu ve Cahide Sonku saltanatı sürerken; Türk Sanat Müziği'nde Müzeyyen Senar, Safiye Ayla, Hamiyet Yüceses, Mualla Gökçay, Radife Enen, Perihan Altındağ, Zehra Bilir, Ahmet Üstün, Lütfü Güneri ve Münir Nurettin Selçuk gerçek bilgileriyle bir dantel gibi işliyorlardı musikimizi.

Devrin tango üstatları Fehmi Ege, Necdet Koyutürk ve Şeracettin Tanyerli'nin yanı sıra, hafif müziğe ve de caza yeni soluklar kazandırmaya çalışan Celal İnce, İbrahim Solmaz, İlham Gencer, Ayten Alpman, Vasfi Uçaroğlu, Necla İz ve Armağan Şenol gibi isimler de, boy göstermeye başlamıştı tek tek.

R

aks aleminde de büyük isimler olan Semiramis, Necla Ateş, İnci Birol, Nana, Nimet Alp ve Özcan Tekgül Türk dansını ülke dışında tanıtan önemli isimler olmuşlardı.

O günlerde sanat dünyasının kalbi Beyoğlu'nda özellikle İstiklal Caddesi'nde atardı. İstiklal Caddesi, o yıllarda genç kabiliyetlerin keşfedildiği önemli bir turlama ve gezinti alanıydı. Ve o yıllarda herkes kolay kolay Beyoğlu'na çıkamaz ve Beyoğlu'nda dolaşamazdı. Zamanın en ünlü sanatçıları akşamüzerleri çaylarını içmek üzere şimdiki Tokatlıyan Pasajı ve İşhanı'nın yerinde bulunan ünlü Tokatlıyan Oteli'nin caddeye bakan çay salonunda oturarak gelip geçeni seyreder, özellikle sanata meraklı gençler de kendilerini göstermek için bu otelin önünde uzun uzun turlar atarlardı.

Pek çok ünlü sanatçı, henüz hiç tanınmadıkları yıllarda bu caddelerde görülüp keşfedilmişlerdir. Özellikle, o yılların efsane güzeli Neriman Köksal da, Beyoğlu'nda yürüyüşe çıktığı bir gün ünlü yönetmen Çetin Karamanbey tarafından görülüp, hemen Refik Halit Karay'ın "Çete" adlı romanının filme aktarılışında "Prenses Nina" rolüyle başrole oturtulmuştur.

Gazeteci Ölkü Erakalın caz sanatçısı Ayten Alpman'la.

gazetecilik günlerinden

gazetecilik günlerinden

Ve Neriman Köksal...

Böylesine pek çok isim keşfedilmiştir Beyoğlu'nun İstiklal Caddesi'nde ama rahmetli Neriman Köksal, bu tesadüfı en iyi değerlendirenlerin başında gelmektedir. Ve o Neriman Köksal, keşfedilişin üzerinden yarım asra yakın bir zaman geçmesine rağmen, hakkın rahmetine kavuştuğu güne kadar filmlerde ve televizyon dizilerinde şöretini ve sanatını sürdürmüştür. Nurlar içinde yat.

Rahmetli Neriman Köksal o günlerde, İstiklal Caddesi'nden geçtiği zaman, sanki bir deprem oluyormuş gibi sallanırdı Beyoğlu. Bu cümlede en ufak bir abartma olmadığını, özellikle belirtmek isterim. Nasıl mı sallanırdı? Bakın anlatayım... Neriman Köksal, Taksim'den gelip de İstiklal Caddesi'nde yürümeye başladığı an, Galatasaray'a kadar aynı anda bir fısıltılaşma rüzgârı yayılırdı. Boyu posu, bukle bukle sapsarı saçları ve başını kuğu boynunun üzerinde yukarıya doğru dimdik tutuşuyla bir güzellik abidesi olan, edalı ve ağdalı yürüyüşüyle nefesleri kesen Neriman'ın, kendisinden önce varlığı ve bir fırtına gibi esen rüzgârı ulaşırdı Galatasaray'a... Hiç kimsenin yanına yaklaşmaya, tek bir kelime söz etmeye cesaret bulamadığı Neriman Köksal'ı, bir güzellik tanrıçası gibi uzaktan seyrederdi herkes. Benim için sinema dünyasında çok önemli bir yeri olan Neriman Köksal, gerçekten pırlanta kadar değerli olan önemli bir kalbe sahiptir. Kendi çizgisinden, bir halk kızı çizgisinden ayrılmadan, gerçek bir halk yaşamı yaşamış; en zirve yıllarında bile, bu tertemiz kişiliğinden en ufak bir fedakârlık yapmamıştır. Sevgili Neriman için, bugüne kadar pek çok anı yazıldı, çizildi, anlatıldı. Neriman bu anlatılarda çok saf, hatta hatta saflıktan öte gizli bir cehalet içinde gösterildi. Oysa Neriman'ın bu anılarda yaşadığı gerçek, çevresine belli etmediği ince bir alayı, gizli bir kara mizahı içermektedir.

Çok önemli filmlerimde oynayan rahmetli Neriman Köksal'ın, çalışmalarında bana şeref ve gurur veren çok başarılı bir imzası vardır. Ve bu imzaya, her zaman sevgi ve saygı duymuşumdur ben. Bu şeref ve saygı içinde, rahmetli Neriman Köksal'ın izniyle, birlikte yaşadığım birkaç olayı sizlere aktarmaktan kendimi alamıyorum.

Neriman Köksal, benim yönetmenlik yaşamımda tanıdığım en titiz, en heyecanlı ve işine en saygılı sanatçıların başında gelir. Rolüne büyük bir heyecanla hazırlanırken günler öncesinden kostümlerini seçer, ertesi gün film çalışması varsa, her akşam saygı ile içtiği birkaç kadehçik rakısına sofrasında asla yer vermeyecek kadar titizlenirdi. Sözünü ettiğim bu yıllarda, 60'lı yılların başında rahmetli Nevzat Pesen'le saygılı bir arkadaşlığı vardı Neriman Köksal'ın. Bu nedenle, Pesen Film'in tüm projeleri ve çalışmaları Neriman'ın evinde tartışılır ve hazırlanırdı. Üstelik bu tartışmalar, aynı yıllarda aynı apartmanda oturan, Çolpan İlhan ile Sadri Alışık dostluklarıyla daha da renklenirdi.

Pek çok geceler; bazen Neriman'ın bazen de Çolpan'ın evlerinde hazırladıkları bu dost sofraları, ölümsüz anılarla süslenmiştir. Bu dost gecelerinde, ara sıra ben de bölüşürdüm bu güzellikleri. Benim de pek çok çalışmalarımın gerçek doğuşları bu dost sofralarında yapılan dost sohbetlerinde gelişmiş ve gerçekleşmiştir. Bu dost sofralarda, sadece sanat, sanatçı ve sinema konuşulmuştur yıllar boyu...

Neriman Koksai

Ölkü Erakalın ve Neriman Köksal.

Neriman Köksal ile çevirdiğim "Lekeli Kadın" ve "Arka Sokaklar", Sadri Alışık ile Çolpan İlhan ile ürettiğimiz pek çok filmin temelleri ve de pazarlıkları hep bu sofra sohbetlerinde atılmıştır. Neriman Köksal ve Çolpan'lar Şişli Camisi'nin arkasına bakan Abide-i Hürriyet Caddesi'nde Abide Apartmanı'nda otururlardı 60'lı yıllarda. Bu dost sofralarını büyük bir titizlikle hazırlayan rahmetli Neriman'a, ertesi sabah film çalışması varsa eğer, bir yudum alkol aldırılmazdınız o geceler. Sapsarı saçlarını bigudilerle sarar, sabah erkenden işine kalkacağı için, erkenden odasına çekilir, erkenden de yatar. Böyle gecelerde ne yaparsanız yapın, bu sohbetlere kesinlikle konuk edemezsiniz onu. Ama ertesi sabah Sadri ile Çolpan çalışacaksa, Neriman'ın şen şakrak kahkahalarına engel olamazdınız. Kahkahalarına engel olamazdınız diyorum, çünkü Neriman, özellikle "Lekeli Kadın" filmindeki dramatik sahnelerin hazırlığında büyük titizlik gösterir, Sadri'nin esprilerine gülmemek için kendisini zor tutardı. "Neden gülmüyorsun?" dediğimiz zaman da: "Ne olur beni güldürmeyin, yüzüm bozulmasın; yarın dram oynayacağım" cevabını verirdi.

Evet... Kendisi oynamadığı zamanlar... Sadri Alışık da gırgır olsun diye: "Yarın dram oynayacağım, beni güldürmeyin çocuklar" diye söze başlar, sonra da gizlice göz atarak tamamlardı cümlesini: "Bu gece içki de içmeyeceğim, erkenden yatacağım" derdi. Bu kez o işini seven ciddi Neriman'ın yerine, başka bir Neriman konuşurdu sanki. "Amaaaan... Boş ver işi mişi" derdi. "İki kadehçik içki, koskoca Sadri Alışık'a ne yazar, sen içmezsen, bu sofranın tadı mı olur?"

Gerçekten her güzelliğin tadı tuzuydu rahmetli Sadri Alışık. Dost sofralarının, sohbetlerinin ve de setlerin... Ve gerçekten; Sadri-Çolpan ve Neriman ile Nevzat Pesen'in bir araya geldikleri sohbetlerin, tatları bir başkaydı. Şimdi ne o sofralar kaldı, ne o sohbetler, ne de o dostlar... Hele Neriman Köksal ile Nevzat Pesen'in dostlukları bir ayrı güzeldi. Dostluklarının içinde gizli bir çekişme, sevgi dolu bir çekememezlik vardı sanki. Zaman zaman Nevzat Pesen, kesik kesik konuşmasıyla:

"Bakmayın siz bu kadının Neriman Köksal olduğuna. Cahildir bu kadın, cahil" derdi, onu kızdırmak için. Neriman da bozulmasını, gizli bir tebessümle gizleyerek cevap verirdi.

"Kımmiş cahil, ben mi?"

"Elbette sen."

"Bana bak Nevzat, rica ederim..."

"Peki söyle bakalım o zaman. Soracağım soruya hemen cevap ver."

Kirk Douglas, Ülkü Erakalın ve Neriman Koksall.

Hepimiz gülerek ve merakla beklerdik, Pesen'in sorusunu:
"Söyle bakalım, İsmet İnönü kim?"

Neriman kendisinden emin, gururla cevapladı bu anlamsız soruyu:

"Paşaaa..."

"Paşa mı?"

"Tabii paşa."

"Ne paşası peki?"

"Ne paşası olacak... Parti Paşası..."

Karşılıklı soru ve cevaplarında olduğu gibi çocuksu, tertemiz birer gönüle sahiptiler Nevzat Pesen ve Neriman. Nevzat ağabeyin, yönetmenlik kadar tutkulu olduğu ikinci güzelliği de, klasik müziğe olan sevgisiydi. O yıllarda; Göksel Arsoy ve Belgin Doruk ikilisini zirveye çıkardığı

"Samanyolu" ve "Zavallı Necdet" filmlerini çektiği yıllarda, Yeşilçam Sokağı'ndaki stüdyosuna kapanır, filmlerinin müziklerini seçmek için devamlı klasik plaklar dinlerdi.

Ve film çekimlerinde, sahnelerdeki dramatik etkiyi yakalamak için, sessiz çekildiği halde sanki filmleri sesli çekiyormuş gibi, fonda çekim boyu bu seçtiği müzikleri çalardı.

Yine böyle ölümsüz anılarla dolu sofra sohbetlerinin birinde; konu, filmlerde oyuncuların ve yönetmenin konsantre olamamalarından söz açılmıştı... Rahmetli Nevzat Pesen, Göksel Arsoy ile birlikte çektiği "Zavallı Necdet" filmindeki bir sahneyi, nasıl planladığını anlatmaya başladı sofranın başında.

"Provalar bitmiştir" dedi.

"Göksel'in hüngür hüngür ağlaması gereken bir sahneyi çekiyorduk. "Kamera" komutunu verdim. Kameranın yanına yerleştirdiğim pikap, aynı anda "Tosca" operasından acı dolu bir arıyı çalmaya başladı. Tosca çalıyor Göksel ağlıyor, Tosca çalıyor Göksel ağlıyor... "Nevzat ağabey anlatmaya öyle kaptırmıştı ki kendisini, öylesine hissederek anlatıyordu ki; hepimiz sessiz ve duygu dolu, onu dinliyorduk. Sevgili Neriman, kadehinden bir yudum alarak bozdu bu sessizliği:

"Amaaan boş verin Allah aşkına. Tosca ile babam da ağlar" dedi. Önemli olan Tosca ile değil, her yer karanlık ile ağlamak."

Bu söz üzerine tutabilirseniz tutun kendinizi. İşte Neriman Köksal esprisindeki incelik... Ve işte, halk kızı Neriman Köksal...

Rahmetli Neriman'ın dillerde dolaşan ilginç bir anısı daha vardır herkesçe bilinen. Bu olayı da gerçekten yaşadığım için, bu anıyı bir kez de ben anlatmak istiyorum sinema tarihimizin anılar bölümünde.

Neriman Köksal da 60'lı yılların sonunda modaya uymuş, rahmetli Zeki Müren'in kadrosunda, Maksim Gazinosu'nda sahneye çıkıp şarkıcılık yapmıştı. Akıllıca bir iş... Gazino sahnelerine büyük bir renkti Neriman Köksal o yıllarda. İstanbul'da ve İzmir Fuarı'nda sahne aldıktan sonra, Ankara'ya davet ediliyor sevgili Neriman. Ve özel olarak İsmet İnönü'nün konuk olduğu bir yemeğe çağırılıyor.

i

smet İnönü'nün sık sık rahatsızlandığı son yılları... Sahneye çıkıyor Neriman Köksal ve ilk şarkısını, yıllardır sevgi ve saygı duyduğu İsmet Paşa'sına hediye etmek istiyor.

"Öncelikle hoş geldiniz" diyor.

Alkışlar... Alkışlar... Sonra İnönü'nün masasına yaklaşıp saygı ile devam ediyor konuşmasına: "İlk şarkıyı sizin için okuyorum sayın paşam" diyor. Yine alkışlar... Alkışlar...

Ve başlıyor İsmet Paşa'ya armağan ettiği şarkıyı okumaya:

"Bir ihtimal daha var, O da ölmek mi dersin, Söyle canım ne dersin..."

Salonda donuk bir sessizlik... Alkışın A'sı yok. Ve daha sonra bu olay, günlerce Türk basınında yer alıyor. Daha sonraları bu olaya, birçok yönetmen arkadaş, Neriman'ı küçültücü bir cehalet örneği olarak yer veriyor anılarında. Olayın yıllarca bilinen, söylenen ve yazılan bölümü bu. Oysa işin gerçeği kara mizah. Ve olayın gerçeğini, yıllar sonra ilk kez ben açıklıyorum. Turne bitiyor ve Neriman İstanbul'a dönüyor. İlk karşılaşmamızda soru yağmuruna tutuyorum rahmetli arkadaşımı.

"Neriman'cığım" diyorum.

"Allah aşkına nasıl yaptın bu işi sen?"

Saf saf soruyor: "Neyi nasıl yaptım?"

"İlk kez İsmet Paşa'nın huzuruna çıkıyor ve "Bir ihtimal daha var, o da ölmek mi dersin" şarkısını okuyorsun, gözlerinin içine baka baka..."

Neriman hepimizden daha akıllı ve bilinçli cevaplıyor beni:

"Ne yapabiliirdim Ölkü'cüğüm?" diyor.

"Sahneye çıkmam için, üç şarkı öğrettiler bana. Bu üç şarkıyı, tek tek söyler gibi öğrendim senin anlayacağın. Tek şarkı söyler gibi. Programıma 'Bir ihtimal'le başlıyor, arada ikinci bir şarkı okuyor, sonra da oynak bir türkü ile bitiriyorum. Paşa'nın huzuruna çıkınca da ezberlediklerimi, daha doğrusu bana ezberlettiklerini, aynen uygulamak zorunda kaldım. Programıma ikinci şarkı ile başlayamıyorum. İsmet Paşa'ya sunmam gereken ilk şarkı da mecburen, "Bir ihtimal daha var" şarkısı oldu. Bunda benim ne suçum var?.."

Doğrusu da buydu gerçekten. Bunda Neriman'ın ne suçu vardı? Suçlu olanlar, o yıllarda müşteri çekmek için hiçbir müzik eğitimi almayan sinema ünlülerini sahneye çıkaran gazino patronlarıydı. Gerçekte, Neriman'a mal edilmeye çalışılan bu cahillik komplosunun ardında, gazino patronlarının cahilliği yatıyordu.

G

ünah ve sevap nedir? Yaşamım boyu hep düşünmüşümdür bunu. Ve bence günahlar ve sevaplar, insanların menfaatlerine dayanan ve bu dayanma ilişkilerine göre değişen kavramlar olmuştur yıllar boyu. Ve ben, günlerimin, aylarımın ve yıllarımın sevaplarını,

benim gönlümdeki tanrının terazisinde tartmışımdır hep... Bakın; "sevaplarım" diyorum... Çünkü, yaşamım boyu günah işlediğime inanmamışım ben. Eğer bir günahım olmuşsa veya birilerine karşı bir günah işlemişsem, inanın bu günah, bilinmeden işlenmiştir. Bu günahlarım, yine eminim, sevaplarım kadar masum ve temizdir.

Neriman Koksal "Lekeli Kadın", 1962

"Aşkın Gözyaşları" film seti, 1959.

III. BÖLÜM

SİNEMAYA MERHABA

Sinemaya Merhaba

Gazetecilik mesleği, sanat dünyasındaki tüm ünlülerle tanıştırmış, hepsiyle yakın dost etmişti beni. Memduh Ün de, bu yıllarda tanıdığım önemli dostlarımdan biri olmuştı. Yıl 1959'du... Ve Muhterem Nur'la çevirmiş oldukları "Üç Arkadaş" filmi, onları günün en önemli sanatçıları durumuna getirmişti. Bu "Üç Arkadaş", yalnız Türk sinemasında değil, benim yaşamımda da önemli bir dönüm noktası olacaktı. Belki biraz zorlama ve arzu, belki de biraz tesadüf...

Muhterem Nur'la yapmış olduğum bu filmle ilgili röportaj, yönetmen Memduh Ün'le tanıştırdı beni. Bab-ı Ali'den geri kalan boş zamanlarımı, Yeşilçam Sokağındaki Yakut Film yazıhanesinde geçirmeğe başlamıştım. Yine "Üç Arkadaş" filmiyle daha da ünlünen Fikret Hakan ve prodüksiyon müdürü Semih Sezerli gerçekten çok yakın ilgi göstermeğe başladılar bana.

Memduh Ün, o yıllarda hem rahmetli Dr. Arşavir Alyanak'ın şirketi olan Yakut Film'e ortaktı hem de kendi adına kurduğu Uğur Film'in sahibiydi. Aynı günlerde Uğur Film, rahmetli Naci Duru'nun şirketi Duru Film ile ortak bir film hazırlığı içindeydi. Mükerrrem Kamil Su'nun ünlü romanı "Ateşten Damla'yı beyaz perdeye aktaracaklardı.

"Ayşecik" film seti.
1959

Memduh Ün bana inanmış ve sinemaya olan tutkumu sezmiş olacaktı ki; bir gün: "Ateşten Damla" filminde bana asistanlık yapar mısın?" diye sordu.

Beklemediğim bir soruydu bu. Beklemediğim bir soruydu ama

sanki yıllardır böyle bir fırsatı arıyormuşum gibi, bir an dahi tereddüt etmeden ve düşünmeden: "Evet" dedim. "Kabul ediyorum." Memduh Ün'ün kendisini tanıdığım ilk günden beri katı, duygusuz ve anlaşılmaz sır dolu, sorunlu bir yaşamı olmuştur bu güne dek. Hemen hemen 50 yıl... Kendisini duygusuz ve hissiz bir insan gibi göstermiş, herkesi de böyle biri olduğuna inandırmıştır. "Inandırmıştır" diyorum, çünkü tanıdığım Memduh Ün, yani benim sinemadaki ilkokulum ilk hocam, gerçekte son derece hisli, duygulu ve romantik davranışlı bir insandı. Anlamıştım bunu, sezmiştim. Kamerasının başında bambaşka bir insan olan ve hiç kimseye göstermediği bu duygularını sadece film karelerine işleyen bu değişik insan, özel yaşamında ikinci bir kişilik yaşıyordu sanki.

"Üç Arkadaş" filminin başarısıyla ünü bir anda bütün Türkiye'ye hatta yurtdışına taşan Memduh Ün, tüm toplantılara davet edilir gözde bir insan olmuştur. Bu davetlerde beni de yanında ister ve: "Bana bir soru soruldu mu, beni konuşturma tüm cevapları sen ver" derdi bana. Ve böyle olurdu genellikle. Mesleki soruları kendisi cevaplar; özel yaşamıyla ilgili özel soruları da ben cevaplardım hep... Ayrıca, basında çıkan tüm yazılarıyla ben ilgilenir, onları tek tek dosyalayarak, ilginç düzenlemelerle basın albümleri hazırlardım ona. Sanıyorum ki o albümleri üzerinden yıllar geçtiği halde, hâlâ saklıyordur benim sevgili hocam...

Memduh Ün'ün "Bana asistanlık yapar mısın?" sorusunu hiç tereddüt etmeden "Evet" diyerek cevaplamıştım "Yalnız..." dedi Memduh Ün, "İlk film çalışmalarımızdan tek bir kuruş almayacaksın benden."

Aynı kararlı kişiliği ile devam etti sonra:

"Bu çalışma karşılığı sinemayı tanıtacağım, sinemayı öğreteceğim sana."

Donup kalmıştım. Neyse ki; her gece Beyoğlu'ndaki "Almara" barda piyano çalıyor, hiç de küçümsenmeyecek önemli bir para alıyordum. Memduh Ün'e "Evet" demekle hata mı ettim acaba?... Asistanlık yapacağım ilk film, Balıkesir'de çekilecekti. Bu nedenle hiç para geçmeyecekti elime. Bırakın para almayı, piyano çalarak kazanacağım parayı da üste feda edecektim.

Ama ben yalnız değilim ki... 1958 yılından beri evliydim ve oğlum Murat dünyaya yeni gelmişti. Üstelik benimle aynı evde oturan hasta babam ve kız kardeşimin sorumluluğu da benim üzerimdeydi. Ama yine de ben, hiç tereddüt etmeden; "Evet, teklifinizi kabul ediyorum" demiştim Memduh Ün hocama. Nasıl demiştim, nasıl diyebilmişim?... Bana bu "Evet" cevabımı nasıl bir güç verdirmişti, hâlâ çözebilmiş değilim. Anlaşılmaz bir kuvvet, anlayamadığım manevi bir güç verdirmişti sanki bana bu cevabı. Büyülenmiş gibiydim. Babam: "Sen deli misin? Nasıl böyle bir karar verebilirsin?" diye bağırmaya başlamıştı. Babamın beni azarlayan sesiyle, tüm büyü bozulmuştu sanki.

Hulki Saner'le senaryo çalışması.

"Sen deli misin?" diye tekrar devam etti babam...

"Bunun için mi okudun konservatuarda? Üstelik yalnız da değilsin. Benimle kız kardeşini bir yana bırak; mesuliyetlerin var, eşine ve oğluna bakmak zorundasın."

"Ben kararımı verdim baba" dedim.

"Ben filmci olacağım..."

Bu kez acı bir gülümseme belirdi babamın yüzünde. Küçümseyerek devam etti:

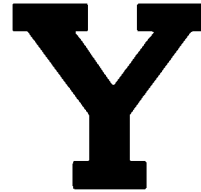
"Filmci..." dedi.

"Güzelim işini, güzelim mesleğini bırakıp filmci olacaksın demek?"

"Evet" dedim. Kısa bir sessizlik oldu evin içinde. Oğlum Murat, birkaç aylık bebektir daha. Eşim ve kız kardeşim hiçbir şey söylemiyor, şaşkın gözlerle babamı dinliyorlardı. Bu kez, biraz yumuşayarak devam etti babam:

"Aklını başına topla ve iyi düşün" dedi.

"Sinema, bir avuç serserinin yaptığı bir iş..." Yani kısacası: "Sinema; bir avuç serserinin yaptığı, önemsiz bir iş" diyordu babam. Ben yine de, öylesine tutkunmuşum ki sinemaya, tereddüt etmeden kendimi bu insanların arasına attım. Ve şimdi... Daha iyi anlıyorum... Yeni çevrilen, sözde mesajlı filmleri seyrettikten sonra daha da iyi anlıyorum.

aşamım boyu en ufak saygısızlık etmediğim babam, yanılmıştı ilk defa. Çocukluğumuz boyu her şeyin doğrusunu bilen, hiç yanılmayan rahmetli babam, ilk kez sinema konusunda yanılmıştı. Çünkü sinemayı 60'lı yıllardan iki binli yıllara "serseriler" değil, siyah beyaz

kareleri sımsıcak duygularıyla rengârenk boyayan bir avuç insan getirmişti. Gönülleri sevgi dolu bir avuç fedakâr insan...

Çünkü sinema, tiyatro, edebiyat ve resim... Kısacası tüm güzel sanatlar, içtenlik ister... Sevgi ister... Emek ister... Ve de sabır ister. Allah rahmet eylesin; ilk kez yanılmıştı, rahmetli babam veya iyi bir müzisyen olduğu için, müzik dolu yıllarına ihanet etmemek için, benim de müzik dünyasında kalmamı istediği için, böyle konuşmuştu belki de...

Yıllar su gibi... Akıyor... Akıyor... Akıyor... 1959 ile ilk yönetmenliğe başladığım iki yılım su gibi akıp geçti sanki. Memduh Ün'le yaptığım iki film den sonra bir şeyler öğrenmiş olacağım ki; sırasıyla Orhan Elmas, Dr. Arşavir Alyanak ve Hulki Saner'den asistanlık teklifleri aldım. Bu iki yılım, bu dört yönetmenin yanında çalışmakla geçti. On beş filme asistan olarak attığım imzam, sinemadaki usta çırak ilişkilerimin diplomalarıydı sanki.

1

961 yılında ilk yönetmenliğime başladığım filmime geçmeden önce; 1959 ile 1961 yılları arasındaki birkaç ilginç anıya yer vermek istiyorum. Anılar... İbret dolu, sevgi dolu, acı dolu ve de kakhaha dolu anılar...

Kimler geçti, kimler?.. Asistanlık yıllarımdaki anılarıma, sinema yaşamımda öncelikle mesleki yönden; özellikle sevgili Uğur Kıvılcım'la evli oldukları yıllardaki dostluklarıyla sinema yaşamımdaki en önemli kişilerden biri olan, rahmetli Semih Sezerli'yle başlamak istiyorum.

Semih Sezerli, özellikle palyaço çizgilerine dayanan resim çalışmaları, müziğin her dalına olan düşkünlüğü ile artistik bir kişiliğe sahip, duygulu ve hassas bir insandı. "Ateşten Damla" filminin hem prodüksiyon amiri, hem de dekoratörüydü. Bu filmi tamamladıktan sonra, Memduh Ün'le ikinci çalışmam olan ilk "Ayşecik" filminde de beraberlik Semih ile. Tekrar İstanbul'a döndüğümüz için, biraz zor oluyordu ama tekrar müzisyenliğe başlamıştım. Gündüzleri asistanlık yapıyor, geceleri de piyanistliğe devam ediyordum. Sinemadaki dostlarım özellikle yalnız bırakmıyorlar, çalıştığım lokallere geliyorlardı sık sık. Son çalıştığım yerlerden birisi de, o yıllarda önemli bir yeri ve ismi olan Galatasaray-Tünel'deki "Stüdyo" adlı gece kulübü idi. Özellikle Göksel Arsoy, Muazzez Arçay, Sırrı Gültekin ve Semih Sezerli gelirlerdi beni dinlemeye sık sık. Sevgili Göksel, "Katari" adlı napoliten parçayı ister, Muazzez Arçay da mikrofonu kaplığı gibi "O benim erkeğimdir" şarkısını okurdu. Son derece duygulu bir sesi, kişilikli, artistik bir yorumu vardı.

Muazzez Hanım, yaşamının son yıllarında büyük yokluk ve rahatsızlık geçirmesine rağmen son nefesine kadar, her zaman hanımefendi, her zaman artist ve her zaman güçlü bir kadın olmuştur. Beni dinlemeye gelen dostlarım arasında, o yılların ünlü dansözü Aysel Tanju ile duygusal bağı nedeniyle de olsa, o yıllarda İstanbul'a yeni gelmiş olan sevgili Türker İnanoğlu ve kardeşi rahmetli Berker İnanoğlu'da vardı. Ayrıca Ahmet Mekin, Nuray Uslu, Sunay Uslu ve yönetmen Nuri Ergün'de 1957 yıllarında beni dinlemeye gelen en önemli dostlarım arasındaydılar. Ve bir akşam... Rahmetli Semih Sezerli'nin gelmediği bir akşam, yönetmen Nuri Ergün, yine güzellik kraliçeleri olan Sunay ve Nuray Uslu kardeşlerle gelmişti beni dinlemeye. Sunay Uslu: "Haberiniz var mı, bugün Semih Sezerli'nin doğum günü?" dedi. Bunu öğrenir de, kutlamaz mıyız sevgili Semih'imizin bu güzel gününü?

"Var mısınız?" dedim.

"Benim buradaki çalışmam bittikten sonra, alalım içkilerimizi ve akordeonu, dayanalım Semih'in kapısına."

Nuri Ergün: "Ayıp olur yahu!" dedi.

"Gecenin bu saatinde, hemen hemen sabaha karşı yapılır mı böyle bir ziyaret?"

"Yarın telefon eder, kutlarınız yaş gününü."

Nuray ile Sunay'da benim tarafımı tuttular. "Gidelim, gidelim..." dediler.

"Hem Semih de mutlu olur, sevinir onu hatırladığımız için."

Muazzez Arçay ünlü şarkısını söylemekte.

Serserilik değil mi?.. Aldık içkilerimizi, taktım akordeonumun kayışlarını kollarıma, ver elini Cihangir... Saat gece yarısını çoktan geçmiş. Oç mü, dört mü ne? Geldik Semih'in apartmanının önüne. Ben başladım akordeonumla çalıp söylemeye. Arkamda da Sunay Uslu, Nuray Uslu ve Nuri Ergün vokal yapıyorlar kahkahalarını da ekleyerek...

"İyi ki doğdun Semih", "İyi ki doğdun Semih."

Biraz sonra apartman katlarının önce ışıkları, sonra da pencereleri açılıyor. El alemi uykularından uyandırmışız. Homurdanmalar, bağırımlar gırla... En son Semih'in ışıkları yanıyor. Ve biraz sonra açılan penceresinde Semih beliriyor. Saçlarını yolar derecede şaşkın. Biz devam ediyoruz kutlamamıza:

"İyi ki doğdun Semih", "İyi ki doğdun Semih."

Semih çırpınıyor camda:

"Hay doğmaz olaydım. Susun yahu, Allah aşkına susun..."

Biz, yaptığımız sürprizin anlaşılamamasından üzgün:

"Sana da iyilik yaramıyor" diyoruz.

"Ne iyiliği yahu?" diyor.

"Fena mı işte?"

Doğum gününü kutlamak için, Avrupai bir hareket yaptık sana."

Semih şaşkın, üzgün ve korkulu: "Anladık, anladık..." diyor.

"Kutlamanız Avrupai de, ev sahibim Türk be kardeşim, ev sahibim Türk."

Türkan Şoray

Türk sineması, hayatları birbirlerini izlercesine yaşanan üç efsane kadın ile bütünleşmiştir bence. Cahide Sonku, Muhterem Nur ve Türkan Şoray... Çizgileri, doğuşları, çırpınmaları, boğuşmaları ve zirveyi yakalamaları...

Bu aynı çizgiler ve değişimler içinde, sadece sonları farklı olacaktır bu üç efsane kadının. Çünkü sonlarını, kendileri yazar insanlar. Tıpatıp olmasa bile, muhakkak yakınlıkları vardır birbirlerine.

İşte, Türkan Şoray da, bir Cahide Sonku'nun, bir Muhterem Nur'un devamı olmuştur sinemada. Belki de üçünde de, birbirlerine akıttıkları, birbirlerine bir miras gibi devrettikleri bir yaşam sırrı vardır. Bu üç kadın kader benzerlikleriyle, tıpatıp olmasa da, devre devre yaşayarak, sinemamızda ayrı ayrı dönemlere renkli imzalar atmışlardır. Benim sinema yaşamımda da önemli bir yeri olan ve bir dönemde, yönetmenliğimle katkılarım olmuş ikili bir çalışmanın yıldızı olan Türkan Şoray'ı, kırk yıllık meslek yaşamımda, dönem dönem paylaştığım birkaç anı ile konuk etmek istiyorum saygılarımızın arasına...

A

sla küçümsenmeyecek, iki binli yılların genç yıldızlarına birer belge kalacak bu anılar için. Şoray'ın bana gücenmemesini diliyorum. Ve ben, kendisini kendi tanrısı olarak yarattığı kişiliğine, başarılarına ve yılların birikimiyle kazandığı ismine büyük

saygı duyuyor, kutluyorum kendisini...

Puslu bir ilkbahar öğlesi... Yıl 1960... Rahmetli Kadri Yurdatap, rahmetli Hayri Caner, Agah Özgüç, Yücel Hekimoğlu ve ben... Yeni çıkmış olan bir "Sinema" dergisinde yazıyoruz. Çağaloğlu'ndaki yazıhanedeyiz. "Yeni bir kız var" dedi arkadaşlarım. "İlk kez Türker İnanoğlu'nun filminde oynamış. Adı Türkan Şoray..."

Türkan Şoray

A

rkadaşlar bu kıza basın olarak destek olmaya karar veriyor, ben de sonra yöneteceğim filmlerimde oynatmaya... Gazetenin yazıhanesine çağırıyorlar genç kıızı. İlk röportajını ben yapacağım. Karşılaşıyoruz. Sıkılğan, mahçup, heyecan dolu bir kıız. Yüzü biraz

karanlık... Ama karanlık yüzün ardında, ışıık ışıık yanan bir çift göz... Pırıl pırıl, ateş ateş sevgi fışkırıyor. Sinema dünyasına sunulacak bir genç kıız için, son derece sade bir giysi var üzerinde. "Yanınızda başka bir elbise yok mu?" diyorum. Mahçup, susuyor. Sade bir gülüşle renklenen, ilginç bir susuş... Dudakları, henüz açmamış bir gonca sanki. Bence yıllar, bu iki özelliği değıştiremedi Şoray'da. Ateş ateş sevgi fışkıran bir çift göz ve her an bir tebessüm goncası dudaklar... Yokluğu tebessümleriyle süsleyişı, hemen aklıma, çok iyi dostlarıım olan Evrim Fer ile terzi olan annesi rahmetli Fahriye hanım'ı getirdi. Zaten ilk kez yönetmenliğe başlayacağım "Unutamadığım Kadın" adlı filmimde önemli bir rolü olduğu için, sık sık görüşüyoruz Evrim Fer ile. Evrim ayrıca, konservatuardan da arkadaşım. O yıllarda viyolonsel öğreniyor Evrim Fer.

Terzi Fahriye Hanım da daha sonraları yapımcılığa başlamış, bugün sevgi ile andığım Tunç Başaran'la Yılmaz Güney'e büyük imkânlar tanımıştı. Hemen telefon ediyorum. "Sinemaya yeni girecek olan bir genç kıızın fotoğrafları çekilecek. Sizden birkaç elbise alabilir miyim?" diyorum. Evlerine davet ediyorlar bizi. Birbirinden güzel giysilerle ilk fotoğraflarını çekiyoruz Türkan Şoray'ın.

Bugün olduğu gibi, her zaman olduğu gibi, heyecan içinde tirtir titriyor Türkan Şoray. Saygı dolu bir titreme, saygı duyulacak bir heyecan bu. Hava kararınca kadar çalışıyoruz. Gün kararınca, bir korku sarıyor genç kıızın içini:

"Annem..." diyor.

"Annem kıyameti kopartacak şimdi, geç kaldım. Gün kararmadan evde olmalıydım."

Fatih sokaklarının bir kögesinde indiriyoruz onu arabadan. Kalbi heyecandan küt küt atan, bu atışı gözlerinden vücudundaki titreyişinden belli olan bir yavru kuş gibi, kaldırımlarda seke seke uzaklaşıyor ve köşe başında kayboluyor.

Ülku Erakalin ve Turkan Şoray, 1962

"İki Kocalı Kadın", 1962.

Bu ilk tanışmamızdan sonra, sık sık bir araya geliyoruz Türkan Şoray'la. Yönetmen ve oyuncu olarak, birlikte hazırlayacağımız film çalışmalarından önce, bazı ünlü yapımcılara da tanıtmak istiyorum Türkan'ı. Birkaç gün sonra Erman Film'in sahibi Hürrem Erman'la sözleşiyoruz. Türkan Şoray'ı o kadar anlatıyorlar ki ona, tabii o da görmek istiyor. Karşılaştırıyorum ikisini.

Onu tepeden tırnağa süzen Hürrem Emran:

"Biraz dışarıda bekle kızım" diyor Türkan'a. İşaret ediyorum dışarıda beklemesi için. İkimiz yalnız kalınca da:

"Siz deli misiniz?" diyor.

"Bu kıza en ufak bir yatırım yapılmaz, hiçbir şey olmaz bu kızıdan..."

Bu konuşmamızın üzerinden yıllar geçti. Hemen hemen otuz beş yıl... Türkan Şoray adı, en üstelere, zirvelere, sanat tarihine, ödüllere ve alkışlara yazıldı bir daha hiç silinmezcesine.

Hürrem beyle yıllar sonra tekrar karşılaştık.

"Bakın, siz hiçbir şey olmaz dediniz; ama Türkan Şoray adı zirvelerde" dedim.

Gülümsedi... Mağlubiyeti kabullenmeyen gurur dolu bir gülümsemeydi bu.

"Sizin gözünüzde öyle" dedi.

"Peki sizin için?" dedim.

"Benim için hâlâ, hiçbir şey olmuş değil" dedi.

Üst üste yığılan aylar ve yılların ardından, hakkın rahmetine kavuşan Hürrem Erman, Türkan için ne düşünüyordu bilemem; ama o günkü Türkan Şoray'ı tanıyanlar, böyle düşünmekte haklıydılar. Çünkü onlar, çalışmanın yanı sıra azim denilen gücün kuvvetini düşünemediler. Türkan Şoray, işte bu güce inandı. Yıllarca zirve heyecanı ile yandı, çalıştı, azmetti ve oraya oturdu. Bugünkü yıldızcılara örnek olacak bir oturuş...

Tekrar sevgi ile selamlıyorum Şoray'ı... Saygı ile selamlıyorum... Ama izin verirse; bu sevgi ve saygı dolu başarının yarısı, 1995 yılında kaybettiğimiz, her zaman saygı ile anacağım rahmetli dostum Rüçhan Adlı'ya aittir.

"Bütün Suçumuz Sevmek", 1962.

ÜLKÜ ve PESEN FİLM son yılların en büyük aşk fil

İftiharla takdim eder :

TÜRKÂN ŞORAY EKREM BORA
VE MUZAFFER TEMA

KADER KAPIYI ÇALDI...

Rejisi:
ÖLÜK ERKALIN

Senaryo:
BÜLENT ORAN

Fotoğraflar:
ŞEVKET KIYMAZ

GÜREL ÜNLÜSOY
VAHİ ÖZ
HÜSEYİN BARADAN
FERİDUN ÇOLGEÇEN
NECDET TOSUN
SALİH KARADENİZ

ÖLÜK - PEŞEN
Alas

Hayatı Yeniden Yaşamak

İnsan anılarını yazarken, dama taşlarıyla oynar gibi yıllar üzerinde gidip geliyor, geçmiş günlerini ve hayatı yeniden yaşayarak... Rahmetli Rüçhan Adlı cenazesıyla uzandığımız 1995 yılından yeni 60'lı yılların başlarına, asistanlık günlerimize döneceğiz çaresiz. 1959 ve 1961 yılları arasında süren asistanlık, daha doğrusu sinemadaki öğrencilik yıllarımda, en çok Belgin Doruk ve Göksel Arsoy ile birlikte olduk.

Orhan Elmas, Hulki Saner ve Dr. Arşavir Alyanak'a yaptığım asistanlık filmlerimde, en çok bu ikili rol almıştı. Belgin ile Göksel 60'lı yılların en çok iş yapan, en çok aranan ve en çok beğenilen starlarıydı. Sinemada o güne kadar alışlagelmiş alaturka çalışmaya, yeni bir nefes, yeni bir çizgi getirmişti bu modern ikili. Ünlü romanların sinemaya uygulanarak gişe rekorları kırdıkları bu yıllarda, özellikle "Samanyolu" ve "Satın Alınan Adam" gibi filmlerde zirveyi yakalamıştı Belgin ile Göksel.

Onların modern çizgileriyle sinema seyircisinde de belli bir sınıf atlaması olmuştu ister istemez. Bu şık salon filmlerine özellikle kolejli kızlar ve gençler büyük ilgi gösteriyor, sinema gişelerinin önlerinde upuzun kuyruklar oluşturmuyorlardı.

Küçük Hanımefendi

Ve rahmetli Belgin Doruk, sinema yaşamımda en çok saygı duyduğum ve de sevdiğim arkadaşlarımdan başında gelmiştir yıllar boyu... O gerçekte de, filmlerinde olduğu gibi gerçek bir hanımefendi olmuş, bu ünlü kişiliğini yaşamının sonuna kadar korumasını bilmiştir.

Belgin ile gazetecilik yıllarında başlayan dostluğumuz, asistanlık yıllarımda daha da perçinleşmiş, bana özel yaşamında kesitler aktaracak ve benimle sırlarını bölüşecek kadar derin bir arkadaşlık doğmuştur aramızda. Onun sırlarına, onun kişiliğine ve hanım efendiliğine her zaman saygı duymuşumdur. Asil ve dürüst bir insandı Belgin. Duygularını açık açık anlatmaktan gurur duyan, saygılı bir insan... Belki güçlü bir oyuncu değildi ama kültürlü ve prensiplerine bağlı bir oyuncuydu. İşine sonsuz bir saygısı vardı. Heyecanlıydı. Ve de en önemlisi, dost... İnsanlarla belli bir mesafe vardı arasında. Dıştan gururlu ve kendini beğenmiş bir görüntü sergilerdi; ama iç dünyası pırıl pırıldı. Bu kutsal ıhlıtyı, herkesin ulaşamayacağı bir duygu kutusu içinde saklar, her önüne geleni aydınlatmazdı bu sevgi dolu ışıklarıyla. Mesleğinde öyle saf ve temizdi ki, kıskançlık ve hasetlik denen duyguların en ufak bir zerreciğini taşımadı yüreğinde.

Esat Mahmut Karakurt'un "Ömrümün Tek Gecesi" adlı romanının filme alınışında, asistandım yine... Belgin, Kenan Pars ile başrolü oynuyordu bu filmde. Yıl 1959... Ayrıca "Goncagül" adlı bir rol var filmde. Kenan Pars'a çiftlikte hizmet eden ve gizli gizli ona aşık olan bir köylü kızı... Fatma adında bir figüran kız getiriyorlar sete. Belgin bu küçük kızı görür görmez: "Tamam" diyor. "İşte Goncagül..."

Yönetmen Dr. Arşavir Alyanak kıramıyor Belgin'i. Hemen bu rolde oynamaya başlıyor o güne kadar setlere annesiyle birlikte gelen ve figüran oynayan mavi gözlü bu küçük kız. Belgin Doruk'un seçimiyle, bu küçük rolde başarılı olan o genç kızın adı, o günden sonra hemen hemen kırk yıldır, tüm film jeneriklerinde ve rengârenk afişlerde Fatma Girik olarak yazılıyor. Sevgili Fatma'cık bu olayı, hatırlar mı, hatırlamaz mı pek bilemem. Ben yine de, 1959 yıllarından anılarım dağarcığına attığım bu ölümsüz olayı, sizlerle bir kez daha yaşayayım istedim.

Aşkında bile saygılıydı. Bugünkü gençleri, bugünkü genç sanatçıların olaylarını, aşklarını, yaşamlarını basından, televizyonlardan izledikçe, yılların sanatçılarına, özellikle Belgin Doruk'a daha büyük saygı duyuyor, onu rahmet ve sevgi ile anıyorum.

Evet... Aşkında bile saygılıydı sevgili Belgin Doruk. Asistanlık yıllarımdan en önemli filmlerinden biri olan "Gece Kuşu"nu çekiyorduk. Yıl yine 1959... Mevsim yaz... Yönetmenim ve öğretmenim Hulki Saner. Filmin jönü de, sevgili Eşref Kolçak'tı. Yaz olduğunu iyi anımsıyorum; filmin birkaç günlük çekimini, Bebek'te bir kotra içinde yapıyorduk. Nedenini bilmiyorum; o günler, kotrada çekim yaptığımız günler, son derece sessiz, yorgun dalgın ve düşünceliydi Belgin.

Bu değişimini, aynı anda iç içe bir ikinci film çekimine bağlamıştım önceleri... O yıllarda öylesine film çevriliyordu ki; sanatçılar bazen iki, bazen de üç filmi iç içe tamamlamak zorunda kalıyorlardı. Ve Belgin, bizim "Gece Kuşu" ile birlikte Birsil Film'in "Yeşil Köşkün Lambası"nda da çalışıyordu. Önceleri bu yorgunluğunu söylediğim gibi, gecesiyle gündüzünü birbirine katan bu ağır çalışma temposuna bağlamıştım.

A

ma bir gün... Hulki Saner'in iki saatçik öğle paydosu verdiği bir gün, kotranın bir köşecğinde baş başaydık Belgin'le. Bana açık açık içini dökme ihtiyacını hissetti o gün. "Bu günlerde çok üzgün ve karışığım Ölkü..." dedi. Evli olduğu yönetmen ağabeyimiz Faruk Kenç'le ve zaman ayıramaması nedeniyle kızı Gül ile aralarında doğan bir üzüntüsü var sandım ben.

"Sıkılma" dedim. "Faruk Bey ve sevgili kızın, çalıştığını biliyorlar nasıl olsa. Seninle aynı işi yapan Faruk ağabeyin, anlayışlı davranacağına eminim."

Gözleri bugulu ve hüzünlü: "Elbette" dedi. "Anlayışlı davranmayan benim galiba. Yanlışlar içinde olan benim..."

Sormama fırsat bırakmadan cümle cümle içini ve duygularını boşalttı bana.

"Günlerdir büyük bir huzursuzluk içindeyim" dedi.

"Hiçbir hata, hiçbir yanlış yapmadım ama suçluyorum kendimi. Eşimin ve kızımın yüzüne bakamıyorum."

"Neden?"

"Ben aşık oldum galiba."

"Aşık mı oldun?"

"Evet... Yeşil Köşkün Lambası filminin sahiplerinden Özdemir Birsell'e aşık oldum. Bana öylesine zarif davranıyor, öylesine yakın oluyor ki elimde değil. Duyduğum histen utanıyorum. Ne yapacağımı bilemiyorum. Bu duygularımla günler boyu boğuştum. Ve sonuçta, doğru bir karar verdim galiba."

"Nasıl bir karar bu?"

"Bu gece, bu gece Faruk Bey ile her şeyi açık açık konuşacağım. Onunla evlendiğimiz ilk gece gibi dürüst ve temiz. Başka çarem yok. Başka türlü huzurlu olamam."

Evet, başka türlü olamazdı Belgin. Ona da böylesine temiz ve dürüst olmak yakışırdı.

Destekledim bu kararını:

"Haklısın" dedim. Bir hayli rahatladı.

Ertesi sabah sete geldiğinde daha da rahattı sanki. Çalışma içinde olduğumuz için, gözlerimizle konuştuk önce. Halletmişti sanki sorununu, bir kuş gibi hür ve neşeliydi sanki. Küçük bir boşlukta:

"Ne oldu?" dedim.

"Bitti bu iş" dedi. "Anlattıklarımı olgunlukla karşıladı Faruk Bey. Böyle bir ayrılığı bekliyordu sanki."

"Bir şey söylemedi mi peki?"

"Hayır söylemedi. Bir ara ağladığını gördüm karanlıkta. Gözleri ıslık ıslık yaş doluydu..."

aşamındaki günleri mutlulukla doldu Belgin'in... Oğlu Aydın dünyaya geldi. Yıllar sonrası onların şirketlerine yönetmenlik de yaptım. Sinema yaşamımdaki en dolu ve galiba en güzel filmlerimi onların adına yönettim.

Sırasıyla "Dudaktan Kalbe", "Şoförün Kızı", "Yasak Cennet", "Paydos" ve "Kanlı Nigar"... Bu filmlerim nedeniyle sık sık beraber olduk Belgin'le. Hep mutlu, hep saygılı, hep hanımefendi oldu. Hep öyle tanıdım, hep öyle sevdim onu. Sevdim ve büyük saygı duydum. Ve bu saygımı, onunla 1 Kasım 1987 tarihinde "Yeni Asır Gazetesi"nde yayınlanan, kendisiyle yaptığım son sohbetimle noktalamak istiyorum.

Dürüst olduğum için yıkıldım...

Sohbetimiz bu başlıkla başlıyordu. Sohbetinin özünde;

"Bizimkisi dürüstlüğü'nün yıkılmasıydı" diyordu Belgin Doruk. Ve devam ediyordu bana, acı dolu yıllarını anlatmaya:

"Geceleri başımı yastığa koyduğum zaman, vicdanen çok rahat ve huzurluydum. Kimseye kötülük yapmadım, kimseye kötü davranmadım. Bugün başımdan geçen acı olaylardan gurur duyuyorum."

"Kanlı Nigar", 1968.

Istanbul'da karşı karşıyaydık Belgin'le. Yüz yüze... Dünyanın en güzel hanımefendisi... Kendisine ihanet edercesine almış olduğu fazla kilolar, ne kadar inat ederse etsin ondaki inceliği, zarafeti ve güzelliği yok edememişti. Önce uzun uzun yıllara sığdıramadığımız anılarımızı konuştuk karşılıklı, sonra da yaşamında büyük bir yeri olan Belgin-Göksel dayanışmasını...

"Göksel, Avrupalı kişiliği ile bir kalite getirmişti o yıllarda. Göksel'le on iki film çevirdik. O yılların en büyük işlerini yapan, duygu dolu filmlerdi. Sonra aramıza, isim konusunda bir ihtilaf girdi Göksel'le. Göksel, afişlerde adının benden evvel yazılmasını şart koşmaya başlamıştı.

Bu aralarda kendi şirketimiz adına "Küçük Hanımefendi" filmlerini çekmeye başlayacaktık. Düşünülen yine Göksel'di; ama isim konusunda anlaşılamamıştık. O sıralarda Amerika'da bulunan Ayhan Işık da Türkiye'ye dönmüştü. Kısmet onunmuş; Sadri'yi de aramıza alarak, arka arkaya beş "Küçük Hanımefendi" filmini çevirdik."

İşte çevrilen bu beş filmten sonra da Belgin'in adı, "Küçük Hanımefendi" kalmıştı. Kişiliğine, hanımlığına ve zarafetine yakışır bir isimdi. Yıllarca bu ismi en güzel şekilde korudu rahmetli Belgin Doruk.

"Kanlı Nigar", 1968

"Daha sonra da arka arkaya Zeki Müren filmleri devam etti. Zeki Bey'le çalışmalarımın da, özel ve güzel bir yeri vardır hayatımda. Zaten beraber çalışmamızı her zaman Zeki Bey istemiş ve arzu etmiştir. Bu da benim için kıvanç verici bir olaydır."

Sonrasına ben devam ettim:
"Birsil Film'i kapatmaları gerekiyordu o yıllarda" dedim.
"Özdemir Bey, kardeşi Nüzhet Bey'den ayrılmış, kendi adına Hisar Film'i kurmuştu. İşte o yıllar, benim seninle ve şirketinizle çalışmalarımın, yoğun bir dönemini kapsar. 1967 yılı ve de sonrası... Arka arkaya Zeki Bey'le "Katibim / Üsküdar'a Giderken", Sadri Alışık ile "Paydos" ve seninle "İstanbul'u Hiç Sevmiyorum" ve de "Kanlı Nigar"...

Kahkahalarla sözümü kesti Belgin:

"Ah o "Kanlı Nigar..." dedi.

"Ömrümce unutamayacağım çalışmalarımın birisi de o olmuştur. O, "Kanlı Nigar"... Bana attırdığın göbekleri, gerdan ve kalça kıvrımlarını hâlâ unutamam... Çok yorulmuştuk; ama, değmişti doğrusu. Bu filmler, aradan yıllar geçmesine rağmen değerini asla kaybetmemiştir. Ah bir de renkli olsalardı..."

"Siyah beyaz oluşları da ayrı bir güzellik" dedim.

Katıldı görüşüme.

Evet sevgili okurlarım; buraya kadar sohbetimizin duygu dolu, renkli bölümleri yer alıyordu. "Küçük Hanımefendi" olarak sinema tarihine imzasını atan Belgin Doruk, giydiğiyle, taktığıyla, attığı her adımıyla örnek olaylar yaratan Belgin Doruk'un dünyası, bu yıllardan sonra siyah beyaz oluyordu artık...

Renkli dünya bitiyor... "İsmlendirmen güzel" diyor. Şirketimizin iş durumlarının bozulması, bir hayli yıpratmıştı beni o yıllarda. Hem kilolarımı vermek, hem de yorgunluğumla boğuşmak için aldığım haplar, beni deliye çevirmişti."

"Sanıyorum Öztürk Serengil'in sana getirdiği sahneye çıkma teklifi de, ismini koyamadığın o hastalık yıllarına rastlıyor."

"Doğru. Ama gerçek olan, teklifi bana Öztürk'ün getirdiği degildir. Sahneye çıkmak için Öztürk'ü ben aradım. O yıllar, herkesin sahneye çıktığı yıllardı. Bu işleri Öztürk'ün organize ettiğini biliyordum. Ayhan'ı da o çıkarmıştı sahneye. Onu ben aradım. Herkes gibi, o da inandı bana."

Sustu Belgin... Düşündü... O hasta günlerini tekrar yaşamak istemezcesine, alçak bir ses tonuyla ve de acılı devam etti:

"Hasta olmasam yapabilir miyim böyle bir şeyi?" dedi.

"Sen beni tanırsın; bir insanla konuşurken kıpkırmızı olan ben, sahneye çıkar nasıl şarkı söylerim?"

"Mecburdun sanıyorum, eşinin işleri kötüydü. Sahneye de, bu nedenle çıktığın söylendi o zamanlar..."

İlk defa isyan etti Belgin. Ses tonu biraz yükselmişti:

"Hayır" dedi.

"Kimse bana laf geçiremiyordu o günlerde. Aldığım üç yüz bin lira avansı da, sağa sola harcaayıp, çarçur ettim. Dedim ya hastaydım, aslında hasta bir beynin kararıydı bu. Sonunda da işler, Arap saçını gibi birbirine dolandı..."

"Sanıyorum İzmir Fuarı'nda da sahneye çıktın?"

Hasta yıllarını yeniden yaşıyor gibiydi. Nefret vardı yüzünde, o karanlık günlerinin acısı ve nefreti... Titriyordu.

"O günleri tekrar yaşamaya ne gerek var?" dedi. Rica ettim...

Örnek olmalıydı Belgin Doruk bizlere. Örnek bir sanatçının, elinde olmadan yaşadığı acı dolu bu hasta günlerini anlattırmak, görevimdi benim. Tekrar rica ettim. Anlıyordum kıramıyordu beni, bir başkası olsa kovardı belki evinden.

"Yemin ederim bunları anlattırmamda, kötü bir niyetim yok" dedim.

"Bir dost, bir arkadaş, seni çok seven bir ağabey olarak seninleyim şu an. Lütfen anlat..."

Çaresizliği yaşıyordu. Tekrar yaşamak istemediği karanlık günlerini yaşıyordu. Devam etti: "İstanbul'da çok kötü geçen sahne günlerimden sonra, İzmir Fuarı vardı anlaşılmamızda. Çaresiz İzmir'e geldim. Ama bitiremedim fuarı.

Yapamıyordum, hastaydım. Anlattım, üstelik bu iş benim yapabileceğim bir iş değildi. Nasıl ki sonu gelmedi ve otelde rehin kaldım. Çünkü parasızdım, çünkü gazinocularardan paramı alamamıştım. Özdemir benim için çok önemli bir insan. Yine kocam yetiştirdi imdadıma. Özdemir gelip kurtardı beni rehin kaldığım otel köşelerinden."

"Özdemir" dediği zaman, "kocam" dediği zaman canlanıyor, başka bir kişiliğe bürünüyor Belgin. Sıcaklaşıyordu... Duraksız anlatıyordu sonrasını: "Özdemir benim için çok önemli bir insan. Özdemir'in benim için yaptıklarını, hiçbir erkek yapmaz. Yapamaz daha doğrusu. Kötü yıllardı. Onunla mücadelelerimiz çok büyük oldu o yıllarda. İki namuslu ve dürüst insanın savaşıydı bu. Kocam ayrı, ben ayrı... Ayrı ayrı boğuştuk insanlarla..."

O her ne kadar: "Bunu kocam için yapmadım; karanlık günler, benim hastalığım, benim kendimle boğuşmamdı" diye anlatsa da ister istemez, gerçekleri sıralıyordu tek tek. Belgin, bir zafer, bir savaş kazanmış gibi coşku içindeydi.

H

ayatla yaptığı boğuşmayı soluksuz anlatıyordu: "Bizimkisi dürüstlüğün yıkılmasıydı. Geceleri başımızı yastıklarımıza koyduğumuz zaman, vicdanen çok rahat ve huzurluyduk. Kimseye kötülük yapmamış, kimseye kötü davranmamıştık. İkimizin içinde

de insanca bir huzur vardı. O zamanlar bu kötü günlerden utanmış ve çok sıkılmıştım. Ama bugün, başımızdan geçen bu acı olaylardan gurur duyuyorum. Allah sonunda sabrın mükâfatını veriyor. En büyük teselli de bu zaten..."

Her ne kadar meslek yorgunluğu dese de; Belgin kocası ile yaşadığı bu hayat mücadelesini, pek kolay kazanmamıştı. Apaçık, belli ve de ortadaydı bu gerçek.

"Sekiz yıl doktorlarla boğuştum ve mücadele ettim" diye devam etti anlatmaya: "Sekiz yıl neler çektiğimi bilemezsin. Gelen her doktor, sözleşmiş gibi ayrı tedaviyi uyguladı. İki iğne, bir diazem... Bu ara benimle birlikte, annem ve Çolpan'ın da çektikleri..."

"Çolpan" dediği, Çolpan İlhan'dı. Başka bir insandır Çolpan... Başka bir dost, başka bir kötü gün arkadaşı... Devam etti Belgin, nasıl iyileştiğini anlatmaya: "Günler boyu zangır zangır titriyordum. O ara annemin evine gitmiştim. Kardeşim Oya dayanamamış, beni apar topar Şişli'deki Fransız Hastanesi'ne kaldırmış. Orada tesadüfen karşımıza çıkan, Hamit Bey ilgilenmiş benimle. Onun sabır tedavisi, beni tekrar hayata döndürdü. Hayata bağlanmam için, bir şeylerle ilgilenmem gerekiyormuş. Sanatçı dostum Sezer Sezin'in önerisi ile çiçeklere sarıldım. O gün bu gün, kum çiçeklerle tablolar yapıyorum. Beni önce doktorum Hamit Bey, sonrada yaptığım kum çiçekli tablolar iyileştirdi."

Belgin'i tam sekiz yıldır oyalayan siyah beyaz hayat filmi işte böyle tamamlanıyor sevgili okurlarım. Filmin adını da beraber koyuyoruz: "Yeniden Doğmak"...

Sonra sıcacık tamamlıyor cümlesini:

"Şimdi çok mutluyum. Sağlığım yerinde. Bir kız bir erkek iki torunum var. Oğlum Aydın yirmi yaşında. Ödüllerimle, halkın sevgisiyle ve beni büyüten filmlerimle yaşıyorum."

"Tekrar film çevirirsin belki?" diyorum.

Gülüyor ve kesik, kopuk kelimelerle cevap veriyor:

"Şimdi bilemem. Belki... Çok sevdiğim bir yönetmenle olabilir. Belki kocamla... Belki de seninle..."

Neden olmasın? Senaryo da hazır... Belgin'in yaşadığı karanlık, kapkaranlık bir sekiz yıl... Söylediğim gibi, ismi de hazır filmin. "Yeniden Doğmak"...

Sevgili Belgin'i kaybettikten, (eminim öyle) onu cennete yolcu ettikten sonra, okuduğum yazılarında mutsuz bir kadın çıktı karşıma. Yıllar boyu içine kapanan, acı çeken ve yalnız yaşayan bir kadın. Hayretler içindeyim. Ve bu anıların başında, onun için yazdığım bir cümle nedeniyle utanç duyuyorum şimdi. Onun için "Çok iyi bir oyuncu değildi" demiştim. Oysa, en büyük oyuncu senmişsin sevgili Belgin Doruk. Yaşamın boyu, ölünceye dek, tüm acılarını içine gömüp mutluluğu oynamışsın sevenlerine. Sevgi dolu bakışların ve zarif tebessümün, filmlerinde, fotoğraflarında ve de gönüllerimizde ölümsüz bir ışıık olarak yanacak. Seni hep kimseyi kırmayan ve incitmeyen güzelliğinle anacağız.

Zeki Müren ve Belgin Doruk

IV. BÖLÜM

DOSTLAR ARASINDA

Zeki MÜREN
Sezer GÜVENİRGİL

KÂTİP

(ÜSKÜDARA GİDERKEN)
TAMAMEN RENKLİ Reji : ÖLKÜ ERAKALIN

Zeki Müren'le...

Biraz da, rahmetli, büyük sanatçı dostumdan söz etmek istiyorum. "Biraz" diyorum... Zeki Müren sayfalara sığmaz çünkü... Zeki Müren'i hiçbir kalem anlatamaz bence. Zeki Müren gerçekten bir güneştir. Sanat dünyamızın tek güneşi... Siz, güneşe varan bir varlığa, bir yıldıza rastladınız mı hiç?

Güneş sadece ve sadece hissedilir. İşte böylesine bir güçtür Zeki Müren. Sesi ve besteleriyle içimizi ısıtan, duygularımızı ısıtan varılmaz bir sanat gücüdür. Öylesine yüce ve öylesine ölümsüz... Bu gerçek sanatçının, sanat yaşamında beni ödüllendirdiği pek çok olayı vardır ama iki tanesi, yaşamım boyu unutamayacağım en büyük övünç vesilesidir.

Birincisini, 1969 yılında İstanbul'da yaşadım. 1968'de yaşadığımız "Kâtip / Üsküdar'a Giderken" filminden sonra en büyük anı. Saklambaç Gazetesi'nde, ilklerinden birisini daha yaşayacak Zeki Bey. İlk fotoromanını çekecek...

"Güneşe Giden Yol"...

Yönetmen olarak beni istemişti. Şeref benim için. Bu şerefle kalmamışım; bir zaman sonra gazetede yayınlanan tanıtım ilanlarında, ikinci kez şerefleştirmiş beni. Ve tüm yaşamı boyunca Zeki Müren, hiçbir ilanında hiçbir sanatçıya, kendisiyle aynı büyüklükteki harflerle yer vermemiştir.

Gelelim bana verdiği ikinci ödüle...

1980'de geçici bir zaman için sinemadan uzaklaşıp, rahmetli sanatçı arkadaşım Güzin Özipek'in teşvikiyle yıllar sonra tekrar müziğe dönmüştüm. Bodrum'da gerçekleştirdiğim bu dönüşümde, Zeki Müren de bu güzel beldeye yerleşmiş durumdaydı.

İşte bu yıllarda, özellikle rahmetli arkadaşım Aysel Gürel'in sözlerinden ışıqlanan, beş on bestecik yapmıştım. Zaman zaman Zeki Müren'de bu çalıştığım lokale gelir, bu şarkılarıma eşlik ederdi.

Tekrar sinemaya döndüm daha sonraları. Ve heyecan dolu dünyamda sinemayı, müziği ve de televizyonu öpüştürdüm yıllar boyu...

Ve yıl 1989...

Telefonum çaldı bir sabah... Şarkılarıyla gönüllerimize ve kulaklarımıza yerleşen önemli bir ses... Zeki Müren arıyor beni.

"Alo veya merhaba" demeden, sevinçle Aysel Gürel'in bir şiirinden, benim dünyama müzik olarak yerleşen bir şarkının ilk mısrasını haykırıyor adeta hece hece... Sesi sevinç ve mutluluk dolu:

"Se... ni... Sen... den... Is... ti... yorum..."

Sonra soru sormama fırsat vermeden anlatıyor, beni telefonla aramasının nedenini:

"Bu güzel şarkını, sana sormadan son kasetimde okudum" diyor. Ve ekliyor heyecanla:

"Dostluğuna sığınarak cesaret ettim böyle bir davranışa. Aslında okumadan önce, senden izin almamız gerekiyordu."

İzin ne demek?... Şeref... Şereflerin, ödüllerin en büyüğü...

Z

eki Müren'in sesinden, şarkımı dinlemek... Ancak rüyalarımdaya gerçekleşecek bir hayal... Kasetin çıkmasını heyecanla beklemeye başladım. Yaşamım boyu, zaman böylesine uzun ve tükenmez gelmedi bana. Ve kaset çıktı. Heyecanla açtım jelatinini parçalayarak. Ellerim titriyordu. Ve

kasetçalarımdaya dalga dalga yayılan mutluluk... Zeki Müren'in dudaklarında şarkım... Gözlerimden yaşlar süzülüyor. "Seni Senden İstiyorum" diye haykırıyor Zeki Müren... Ve yıllar geçiyor... Aralıksız üç yıl... Zeki Müren, güneşine kapanıyor üç yıl boyu. Kendi ateşiyle yalnız ve yalnız kendisini ısıtıyor. Anılarımızın ve güzel kasetinin ardından, ben haykırıyorum bu kez Zeki Müren'e tüm sevenleri adına: "Seni senden istiyoruz, sevgili Zeki Müren. Dön, lütfen dön. Allah aşkına dön aramaza..." diyorum ama duymuyor Zeki Müren. Duymak istemiyor belki de...

Hazırlanan bir senaryo gibi... TRT İzmir Televizyonu Stüdyoları'nın bunalıcı sıcağında, yıllar evvel ilk kez okuduğu TRT mikrofonunun, kendisine hediye edilmesine gücü yetmiyor belki de. Duygu ve sevgi yağmurunun heyecanı, perişan ediyor onu. Kendi eliyle hazırladığı "ölüm senaryosu"nu kusursuz uyguluyor sevenlerinin karşısında. Bir yanında kendi isteğiyle çağırılmış Muazzaz Ersoy, diğer yanında da yıllardır onun sahne ve dostluğunu bölüşen Ajda Pekkan'ın şahitliğinde, "ölümle" ebedi bir sanat nikâhı kıyıp, balayına çıkıyor. Bir daha geri dönmemesine...

Ve bana kalan miras... "Ayrıldık İkte" adlı kasetindeki sevgili Aysel Gürel'in aşk dolu sözlerinin bana bestelettiği "Seni Senden İstiyorum" adlı bestem, sesiyle Zeki Müren'imizin en büyük mirası oluyor bana.

Yıl 1987...

Uzun yıllar söyleşiler yaptığım Yeni Asır Gazetesi adına, bir sohbet rica ediyorum büyük ustadan. Artık Bodrum'a kapandığı, pek herkesle görüşmediği yıllar... Bana şeref ve mutluluk bağışlayan telefonuyla, Bodrum'a davet ediyor beni. Uçararak gidiyorum. Yanımda da bir belge getiriyorum ona. 1953 yılında, Ankara'da Kızılay adına verdiği ilk konserinin programı...

Önce sohbetimizi yapıyoruz karşılıklı. Hemen hemen ölümünden önceki son röportajlarından biri... Öylesine ilginç, öylesine sır dolu ki, sizlere büyük bir gururla aktarıyorum bu son sohbetimi. Kelime kelime, cümle cümle, nefes nefes ve de duygu duygu...

İyi görünüyordu: "Ne güzel, iyisin" diyorum.

Sağlıklı görünüyordu: "Sağlıklı görünümün beni mutlu etti."

Gülümsüyor. Söylediklerime inanmaz bir gülümseme bu. Sonra... Bir daha bana soru sordurmamacasına, bölüm bölüm anlatmaya başlıyor. Bir şiir gibi duygu dolu, dua edercesine kendisinden geçmiş:

"Yorgunum artık. Bodrum'a tatil beldesi derler. Ama ben, Bodrum'da tatil yapamıyorum. Gecede bin kusur flaş... Evimin bahçe merdivenlerini, gözlerimde uçan sarı noktalardan zor seçebilen bir ben..."

Susuş ve sessizlik...

"Sonra iki ağır uyku hapi ve yalnızca dört saate yaklaşan tedirgin uykular..."

Özlemlerim...

ÖLKÜ ERAKALIN

Zeki MÜREN
Sezer GÜVENİRGİL

KÂTİP

(ÜSKÜDARA GİDERKEN)
TAMAMEN RENKLİ Rejî : ÖLKÜ ERAKALIN

"Şöyle diyorum; özlediğim bir kaldırım taşına otursam...
Elimde yalnızca peynir ekmekten bir sandviç... Acaba o
lokmanın tadı nasıl olurdu? Herhalde çok leziz sayılmayan
lokmalar olacaktı o lokmalar."

H iç yalan söylemedim ki...
"Masamda duran her limonlu soda
bardağı, cin-tonik zannedildi. Sevenler
inanmadılar, yaklaştılar... Yine
inanmadılar. Burunlarını sokan oldu
bardağıma, ruj lekesi bırakanlar oldu.
Bu ilgi muhakkak sevgidendi; ama ben
onlara hayat boyu, hiç yalan söylememiştim ki... Simsiyah
perdelerle kapanmış, çift camlı ses geçirmez yatak odamda
kendimle baş başa kaldığımda, kendime sorup da mutlu cevap
alabildiğim tek soru ne oldu biliyor musun?"

"Öğrenmek isterim."

"Hayatımı açık oynadım. Tanrı'dan başka hesap verecek hiç
kimsem yok. Şöhret bana birçok şey verdi. Benden birçok şeyi
de alıp götürdü."

İlk kez soruyorum:

"Şöhretin sana verdiklerini öğrenebilir miyim?"

"İlgi, sevgi, saygınlık... Ekonomik durum ve de ölümsüzlük..."

"Ya aldıkları?"

Yine tane tane, tek tek cevaplıyorum:

"Huzur, rahatlık, hür yaşamak... Devamlı stresten dolayı
yorgun bir beyin ve de maalesef, iki damarı tıkalı bir kalp..."

Büyük sorumluluk... Omuzlarda taşınması mümkün olmayan
maddi, manevi yükler... Duygusal bir sanatçı, ruhun verdiği
ürpertili bir eziklik... Birçok kişi bana (Ahhh, sizin yerinizde
ben olsam) demiştir."

Bir an sessiz kaldık yine. Terasın altındaki caddeden
bağırışmalar ve kalabalık sesler sardı karanlığı. Onları dinledik
sessizce... Devam etti Zeki Müren:

"Bakın şu an bizi seyrediyorlar. Acaba biz, başka evleri
seyretseydik ne derlerdi?"

Yine sessizlik... Hoşgörülü bir sessizlik bu defa... Millet'in
nefesi, saygısı, kendisi olmuş Zeki Müren. Anlatıyor yine...
Anlattıkça büyüyor sanki:

"Şöhret, karşılıklı sevgi ve saygıdır bence. 37 sene, bir noktada
kalabilmenin verdiği gurur... Erişilmez bir duygu. Ama taşıması
zor... Sonra, insanları sevmek... Çok güzel. Ama riyasız
sevmek... Yalandan dolandan uzak, şıarmadan sevmek...
Şıarmadan yaşamak... Her şeye rağmen, incecik sevgi
ipekleriyle örülmüş, candan bakışlar arasında gerçekleri bulup,
birazcık bahtiyar olmak... 'Kundakta doğduk, kefenle öleceğiz'
noktasından yürüyüp; din, ırk ve renk ayrımı yapmadan, tüm
insanları sevmek... Zenci, kendi derisini kendi boyamadı ki...
Lenslerle değişen göz renklerine, renk demem ben. Yılların
yüzüme çizdiği o onurlu çizgileri, hiçbir çizginin silememesi
güzel bence."

Devam etti:

"Ben sevidikçe yeşeren, alkışlandıkça meyve veren ve sevgisiz insanları dahi gölgemde serinletmek isteyen bir ağaç gibi hissediyorum kendimi. Yaşadığım ve yaşattığım bunca sevgi arasında, tek hüznüm olmuştur yaşamım boyu... Babam..."

Bu defa çocukluğuna dönmüş, çocukluğunu yaşıyordu Zeki Müren.

"Ne yazık ki babam, beni bir kez olsun sevmeyi biliyor musun? Ortaokulun ilk sınıfında iftihar kitabına geçmiştim. O büyük ciltli kitabı bin bir heyecanla eve getirdiğimde, heyecandan minicik kalbim neredeyse duracakken, resmimin olduğu sayfayı açıp 'Kereste tüccarı Kaya Müren oğlu Zeki Müren' yazan; altında o yuvarlak gözlüklü, lepiska saçlı saf yüzümü, babam öpecek zannettim. Öpmedi. İçkiliydi. Şöyle bir baktı, normalmiş gibi davrandı ve bitmeye yüz tutan rakısını takviye için, beni mahalle bakkalına yolladı. Hiç unutmam, ayağımda kırmızı takunyalarım vardı. O an 'acaba, okumaya devam etsem mi?' diye düşündüm.... Taltif beklediğim büyük bir varlıktan, yani babamdan, umduğum ilgiyi göremeyince yıkılmışıttım. 'Acaba bu gibi olaylara, her baba ilgisiz midir?' diye düşündüğümde, tüm komşu amcaları hayal ettim. Hepsi çocuklarına daha yakın, daha şefkatli ve daha sıcaktılar. İşte bu nedenle zannediyordum, babamı hiç sevmemişim."

Cümlesini böyle bir vurgu ile noktalamıştı. Alnında boncuk boncuk terler, yorgun yüzünde tatlı bir tebessüm belirmişti. Ben konuştum bu kez:

"Mutluluk, şu an duyduğun yorgunluk belki de..." dedim.

Cevap verdi:

"Belki de... On yedi yaşından beri anne yemeğinden, aile sıcaklığından, akraba yakınlığından yoksun, yapayalnız bir insanım ben. On yedi yaşından beri çevremdekileri mutlu ettim hep. Onların mutluluğunda acıların yalnızlığını yaşadım; onları mutlu etmek için, oynadım belki de..."

"Çevresini mutlu edip, mutluluğu bulamayan palyaçolar gibi mi?"

"Aynen. Ben palyaçoları çok severim biliyor musun? Zaman zaman duygu dolu bir palyaço gibi görürüm kendimi. Zaman zaman değil, her nefeste... Her nefeste, duygu dolu bir palyaçonun ruhunu yaşarım. Ve sonra, yatak odamın kapısı önünde, dağıttığım mutluluklarla acıların arasında bir perde kapanır. Aynı tiyatro perdesinin kapanışı gibi..."

Zeki Müren bu defa yıllarını, duygulu bir palyaçonun ruhunda yaşıyordu sanki. Aynı duygu ve nefesle devam etti:

"Evet... Otuz yedi sene başrol oynadım. Beni yoran da bu oldu zaten. Yanlış anlaşılmasın, beni sevenlere sevgi ve saygım gerçek. Ama ben, otuz yedi sene başrol oynadım. Perde hep yatak odamın kapısında kapandı. Kadife de olsa, sırmadan da dokunsa, pırlanta motiflerle de işlense perde perdeydi."

**EKREM
BORA** * **AJDA
PEKKAN**

AVARE

* **TURGUT ÖZATAY**
* **SERPİL GÜL**
* **REHA YURDAKUL**
* **MERAL SAYIN**
* **SALTUK KAPLANGI**
* **ŞULE ERHAN**

NUBAR TERZİYAN • NECDET TOSUN
NECDET YAKIN • DURSUNE ŞİRİN
CEVAT KURTULUŞ • HAKKI HAKTAN

Reji: **ÖLÜ**

Foto direktörü: **Memduh Yİ**

OLKO ERAKALIN

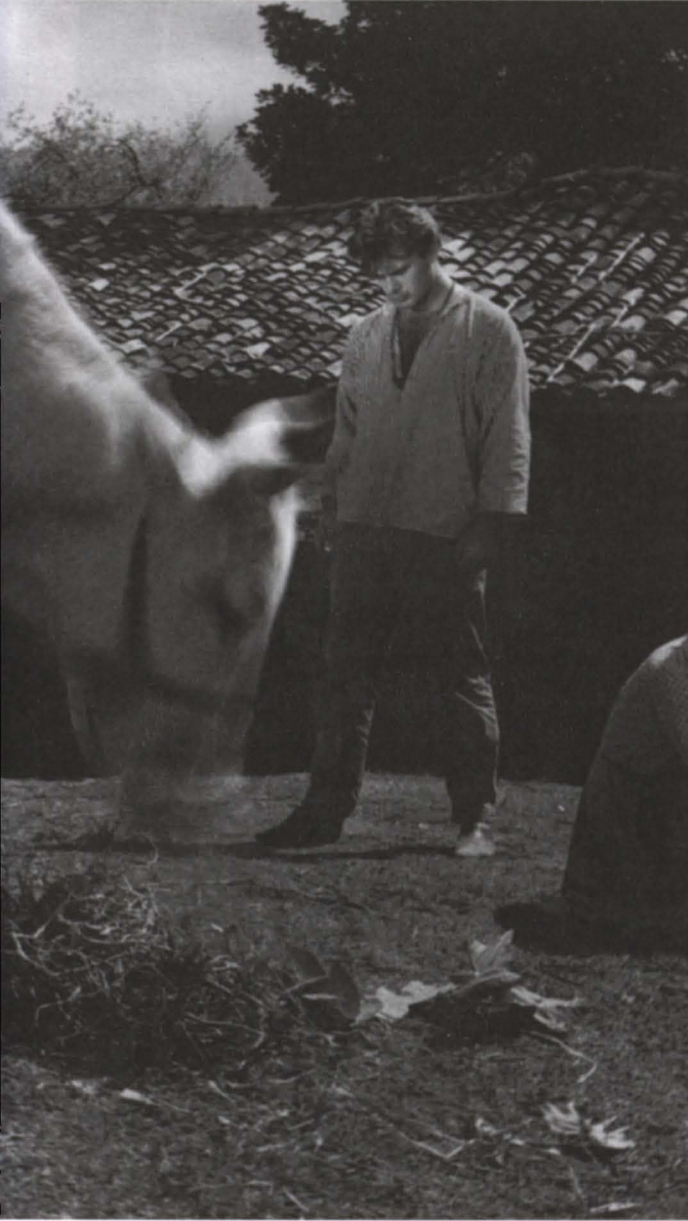
Rahmetler ve Rahmetliler Arka Arkaya

Elli yıla yaklaşan sinema yaşamımın son yıllarında öylesine rahmet okudum ki kaybettiğimiz sevenlerimiz için; aramızda geri kalanlara şöyle bir baktığımda, gidenlerimizden daha az kaldığımızı görüyorum.

Aslında hiçbiri ölmedi benim için. Hepsi tek tek aramızda... Gerek filmleri, gerek bizlere kalan anıları ve belgeleriyle ölümsüzleştiler dünyamızda. Ve bu ölümsüzleşenlerin arasında, benim dünyamda başka bir derinliği, başka bir sevgisi olan büyük bir de Aliye Rona'da var. Aliye Rona'nın en büyük dileği; büyük Ata'mızın annesi, Zübeyde Hanım'ı oynamaktı. Sağlıklı iken oynayamadı ne yazık... Ama son kez ölüm yatağında karşılaştığımız sevgili Aliye'mi; Zübeyde Ana olarak kameramın karşısında oynatmak, acı bir anı da olsa bana kismet oldu. Yine ne mutlu bana ki; sevgili Aliye Rona, benim çizgilerimle yarattığım Zübeyde Ana olarak öldü. Bu konu ile ilgili 9 Kasım 1996 tarihinde, "Gazete Ege'de yayınlanan yazımı aynen alıyorum kitabıma. Benim yazılarımdaki en ölümsüz anılardan biridir bu belge...

Aliye Rona... Türk sinemasında çizdiği karakterlerle, yıllar boyu zirvede kalmış önemli bir oyuncu... Yaşamının elliye yakın yılını sinema ve tiyatroya adayan Aliye Rona, özellikle kırsal kesim sorunlarını işleyen filmlerindeki rolleriyle yalnız Türkiye'de değil, ülke dışındaki festivallerde de çeşitli ödüller kazanmıştı.

"Hepimiz Kardeşiz", 1964

"Çatallı Köy", "Hepimiz Kardeşiz", "Kadınlar Koşuşu", "Veda Busesi" ve "Mualla" gibi pek çok filmimde beraber çalıştığımız Aliye Rona'yı, çektiğim tüm filmlerimde oynatmayı uğur saymışımdır yıllar boyu. Sinemada da ilk kez değerlendirdiğim genç oyuncuların karşısına da daima Aliye Rona'yı çıkartmışımdır. Sevgili Aliye Rona'yı gençlerle oynatmam, filmlerimin bir garanti nedeni olmuştur hep. Tüm gençlere: "Aliye Hanım'la karşılıklı oynadığınız sahnelerde, yalnız ve yalnız onun gözlerine bakın" demişimdir. Aliye Rona'nın çelik bakışlı gözleri, en acemi oyunculara bile güç verecek bir ışık, bir güç olmuştur her zaman. Ama ne yazık ki Aliye Rona, yaşamının son yıllarını, evindeki tekerlekli iskemlesine mahkûm olarak yaşadı. Ve öyle terk etti sevenlerini...

Onunla son görüşmemi; ölümünden on gün önce, Bakırköy Rehabilitasyon Merkezi'nde yapmıştım. Üç yıl felçli olarak yatağa mahkûm olan ve ayağa kalkamayan sevgili Aliye Rona, Sağlık Bakanı Sayın Yıldırım Aktuna'nın emriyle, tedavi için bu hastaneye yatırılmıştı. Hangi odada yattığını araya araya koridorlarda ilerlemeye başladım. Her sorduğum hemşire, bir sonraki koridoru işaret ediyordu. "Sora sora Bağdat bulunur" sözü örneği, kendimi kapısı aralık bir odanın önünde buldum. Yavaşça ittim aralık olan kapıyı. Yarı açık ağızından zorlukla aldığı nefes, bir horultu ile birleşerek yankılanıyordu odanın içinde.

"Hepimiz Kardeşiz", 1964.

U

ykudaydı... Uyandırmaya cesaret edemedim bir an. Özlemiştim onu. Sessizce izlemeye başladım uyuyuşunu. Yıllardır görmediğim simsiyah saçlı Aliye Rona, yaşamının son rolünü oynuyordu. Uyumuyor, uyumayı oynuyordu. Tanrı, ilginç bir makyaj

yapmış, saçlarını beyaza boyamıştı. Bembeyaz saçları, onun sert hatlarına yumuşak bir hava vermiş, nur yüzlü bir nine görünümüne sokmuştu onu.

Yavaşça fısıldadım:

"Aliye abla..."

Cevabı sessizlik oldu. Yineledim sessiz fısıldamamı:

"Aliye abla, ben geldim..."

Yine cevap yoktu. Bu kez yavaşça elimi, kırmızı bir sabahlığın kapattığı omzuna uzattım. İpekçe bir sarsışıla:

"Aliye abla, ben geldim..." dedim tekrar.

Korku dolu bakışlar... Beni de ürküten bir sıçramayla, uyandı birden. Korku ile açtı gözlerini. Yüzündeki temiz ifade, ağlamaklı bir bakışla yer değiştirdi. Dudakları titredi heyecanla. Kesik kesik konuştu:

"Ölkü... Sen... Nihayet..."

Suçlu bir ifadeyle cevapladım kelimelerini:

"Evet, ben..." dedim. "Nihayet gelebildim."

Sarıldık birbirimize. Hıçkırarak ağlıyordu. Başını göğsüme gömdü. Evet... Bu kez ben de oynuyordum. Yıllar sonra birbirlerine kavuşan ana oğlu oynatıyordu tanrı bize. İnanılmaz bir güç, bizi yönetiyordu sanki...

"Çok hastayım" dedi yavaşça.

"Hayır... Senin gibi güçlü bir kadın hasta olamaz" dedim.

"Hadi toparlan bakalım, ben böyle hasta yatan bir Aliye Rona'yı görmek istemiyorum karşımda."

O sert bakışları gevşedi, rahatladı sanki. Yumuşacık bir gülümseme belirdi dudaklarında. Konuşmaya başladık.

"Film çevirmeye mi geldin?"

"İstersen, neden olmasın?" dedim.

"Kamerayı, senin kameranı çok özledim biliyor musun?"

"Duymak ister misin o sihirli sesi?"

"Hem de nasıl?"

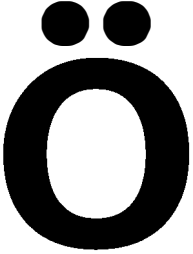
"Diyelim ki spotlarımız yandı, kameramız kuruldu. Sana hangi rolü oynatmamı istersin?"

Gözleri, bembeyaz aklarında siyah siyah yandı. Işıklar şimşek oldu birden, kapkara gözlerinde.

"Atatürk'ün annesi, Zübeyde Hanım'ı oynamak isterim.

Yıllarca istedim. Ölmeden önce bana bu rolü oynatın diye haykırdım. Ama hiç kimse duymadı bu haykırışımı."

Tek arzusu buydu... Evet... Hasta olmadan; yatağa ve tekerlekli iskemleye mahkûm olmadan önce, bana da tekrar tekrar söylemişti bu arzusunu. Bu nedenle hazırlıklı gitmişim hastaneye. Ne pahasına olursa olsun, onun bu son isteğini gerçekleştirecektim. Doktorundan izin aldım. Onun bu son filmini yönetecek, hem yönetmeni hem de izleyicisi olarak "Zübeyde Ana" rolünü oynatacaktım ona.

nce karşıma alıp, bir güzel süsledim Aliye Rona'yı. Yıllar öncesinde kalan sınısıcak bakış ve canlılığı ile gözlerime bakıyordu heyecanla. Sade bir makyaj yaptım ona. Sonra üzeri bembeyaz desenlerle süslü, simsiyah bir başörtü attım başına. Bir tespih tutuşturdum,

güçsüz parmakların arasına güçlükle. Uzattığım Kuran-ı Kerim'i, saygı ile alıp defalarca öptü ve başına koydu. İlk görüşümde gözlerinde ölüm ışığı yanan Aliye Rona, heyecanlandı birden. Ayağa kalkmak ve yürümek istedi. Gözleri çakmak çakmak yanıyordu. Heyecandan tir tir titriyor, ağlamamak için zor tutuyordu kendisini.

Sonra, Atatürk'ümüzün gümüş bir çerçeve içinde süslediğim güzel bir portresini sundum.

"Buyur Zübeyde ana" dedim.

"Dilediğin gibi konuş oğlunla."

Ağlamaya başladı. Gözlerinden, son rolünü oynamanın mutluluğu ile yaşlar süzülüyordu sıra sıra... Sonra, o ilginç sesiyle konuşmaya başladı:

"Oğlum... Sen ne kadar güzelsin. Ne kadar güzel bir evlat doğurmuşum ben. Türkiye seninle iftihar ediyor. Ben seninle övünüyorum. Ne mutlu bana, ne iyi etmişim de doğurmuşum seni."

Hayal kameram, yavaş yavaş Aliye Rona'nın gözlerine yaklaşmaya başladı. Yaklaştı... Yaklaştı... Ve sonra da, Aliye Rona'nın simsiyah gözlerini doldurdu kamera. Ve bu kapkara gözlerin üzerinde, "Aliye Rona" yazan bir film afişi belirdi. Ve bu defa bu afişi, kapkara topraklar örttü kürek kürek..

Ve bu kapkara toprakları, farkında olmaksızın gözlerimden süzülen yaşlarım ıslattı damla damla... Mutluydum. Aliye Rona'nın son arzusunu yerine getiren "Zübeyde Ana" filmi tamamlanmıştı. Ve ben biliyordum ki; bizlerden çok uzaklarda olan Aliye de çok mutluydu...

Allah rahmet eylesin Aliye Rona... Allah rahmet eylesin Zübeyde Ana..

Ölkü Erakalın'ın objektifinden Aliye Rona'nın son görüntüsü.

"Muhteşem Serseri". 1964.

"Muhteşem Serseri", 1964.

Cılgın Bir Dişi Palyaço

H

er şeyi yazacağım aklıma gelirdi de, bir gün Aysel Gürel'in öldüğünü yazabileceğim asla aklıma gelmezdi. O, öncelikle yaşamasını bilen bir kadındı. Hayat doluydu, neşe doluydu, sevgi doluydu Aysel Gürel. Her zaman aşıkta o. Şiire aşıkta, müziğe aşıkta, doğaya

aşıkta... Kısacası aşka aşıkta. Sevmeden, sevilmeden olamazdı. Karadenizliydi ama İstanbul aşığıydı. Belki gönlü her zaman hüznü doluydu ama mutluluğu oynardı çevresine. Ben Aysel Gürel'i 70'li yılların başlarında tanıdım. Sizler onu aşk dolu şiirleriyle bilirsiniz ama aslında Aysel, sinema ve tiyatro aşığı idi. Yıllarca başta Nejat Uygur olmak üzere tüm tuhat tiyatrolarında oynamıştı.

Son yıllarını aşka aşık olmakla geçirmişti ama Aysel Gürel'in en büyük aşkları kızları Müjde ile Mehtap'tı. Yıllar boyu onlara hem anne, hem baba, hem de arkadaş oldu. Şarkı sözleri ünlü olana kadar hep yokluk hep acı çekti Aysel Gürel. Kendi adına aşkı özgür yaşadı ama kızları konu olunca acımasızdı. Onların üzerine bir tek toz konmaması için kol kanat gerdi kızlarının üzerine. Onları odalarına kilitler, kızlarına birer lokma yiyecek getirmek için, kırık kanatlarıyla tiyatro kulislerinde çile çekerdi. Hatta çoğu zaman "rolün büyüğü küçüğü yoktur" diyerek filmlerimde figüran bile oynadı yıllarca. Büyük, küçük demeden otuza yakın filmimde rol aldı. Hep neşe dağıtan, bazen uçuk, bazen kaçık, bazen de açık saçık şenlikleriyle renk kattı filmlerime.

Yıllar ve takvimler 1979'u gösteriyordu. Cihangir Kavala apartmanında oturduğum yılların Pazar sabahları, ilkyardım Hastanesi'nin önünde buluşur, bomboş Beyoğlu caddelerini ve kiliselerini dolaşır, bitpazarlarından topladığımız el alemin eskileriyle mutlu olurduk. Bu güzel günleri asla unutmuyacağım. Bazen Saim Bekbay da katılırdı bize. İşte bu günlerin sarhoşluğu içinde hayatımızda televizyonların hükümdar, bomboş sinemalarımızın ayaklar altına alındığı günlerin birinde, benimle yalnız ve yalnız Aysel Gürel oldu. El eleydi benimle.

Hiç unutmam "Yeşilçam öldü, şimdi ne yapmayı düşünüyorsun" dedi bana. Şaşkındım. Çünkü televizyon "ham!" yapmıştı sinemayı, bir canavar edası ile yutmuştu Yeşilçam'ı. Sorusunun cevabını yine Aysel Gürel verdi; "Al sana, senin için yazdığım şarkı sözleri" dedi ve önüme bir dolu şiir yığı. Devam etti sonra; "Yıllarca aşk filmleri çektin. Gerçekte sen konservatuarlısın... Bundan böyle aşk şarkıları bestele bakalım..." Evet, bugün sinemanın yanı sıra, sevdâ şarkılarıyla doğmuş yepyeni bir Ölkü Erakalın varsa eğer, bu gerçeği Aysel Gürel'e borçludur Ölkü Erakalın...

Ölkü Erakalın'ın objektifinden Aysel Gürel.

Bodrum aşığı Ulku Erakalın

Bence Aysel Gürel, otuz yıldır gelişen pop müziğimize ölümsüz şiirleriyle can veren en önemli sanatçılarımızdandır. Sezen Aksu'nun kelebek kelebek uçuşan kanatlarından biridir. Ve bence Aysel Gürel'in o çılgın şiirleri olmasaydı, Sezen Aksu böylesine başarılı olamaz, böylesine çılgın uçamazdı sanat ufuklarımızda. Sezen Aksu'nun bestelediği ölmez şarkılarından birinde "Ben Her Bahar Aşık Olurum" diyen Aysel Gürel'in bu sözlerine aldanmayın sakın. Bu sözleri bakıp da, Gürel'in yaşamı boyu delice aşklar yaşadığına inanmayın sevgili okurlarım. Gerçek aşkı, her an şiirlerinin mısralarında yaşayan Aysel Gürel'in en büyük aşkları Müjde Ar, Mehtap Ar ve torunu Söz'dür.

Gerçekten böyle, bunların ötesinde Aysel Gürel için söylenen sözler "fasa fiso"dur. Bence Gürel, kendisin çevresine çılgın gibi gösteren gerçek bir duygu çılgınıdır. Tüm çılgınlıklarını şiirlerinde yaşayan, gerçekte yıllar boyu yaşadığı acı ve yoklukları, "çılgın" gibi görünen bir yaşamla bastırmaya çalışan dişi bir palyaçodur Aysel Gürel. Çılgın bir palyaço... Aysel Gürel'i "çılgın bir dişi palyaço" olarak Teşvikiye camii avlusuna dolan binlerce seveniyle ve de tebessüm dolu gözyaşlarıyla yıldızların arasına uğurladık... Neden yıldızların arasına?... Çünkü ben yıllardır iddia ediyorum ve devam da edeceğim.

"İki Kocalı Kadın", 1962.

"İki Kocalı Kadın", 1962.

Gerçek Bir Bodrum Aşığydı

Evet... Gökyüzünde yaşayan yıldızların arasına uğurladığımız gerçek sanatçı Lale Oraloğlu'ndan söz ediyorum. O gerçekten Bodrum'a aşıktı ve gönlü Bodrum'da kalan her aşık gibi ulaştı gökyüzünde yaşayan yıldızların arasına...

Tam 60 yıllık dostumdu Lale Oraloğlu, çocukluk yıllarımdan... 1947 senesinde, konservatuarda okurken ablamdı benim. Bir o, bir de (Allah uzun ömür versin) Altan Karındaş. Her ikisi de hem şan, hem de tiyatro derslerine devam ediyorlardı konservatuarda. Ve biz küçük öğrencilerin ablalarıydı onlar.

Önce ablamdı o benim, sonra meslektaşım, arkadaşım ve can yoldaşım oldu. Müziklerimizi, sinemamızı, gazeteciliğimizi, heyecanlarımızı, varlığımızı, yokluğumuzu ve kalplerimizi bölüştük onunla. Eğer benim bugün ikinci yaşadığım yer Bodrum ise, yıllardır Bodrum'da yaşıyorsam, gönlümdeki bu sevgide dört önemli sanatçının dostluğu ve aşkı vardır. Ayfer Feray, Güzin Özipek, Zeki Müren ve Lale Oraloğlu... Dördünün de benim yaşamımda, adımlarımda, dost gözlüğümde ve başarılarımda yerleri ve katkıları çok büyüktür.

Yıl 1980'di... Bodrum'a, yat limanında bir bar açmak için yerleşen Güzin Özipek'in davetiyle gelmiştim. Gerçi daha önce film çekmek için gelmişim bu cennete ama gerçek Bodrumlu olmamı Güzin Özipek'e borçluyum. İşte o yıllar, sanata küsererek Bodrum'a yerleşen sanatçıların arasına Lale Oraloğlu'da katılmıştı. Nedeni de, 1975 yılında yaptığı bir turne sırasında, Doğu Beyazıt'tan satın aldığı fincanlar ve tabaklardı.

O yıllarda Lale Oraloğlu "kaçakçılık" yaptığı iddiasıyla yargılanmış, 10 ay 25 gün hapis cezasına çarptırılarak Sağmalcılar Cezaevi'ne girmişti. Sonra da birçok sanatçı gibi mesleğine ve insanlara küsererek Bodrum'a yerleşmişti. Bodrum Kale Meydanı'ndaki bir binanın ikinci katında, kendi adını taşıyan bir bar açmıştı. Hem tatile gelen dostlarını ağırılıyor, hem de onlara çeşitli dillerde şarkılar söylüyordu. İşte o günlerde dostluğumuz daha da ölümsüzleşti. Sevgi ve tükenmeyen heyecanlarımızla daha da yakından tanışık birbirimizi. Hayatın pek çok adımında yollarımız birleşiyordu. İkimiz de sinema yapıyorduk, ikimiz de gazeteciydik, ikimiz de hem piyano çalıyor, hem beste yapıyor, hem de şarkılar söylüyorduk. Bodrum sabahlarına doğan seslerimizin ve dostlarımızın kulakları çınlasın.

Sonra Ankara yollarında karşılaştık yılların birinde... Birkaç sene önceydi... Sanki onu sevenlerine unutturmamak için manevi güçler tarafından görevlendirildiğim Cahide Sonku'yu anlatmak üzere Ankara'ya davet edilmişim. "Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali"ne katılmak için, sanatçılara ayrılan bir otobüse binmek üzere Küçükyalı'ya gittim o sabah. Bir de baktım terminalde Lale ve kızı Alev Oraloğlu...

"Ne kadar güzel bir rastlantı" diyerek sarıldık birbirimize.

Yılların hasretiyle öpüştük. Oysa rastlantı değilmiş, üçümüz de aynı festivalin yolcusuyumşuz. Lale'ye de ödül verilecekmiş Ankara'da. Çok mutluyduk, yolculuk boyu anılarımızı tazeledik.

Ve son buluşmamız 17 Ocak 2007 Çarşamba günü önce Hadi Çaman Tiyatrosu, sonra da Teşvikiye Camii'nde oldu. Çok uzun bir yolculuğa çıkıyormuş, dönüşü olmayan bir yolculuğa... Sevgili Lale'yi, tüm sevenleri Zincirlikuyu Mezarlığı'ndan uğurladı. Sonra gözyaşları arasında, gökyüzünde yaşayan yıldızların yanına gitti sevgili Lale...

Ve bana çok önemli üç miras kaldı Lale'den...

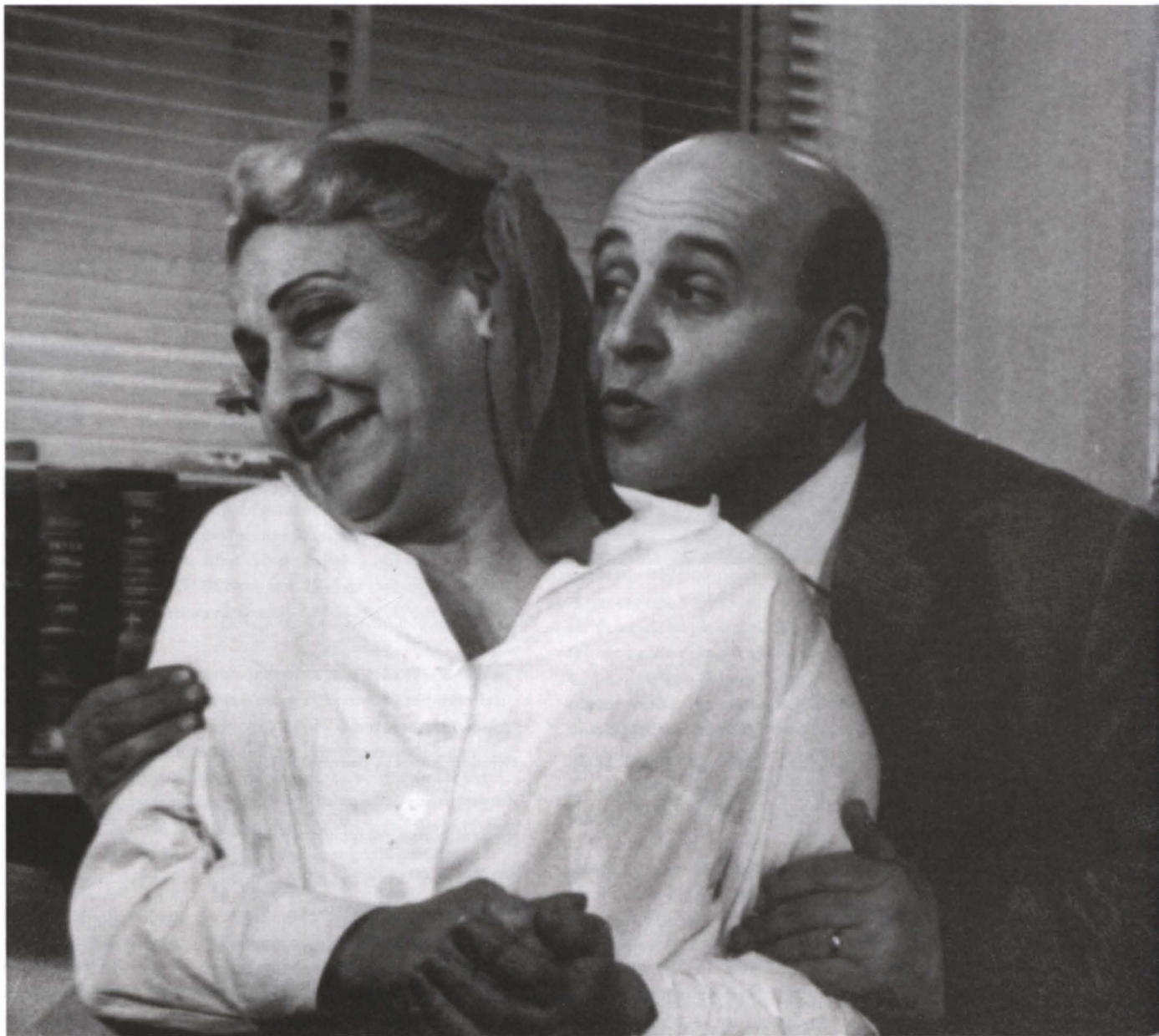
Birincisi sevgili Alev Oraloğlu...

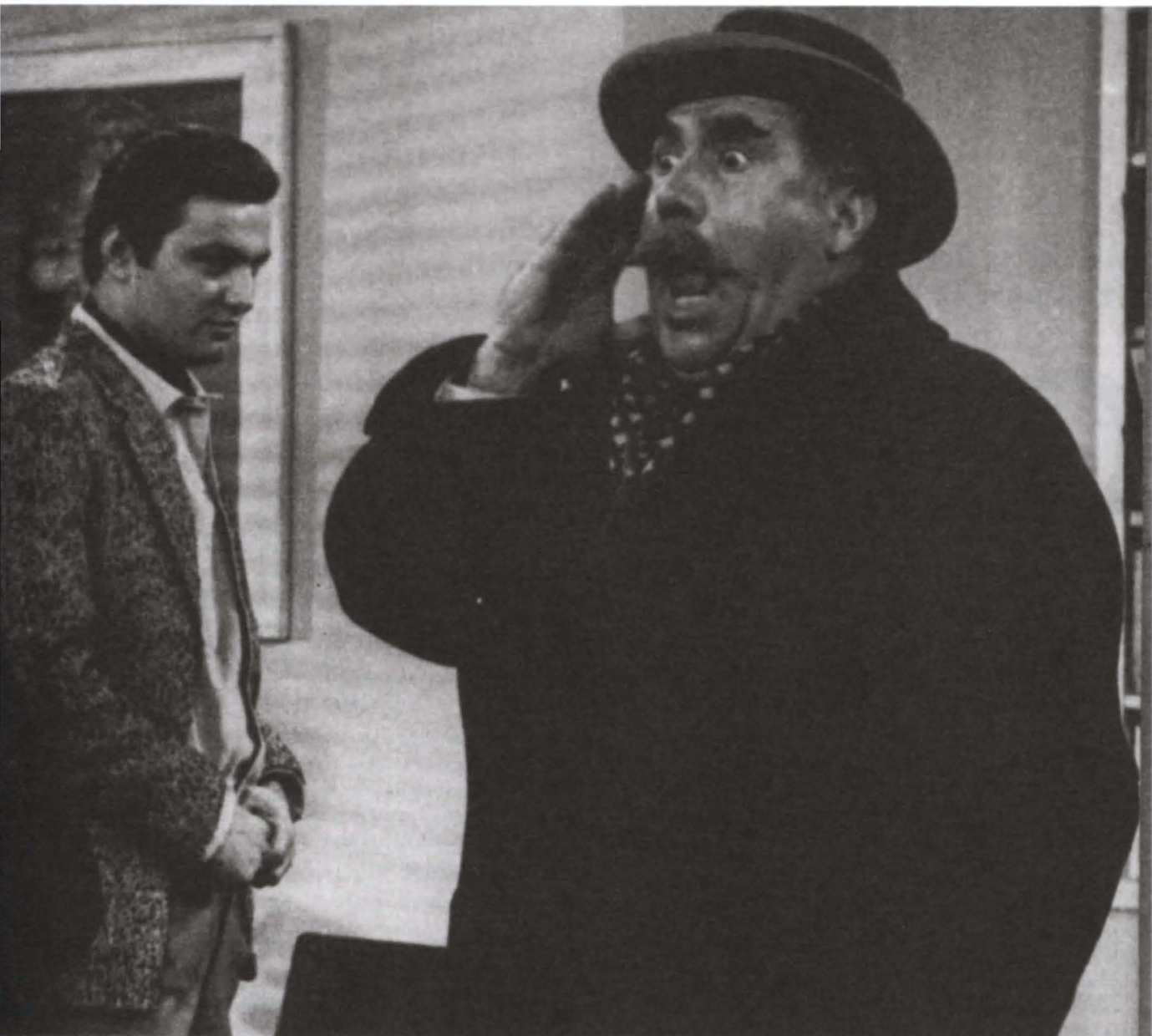
İkincisi yıllar evvel yaptığım -şimdi arşivdeki yeri daha da değerlenen- bir belgesel söyleşi... Kızı Alev ile ikili...

Üçüncüsü de, 3 Nisan 1983 tarihinde, bestelemem için özel yazdığı bir şiiri... Lale Oraloğlu yazdı ve yıllar sonra ilk kez sizler okuyorsunuz.

"Anıların ormanında
Elimden tutup koşturdukça,
'Unutmak' denen kurtuluşa
Ulaşamıyorum, ulaşamıyorum...
Rüyaların ortasında,
Mutluymuş gibi buluştukça
'Uyumak' denen kayboluşa,
Kavuşamıyorum, kavuşamıyorum."

Güle güle Lale Oraloğlu...

"Seydi Öğretmen mi" 1965

Rüya ile Gerçek Arasında Bir Cennet Ziyareti

Geçen günlerde Atıf Yılmaz hocamın mezarı başında buluştuk. Zincirlikuyu'da. Ölümünün birinci yıldönümüydü...

Filmlerine ve kişiliğine saygı duyan 40 veya 50 kişiyi aşmayan seveni, bir araya gelmiştik. Ama dakikalar geçtikçe, benim için bu katılımın daha büyük bir nedeni

oldu. Öncelikle özlediklerimle ve sevdiklerimle karşı karşıya geldim. Bazıları ile dostça olmasa da hasret giderdik çalışmalarımız ve de anılarımızla...

Öncelikle Nilüfer Aydan, Deniz Türkali, Tarık Akan, Rutkay Aziz, Nur Sürer, Aytaç Arman ve Hale Soygazi... Ve daha sonra yorgun bir kadın ile göz göze geldik. O gözler ki yıllar evvel üzerlerine filmler çekmişim. Ve kaderin, yılları üzerine yığıldığı bir dolu film...

Türkan Şoray'dı bu kadın ve önce gözlerimiz öpüştü. Ve daha sonra tek kelime konuşmadan atıldık birbirimize. Geçmiş yıllarımızı ve geçmiş filmlerimizi vücutlarımızın arasında ezdik.

Çırpınıyordu heyecandan. Duyulmayan sesi utangaçtı. Korku fışkırıyordu gözlerinden. Ve bu fışkıran ışıktaki yine duyulmayan sessiz bir haykırış vardı.

"Annem seni istiyor" dedi.

"Atıf Bey'in ziyaretçileri dağıldıktan sonra seni annemin mezarına götürmek istiyorum"

Ve yıllar sonra, kalabalık arasında baş başa kaldığımız bir yalnızlık ânıydı bu...

Ve bu yalnızlık ânı, ayrılmaya döndüğü an birden etrafını insanlar sardı, "hüzün kadını" Türkan Şoray'ın. Gazeteciler, fotoğrafçılar ve sevenleri... Uzaklaştırdılar bizi birbirimizden. Uzuvarlarımız yer değiştirmişti. Gözlerimiz ellerimizdi artık. Uzak uzak bakıyorduk birbirimize, yaşadım bunu. Tüylerimiz, diken diken kirpiklerimiz olmuştu. Gözlerimiz kapanmazcasına açıktı. Hüzün dolu bakışlarımız, duyulmayan geçmiş Yeşilçam şarkılarını söylüyordu uzaktan uzağa...

Oysa yıllar boyu birbirimizi görmemiştik biz. Ve o, benimle birlikte, ikimizin de ünlü olmadığı yıllara dönüş yapmak istiyordu. Annesi Meliha Şoray'ın mezarı başına gidip konuşalım istiyordu. Ama bir anda aramıza adımlar ve adamlar girmişti. Ve yanımdan ayrılan Türkan Şoray, çevresini saran kalabalıkla arabasına doğru ilerliyordu.

Böyle mezar başı toplantılarında kaybettiklerimizi anmak bir nedendir sadece. Aslında uzun uzun birbirlerini görmeyen insanların hasret buluşmaları olur bu toplantılar... Bende de öyle oldu, dostlar ile aramıza küçük küçük sohbetler girdi. Atıf Yılmaz'ın ressam kızı Kezban Batıbeki, Hale Soygazi ve Tarık Akan ile sevgi selamlaşmaları yaptık küçük küçük öpüşmelerle...

Bu hayal akışından, Hülya Koçyiğit'in sesiyle uyandım. Atıf Yılmaz hocasını o da anmaya gelmişti. Vefalı sesiyle:

"Ben gidiyorum Ölkü" dedi.

"İstersen sen de katıl bana."

"Nereye?"

"Anneme... Mezarlık girişinin ön taraflarında, onu ziyaret edeceğim."

İlginç ve kutsal bir davetti bu Türkan'inkinden sonra... Küçük şaşkın bir nefesle cevapladım Hülya Koçyiğit'i.

"Türkan'ı bekliyorum" dedim.

"Meliha Şoray beni görmek istemiş onun mezarına gideceğiz."

Oysa çoktan uzaklaşmıştı Türkan... Veya ben öyle zannetmişim. Cümlemi henüz tamamlamıştım ki Türkan belirdi yanımda. Atlatmıştı yanındakileri.

"Annem bizi bekliyor, gidebiliriz" dedi.

Hülya Koçyiğit atıldı hemen:

"Ben de gelebilir miyim?"

Söze karıştım:

"Oradan da Melek Koçyiğit'i görmeye gideriz" dedim.

Hülya, Türkan ile sözleşmiş gibi aynı cümleleri tekrarladı bana:

"Benim annem de eminim seni görmek istiyordur" dedi.

"Altmışlı yıllarda yaptığımız filmlerden hatırlıyorum, seni o da çok severdi. Ayrıca bir de şarkı patlatırsın mezarı başında. Biliyorsun annem, senin şarkılarına da hayrandı."

Mürüvvet Sim'in mezarının yanından duasını okuyarak geçtik ve Türkan'ı izlemeye başladık Meliha Şoray'ın kabrine doğru. Türkan önden koşarcasına geldiği annesinin mezarı başından bana dönerek konuşmaya başladı:

"Anneciğim bak, çok istiyordun sana Ölkü'yü getirdim" dedi.

Sonra kesin bana hitap ederek konuşmasına devam etti:

"Hadi konuş annemle... Yıllar öncesinde ne kadar güzel dertleşirdi seninle. İki küçük kızının hayallerini seninle bölüşürdü. Nazan ile benim..."

Gülüyordu Türkan, mutluydu. Aynı duyguları Melek Koçyiğit'in yattığı Cennet Köşesi'nde de yaşadık. Aynı cümleler, aynı coşkular ve aynı sevgilerle... Oçümüz de ürkektik ve bakışlarımız korku doluydu. Yılların öncesine dönmüştük birlikte.

2000'li yıllardaydık ama taptaze baharları açmaya hazır, cennet zümrütleri gibi ışıldayan yemyeşil 60'lı yıllara dönmüştük. Rüya mıydı yaşadıklarım?.. Gecemi, yaşadıklarımı tekrar tekrar anımsayarak geçirdim.

Sabah oldu... Gece ile rüya arası bir uyanış içindeydim. Atölyemin karşıındaki koruluktan bülbül sesleri geliyordu. Uzun uzun makara çekişlerle cennetten şarkılar okuyorlardı. "Bülbül gibi şakıyorlardı" demeye gerek yok, zaten bülbüldü şakıyanlar. Anladım ki rüya değil gerçektir her şey. Yaşadıklarım, yıllar sonra büyük Allah'ımın lütfuydu bana. Yarım asır sonra, yıllar öncesinde olduğu gibi Meliha Şoray ve Melek Koçyiğit kızlarını tekrar bana emanet ediyorlardı.

Onları yıllar boyu olduğu gibi, bundan böyle de korumak benim de her zaman olduğu gibi sevgi ve namus borcumdu. Efendim, gözlerimden yaşlar mı süzülüyor ne? Hüzünden değil efendim, hüzünden değil. Mutluluktan...

"Mualla", 1964.

Kanlı Nigar, 1968.

Bir Günah Gibi

Elli yıla yaklaşan sinema yaşamımda karşıma "bir günah gibi" çıkan birkaç yılım vardır ki; hazır anılarımı yazma fırsatı elime geçince, kendime sakladığım bazı gerçekleri açıklamayı uygun gördüm.

İşte bunun için de, 70'li yıllardan başlayıp, siz sinemasever okurlarım ve dostlarımla

birlikte, 80'li yıllara kadar geçen zamana, bir göz atalım diyorum. Gelen devir arabesk devriydi. Bu gün de gündemde ve dillerde olan arabesk müziğin doğuşu, öncelikle sinemamızda filizlenmeye başladı. Daha sonra da; tüm sinema devrimlerini adım adım izlememiz sonucu, seks filmleriyle tanıştık.

Kadın izleyiciyi sinemalardan tamamen uzaklaştıran bu filmler, birçok ünlü film yıldızımızı sahnelerden çekti çaresiz. Hülya Koçyiğit'ten tutun da, Erkek Fatma'ya kadar hepsi ünlü birer şarkıcı olarak çıkıverdiler karşımıza. Kimler yoktu ki, sanattan yoksun bu para yüklü kervanda?..

Türkan Şoray hariç, kimi düşünürseniz, önüne gelen nasibini aldı bu furyadan. Rahmetli Ayhan Işık'tan Ekrem Bora'ya, Nazan Şoray'dan tutun Filiz Akın'a kadar... Ama ne yazık ki, sahnelerden sanatçı olarak sunulan bu büyük sinema isimleri, bence sanattan uzak bir uçuruma yuvarlanmışlardı.

Kaptanlar terk edince... Evet... Sanıyorum deyim tam yerini buldu. Kaptanlar gemilerini terk edince kediler ve farelerin boş alanda cirit atmaları örneği, Türk sinemasında da yeni bir akım, yeni bir devir başlamış oldu. Zerrin Egeliler'in, Zerin Doğan'ların, Zafir Saba'ların, Karaca Kaan'ların devri başladı bu kez sinemada. Sahne furyasından nasibini alamayan bazı erkek oyuncular da, aç kalmama pahasına yukarıda isimlerini saydığım isimlerin yataklarını paylaştılar çaresiz.

Ben de çıktım... Yaşamım boyu paradan, elime geçen parayı değerlendirmekten, kısacası ticaretten hiç anlamadım ben. Yıllarca yönetmenliğimin yanı sıra yapımcı da olduğum halde, bugün elimde, bir tek filmim kalmış değil.

İnsanları hep sevdim ve hep inandım insanlara. Sevgili Safiye Soyman'ı, birkaç yıl evvel üne kavuşturan şarkı örneği: "Gelen vurdu, giden vurdu"...

Ama olayların böyle seyredişi, hiçbir zaman yıkmadı beni. Yıkamadı daha doğrusu. Her yıkılış, aksine kamçılardı beni. Ve ben, her gerçeğin bu dünyada yaşandığına, bu dünyada kaldığına inanıyorum. Bu nedenle olacak, hiç yılmadım, hep ama hep çalıştım ben. En kötü günlerimde, gerçek eğitimim olan müziğe döndüm. Utanmadım hiç. Yıllar öncesinde olduğu gibi, piyanomun başına geçip, şarkılar söyledim geceler boyu...

SAĐRI ALIŞIK ünlü romancı
AKA GÜNDÜZ ün
ölümsüz romancı

FIKRET HAKAN

ÜVEY ANA
ZEYNEP AKSU

FATMA KARANL
CAVDAN OĐBA
ALYS RONA
SAĐYE MORAL
NURAR YEDĐYAN
KAYHAN YILĐIZOĐLU

EROL TAS

RENKLİ
ReĐi: ULKU ERAKALIN
Senaryo: BÜLENT ORAN
Kamera: ENVER SUĐOLU

EROL TAS

67 Kasa satış: 100.000
10.10.84

Bella

Sevgili dostum Tefvik Yener, Sabah Gazetesi'nde beni anlattığı 11 Temmuz 1998 tarihli yazısında bakın ne kadar güzel tanımış beni. Kendisine teşekkür ederek, küçük bir bölümünü aynen alıyorum anılarıma:

"Ölkü Erakalın ilginç, saygın bir kişiliğe sahiptir. Türkan Şoray'ı üne kavuşturan filmleri yönetmiştir. İyi müzisyendir aynı zamanda. Alıngandır ve çabuk küser. Taviz vermez. Bu yüzden gide gide kopmuştu Yeşilçam'dan. Gece kulüplerinde piyano çalıp şarkı söyledi; ama burnundan kıl aldırmadı. Onun hayatı film olur, tv dizisi olur. Ayrıca tv dizisi yaptıracak olsam, Ölkü Erakalın'dan şaşmam. İnanılmaz bir sezi gücü vardır. Duygusallığı öyle işler ki, seyircinin de içine işler."

Neden “O” Filmleri Çektim?

Daha önce belirttiğim gibi ticaretten anlamamanın sonuçları, 1977 yılında daha da ortalara çıktı. Bölge işletmecileri, yapılacak filmlerin avanslarını, filme başlamadan evvel senet olarak verirlerdi o yıllar. Mecburen o senetler, parasızlık nedeniyle tefecilere kırıdırılır, daha için başında ziyan yolları görülürdü ufukta.

Bu dengesizlikler nedeniyle, yavaş yavaş da seks filmlerine yönelmişti Türk Sineması. İşte bu günleri yaşadığım yıllarda, Osmanlı Film'in sahibi rahmetli Mehmet Karahafız'la çalışıyordum. Taahhüt ettiğim filmleri zamanında teslim edemediğim için, Yapımcı Mehmet Karahafız da, anlaşma gereği verdiği senetlere haklı olarak, faiz üstüne faiz ekliyordu. Bu arada beni icraya da vermişti; ama ne yazık ki, bu ihtarnameler elime geçmemiş ve mal beyanında bulunmadığım için de hakkımda hapis kararı çıkarılmıştı.

Bu gerçeklerden habersizdim ben. Bir gün Ören Film Stüdyosu'nda montaj yaparken, iki sivil polisin beni aradığını öğrendim. Öğrenmek değil, karşımdaydı adamlar. Adamlar, üç günlük hapsimin olduğunu ve beni Sirkeci'ye Emniyet Müdürlüğü'ne götürceklerini söylediler...

Götürdüler de...

Geceyi bilmediğim bir dünyada; hırsızların, üçkağıtçıların ve esrarkeşlerin arasında geçirdim. Sabah olmak bilmiyor... Ama oldu sonunda. Dokuzda yukarıya çıkartılacaktım. Gözlerim ağlamaktan şişmişti sanki, yumruk yumruktu. İki sivil polis, gelip aldılar beni, pislik dolu nezarethaneden.

Y

apımcı Mehmet Karahafız'ın avukatı Abdullah Şanrah karşımdaydı. Gözyaşlarıma sevinç katıldı bu kez.

"Sizi almaya geldim. Ama Mehmet Bey'in bir isteği var sizden" dedi.

"Ne isterse yapmaya hazırım" dedim.

"Yeter ki çıkarın beni buradan."

Anlamını bilemediğim bir gülümseme belirdi avukat Abdullah Şanrah'ın yüzünde...

"Mehmet Bey, sizi buradan çıkarmamın karşılığında, birkaç seks filmi çekmenizi istiyor" dedi.

İki yol vardı karşımda. Ya hapse girip hakkım olmayan cezamı çekecek, ya da kameramın başına geçip, istenilen tür filmleri. İkinci yolu seçtim elbette. Birkaç saat sonra, gözleri ıpık ıpık zekâ ile yanan yapımcı Mehmet Karahafız'ın karşımdaydım.

"Aferin, ilk kez akıllılık ettin" dedi.

"Hem borçların ödenecek, hem de para kazanacaksın."

Doğru çıktı dedikleri. Hem borçlarımı ödedim, hem de ilk kez para kazanmaya başladım sinema hayatımda.

Değerli dostlarım Ali Poyrazoğlu, Hadi Çaman, Bülent Kayabaş ve de Aydemir Akbaş ile yaptığımız bu filmler, hiçbir zaman utanç olmadı benim için... Bu arada birlikte çalıştığımız ve kendisini tanımaktan heyecan duyduğumuz Zerrin Egeliler gibi önemli bir kadını da aramıza alarak, ekmek savaşına girdik hep birlikte. Ve inandık ki bu ekmek kavgası, gelecek mutlu günlere ışık olacaktı.

Kendimi buluyorum... Evet, bu filmleri çevirmeye başladığım zaman, kendimi bulmuştum galiba?... Gerçeği oynayan oyuncular... Gerçek konular... Ve de gerçekler... Ama ben yine de aslıma, müziğe mi dönmeliydim acaba? Yoksa, bu tür filmler çevirmem için beni nezarethaneye attıran Karahafız'a teşekkür mü etmeliydim?

Üzerine yirmi beş yıl geçtiği halde, yaptığım doğru mu, yanlış mı hâlâ karar vermiş değilim.

Soyunanları ayıplamayın. Bu bölümü, aynen bu cümle ile tamamlamak istiyorum izin verirseniz. Sakın ayıplamayın soyunan bu taptaze çiçekleri. Anılarımın 1979 yıllarında kalan ilginç bir anıyı aktarmak istiyorum sizlere...

Bir film çeviriyordum Zerrin Egeliler ile... Mert bir kadındır Zerrin. Sözüne güvenilir ve kalpten güçlü bir kadın... Rolü gereği çıplak ortalarda hep... Ama çıplaklığı, zaman zaman incecik bir giysi ile örtüldü. Kameraya ve çıplaklığa öylesine saygılı...

Gün karardı yavaş yavaş ve çekimimiz sona erdi. Büyük sevgi duyduğum Zerrin'e:

"İşimiz bitti kardeşim" dedim.

"Bugünlük paydos..."

Hiç unutmam; o ana kadar rolünü çıplak tamamlayan Zerrin, şöyle bir etrafına bakınarak yavaşça fısıldadı:

"Lütfen seti boşaltın, lütfen dışarı çıkın da giyineyim."

İlginç bir sessizlik sardı seti...

İşte bu nedenle, soyunmayı bir görev bildiği için, saygı duyduğum hep Zerrin Egeliler'e.

Duyuyorum da...

REJİSÖR
ÖLKÖ ERAKALIN
TAKDİM EDER

GAZANFER ÖZCAN

VUR PATLASIN ÇAL OYNASIN

GÖNÜL ÖLKÖ EROL GÜNAYDIN GÜZİN ÖZİPEK

MÜJDAT GEZEĞEN
ADİLE HAŞİT
İLHAM DAHER
HANDAN ADALI
SELMA ÖZCAN
SÜMER TILMAÇ

VE
TEVHİD BİLGE
LALE ORALOĞLU
ERTAN ANAPARA
HURTEH İNHA

Haldun Dormen ile Benzerliklerimiz

ıllarımızı verdik sanata, yıllarımızı verdik öğrencilerimize, yıllarımızı verdik bizleri sevenlere... Haldun Dormen tiyatroya adadı kendini yıllar boyu, ben de sinemaya... Yıllarımızı, kaderlerimizi, acılarımızı, sevinçlerimizi, varlıklarımızı, yokluklarımızı ve de

sevgilerimizi hep başkaları için, hep sanatlarımız için adadık. Boşları mı doldurduk, doluları mı boşalttık hâlâ anlamış değilim. Geçtiğimiz cumartesi günü bir gazetede Haldun Dormen ile ilgili bir söyleşiyi okurken sanki kendimi okuyor, sevgili dostumun sorulan sorulara cevap verirken sanki beni anlattığını görüyordum. Tüm cevapları ben veriyor gibiydim sanki.

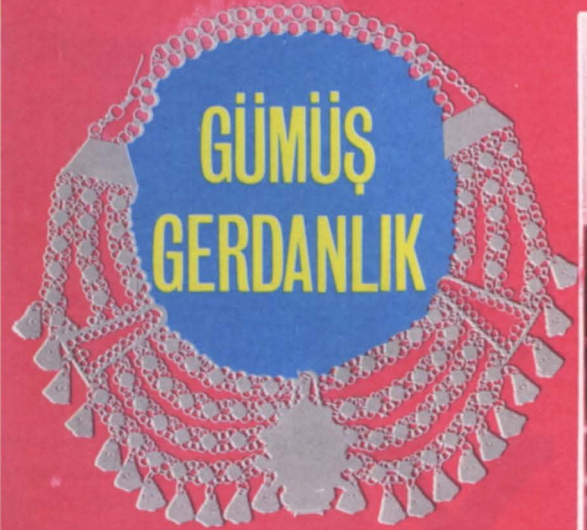
"Babam işlerinin başına benim geçmemi istiyordu. Bu nedenle onun istediği okullarda okumaya başladım. Ama benim aklım fikrim tiyatrodadır. Amerika'ya gidip tiyatro eğitimi almak istiyordum. Ama bu gerçeği babama nasıl söyleyebileceğimi bilemiyordum bir türlü." Böyle cevaplamaya başlamıştı kendisine sorulan soruları Haldun Dormen. Aile durumlarımız aynı değildi ama kaderlerimiz aynı idi. Ben de ilkokul öğretmenim Nazıma Cüda'nın desteği ile konservatuar sınavlarını babamdan gizli kazanmıştım. Haldun Dormen ile bir tek fark vardı aramızda. O zengin bir ailenin çocuğu idi, biz ise orta halliden alt, fakir bir aile idik...

Eğitimlerimizi tamamladıktan sonra ben sinema hocam Memduh Ün'ün karşısında buldum kendimi. Haldun Dormen de, tiyatromuzun duayeni Muhsin Ertuğrul'un karşısında... "Eğitimimi tamamladıktan ve Muhsin Bey ile tanıştıktan sonra büyük bir mücadele sonucu, Erol Günaydın, Yıldız Alpar, Altan Erbulak, Erol Keskin ve Yılmaz Gruda ile birlikte Dormen Tiyatrosu'nu kurduk." Ben de aynı Haldun Dormen gibi filmlerim iş yapmaya başlayınca kendi şirketimi kurdum. Önce Kadri Yurdatap ile "Ölkü Film"i, sonra da tek başıma "Duygu Film"i... Ayrı ayrı sanat dallarında kaderlerimizi bölüştüğümüz Haldun Dormen, gazetecinin sorularını cevaplamaya devam ediyordu. Ve sanki benim sorularımı gazete sütunlarında yazılanlar; "70'li yıllar, tiyatronun en parlak yılları oldu. "Şahane Züğürtler", "Bit Yeniği", "Yaygara 70"... Gişe rekorları kıran oyunlarımdı hepsi. Ve ben kazandığım paraları oluk oluk tiyatroya harcıyordum. Tiyatro müdürlerim "o kadar pahalı dekorlar yapmayalım" derdi, ben en şık ve zengin dekorları yapardım. Para meselelerinden hiç mi hiç anlamıyordum." Gazeteci soruyor: "Tiyatro sizin metresiniz mi? Bütün paraları ona yedirmişsiniz." Dormen'in cevabı ilginç; "Muhsin Ertuğrul bana 'tiyatro karın, karın metresin olacak' demişti."

Doğru söylemişti Haldun Dormen'e Muhsin Ertuğrul. İkimiz de eşlerimizi baş tacı etmiş, Haldun dostum tiyatroya, ben de yıllar boyu sinemaya aşık olmuştuk. Eşlerimizden önce mesleklerimize aşıktık. Aramızda tek fark vardı; Haldun eşinden ayrılmıştı ama ben ayrılmamıştım. Eşim benim sanatıma olan aşkıma kabullenmiş ve bana hep destek olmuştu. Biz gelelim söyleşiye... Gazetecinin sorularını cevaplamaya devam ediyorum Haldun Dormen. Gazeteci soruyor; "Bütün hayatınızı verdiğiniz tiyatrodan yeteri kadar para kazanmamış olmak canınızı sıkıyor mu?" "İki senedir büyük para sıkıntısı çekiyorum. Gerçi geçen sene bu yaşımda sekiz oyun koydum sahneye. Kazandım da. Ama kazancımla var olan borçlarımı ödüyorum. Yine de çok ezilmiyorum yani, çok üzülüyorum, olaylar beni mahvetmiyor. Çünkü bunca yıllık emeğimin karşısında aldığım şey, paradan daha değerli. Saygı... Çiçek satıcısından polisine, dilencisinden öğretim üyesine kadar herkesten saygı görüyorum.

Sevgi ve saygı görmek... Meslek yollarımızda kaderlerimizi birleştirdiğimiz sevgili Haldun Dormen ile yıllarımız aynı heyecan ile noktalandı. Hep sevgi ve saygı gördük. "Yıllar ve yaşlar" demeden sahnelerdeyiz ikimiz de. Haldun Dormen "Kibarlık Budalası" adlı piyesinde oynuyor, ben de anılarımı sergilediğim "Yıldızlar Gökte Yaşar" adlı gösterimde. İkimiz de yıllarımızı mesleklerimize verdik. İkimiz de yıllar boyu çalışmamıza rağmen borç içindeyiz. İkimiz de borçlarımızı öduyoruz. Bir tek tesellimiz var, siz değerli izleyicilerimizin alkışları. Alkışlarınız var ya o alkışlarınız... İşte o alkışlarınız bizlere tüm acı ve sıkıntılarımızı unutturuyor. Sağ olun... Var olun...

ÜMIT UTKU Takdim eder

ÇOLPAN İLHAN

**METİN SEREZLİ
ALİYE RONA**

**Devlet Devrim Diler Saraç
Handan Adalı Fuat Soner**

SİBEL YÜCEL

VE

NİGÂR ULUERER

RENKLİ

KERVAN FİLM
UMİT UTKU

Reji: ULKU ERAKALIN

MURAT SOYDAN

ZEYNEP AKSU

Müzik:
Metin Bükey

Sarkılar
Nigar Uluerer Murat Soydan

Senaryo: Bülent Oran
Kamera: Özdemir Ögüt

Bella
OFSET 495043

Bir Dargın Ayrılık

İstanbul'un ve sanat dünyamızın "Güzel Bodrum"umuza en büyük ödülllerinden biri, Türk Sanat Musiki'mizin en usta sanatçılarından başında gelen Nigar Uluerer'dir bence. Sanatının zirvesindeyken tüm doğa güzelliklerinin yaşandığı Bodrum'a yerleşen Nigar Uluerer ile 1972 yılında yani tam otuz yedi sene önce "Gümüş Gerdanlık" adlı bir film çekmiştim. Çolpan İlhan, Metin Serezli, Zeynep Aksu, Murat Soydan ve saygı duyduğum dostum Nigar Uluerer oynamışlardı.

İşte bu "Gümüş Gerdanlık" filmi onu, tam otuz yedi sene sonra günümüzde yeniden moda olan "film şarkıları" kasetlerinden birisinde yer verilen iki şarkısı ile yeniden gündeme getirdi. Ve belki de yıllar sonra, benim sözlerinde filmin duygularını sıraladığım, müziğini de rahmetli Metin Bükey'in yaptığı "Gümüş Gerdanlık" adlı şarkı, kendisine dönen ilk ve tek ödül oluyor yıllar sonra...

Nigar Uluerer şimdi Bodrum'umuzun Bağla'sında yaşıyor. Evet, yılların kalbine gömdüğü son gençliğini, Bodrum'da sürüyor değerli sanatçı. Gerçekten çok mutlu. Ve onun dünyasında, Bodrum deyince de hemen Zeki Müren aklına geliyor. Hatırladığıma göre Zeki Müren, Nigar ile dargın ayrılmıştı bu dünyadan.

Hemen soruyorum:

"Doğru mu, dargın mı ayrıldınız?" diyorum.

"Evet" diyor. Sonra bir suskunluk giriyor aramıza... Sonra da acı bir gülümseme ile devam ediyor konuşmasına.

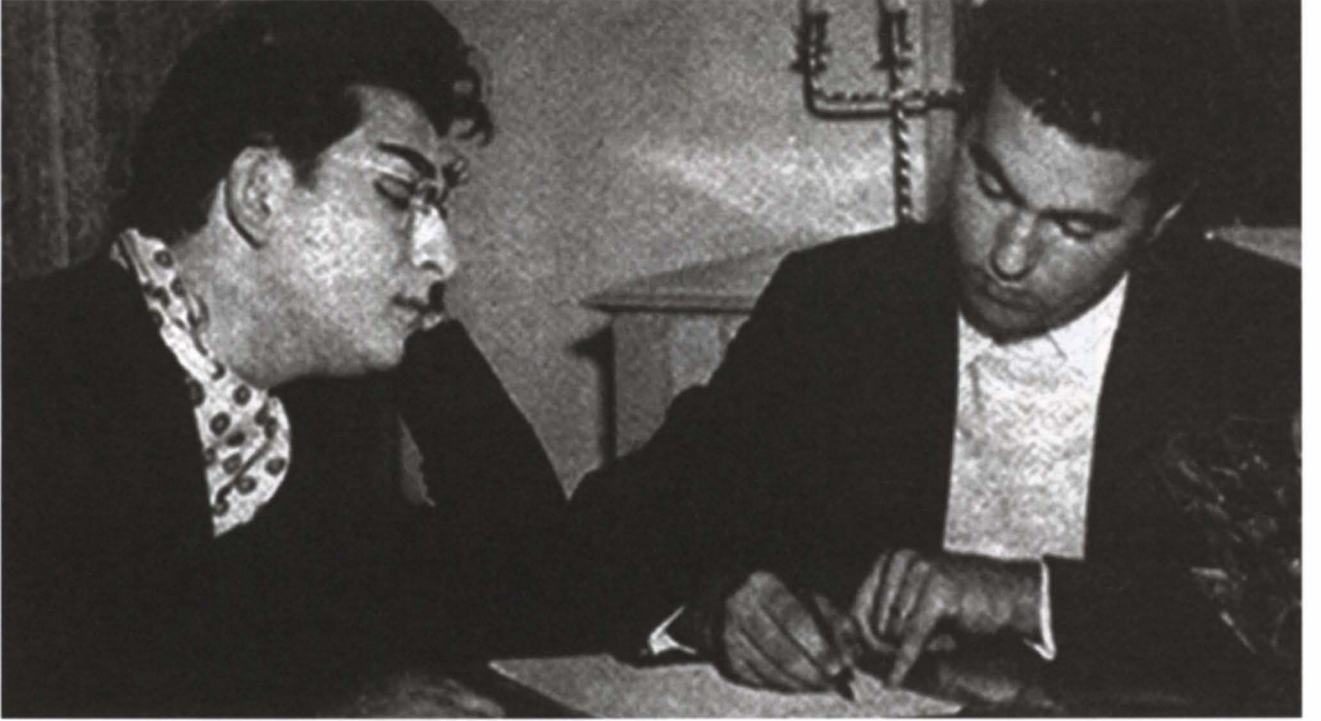
"Nedenini anlatmamı istiyor musun?"

"Lütfen anlat. Bu anılar geleceğe bırakacağımız en büyük miras..."

"1989 yılıydı... Paşa'nın dostlarıyla birlikte kutladığı son yılbaşı idi belki de... Telefon etti bana. "Hiç keyfim yok evdeyim, sen de gel" dedi. Birkaç yakın arkadaşı, Yavuz Asöcal, Zehra Eren ve ben olacaktım. Hediye alıp gittim. Önünde iki bardak vardı. Biri kola, diğeri de içki doluydu. Bu ara doğum gününü bilen gazeteciler, tek tek eve gelip kapıyı çalmaya başladılar. Hiçbiri içeri alınmadı.

Gece yarısı on iki olmuştu, yine kapı çalındı. Hizmetkârlardan biri gelip:

"Zeki Bey, Hürriyet ve Günaydın'dan geldiler, birkaç fotoğraf çekmek istiyorlar" dedi.

Hiddetle "Hayır" dedi Zeki Bey.

"İzin verme, rahatsız olduğumu söyle."

Dayanamayıp söze karıştım.

"Yahu Zekiciğim" dedim.

"Bizi biz yapan bu gazeteciler, onlara neden böyle davranıyorsun?"

Hiç sesini çıkarmadı. Kırgınlığımızın birinci nedeni buydu.

"Peki ikinci neden?"

Hemen arkasından, minicik küçük bir doğum günü pastası geldi ortaya. Yine dayanamadım:

"Allah aşkına yapma Zeki, bu küçücük pasta senin şanına yakışıyor mu?"

Cevabı ilginçti.

"Ne yapayım, hizmetkârlar almışlar" dedi.

"Bence senin ihmalin, Divan veya Hilton'a telefon edip doğum günün olduğunu söyleseydin eminim boyunca pasta gönderirlerdi sana."

"Eminim son geceniz oldu bu."

"Evet... O gecedен sonra hiç konuşmadı benimle. Hastalığı boyu aradığım telefonlarıma hiç mi hiç çıkmadı. Doğruları söylediğim için dargın gitti senin anlayacağın."

Değerli arkadaşım Nigar Uluerer ile yaptığım sohbetlerin birinde bana anlattığı Zeki Müren ile ilgili ilginç anılarından biriydi bu. Ve Zeki Müren, Nigar Uluerer ile dargın ayrılmıştı bu dünyadan.

**TAMER
YİĞİT**

**HÜLYA
KOÇYİĞİT**

**CÜNEYT
ARKIN**

hepimiz kardesiz

**ALİYE RONA
HASAN CEYLAN
SEMİH SEZERLİ
ERDOĞAN TUNAŞ**

foto yönetmeni
M. FİLMERİDES

Rejîsör
ÜLKÜ ERAKALIN

Yönetmen
DEĞİRMENCİOĞLU

Bu Yazım Önemlidir, Okumanızı Rica Ediyorum

Din, dil ve ırk ayrımını yapmaksızın, acı dolu bir ölüm yıldönümü andık... Hrant Dink'i andık... Dostça anmalıydık Hrant Dink'i. Dostça andık... Çevremizdekiler gütse de, bizler kin gütmeden anmalıydık Hrant Dink'i. Bir yıl önce, Şişli Halaskar Gazi Caddesi üzerindeki bürosunun önünde öldürülen Hrant Dink, yalnız Türkiye'de değil, aralarında ABD, Almanya, Fransa, İngiltere ve Kanada'nın da bulunduğu pek çok ülkede de anıldı.

Aynı günün gecesi Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'nda, şarkı ve türkülerimizle de andık Hrant Dink'i. Bu müzikli anmaya, Zülfü Livaneli, Erkan Oğur, Hayko Cepkin ve Aynur da şarkı ve türkülerıyla katıldılar. "Ayrıca İzmir ve Diyarbakır'da da geniş katılımlar ve etkinliklerle anılan Hrant Dink'e bu törenler yapılmalı mıydı?" diye soracaksınız birbirinize, kendi aranızda. İzin verirsiniz bu sorunun cevabını, 60 yılını müziğe, sinemaya, tiyatroya ve gazeteciliğe adanmış bir sanatçı olarak açıklayayım: Biz Türkler asırlar boyu; Ermeniler, Rumlar ve Yahudilerle el ele ve kalp kalbe yaşamışızdır. Aynı yemekleri yemiş, Anadolu törelerine aynen inanmış, hemen hemen aynı müzik dizelerine gönül vermişiz. Dillerimiz ayrı olsa da, pek çok kelimeyi aynı anlamlarda kullanmışız. O zaman niçin bu düşmanlık? Neden bu düşmanca akıtılan kanlar? Niçin bu kavgalar?

Sanat alanında da öylesine katkılarda bulunmuşlar ki bizlere, bu gayr-i müslüm kardeşlerimiz, şimdi tek tek onları sevgiyle anıp, sanatlarımıza olan katkılarını sıralamaya çalışacağım sizlere... Örneğin; musiki dünyamızdan bir Tatyos Efendi, bir Nikogos Ağa, bir Udi Hrant, bir Nubar Tekyay... (Şu an aklıma gelenler bunlar, ansiklopedileri karıştırırsanız kim bilir kimlere kimlere rastlarsınız...) Gelelim tiyatro ve sinema dünyamızdaki gayr-i müslümlere... Yıllar öncesi Osmanlı Dönemi'nde sahneye çıkamayan müslüman kadınların yerine, sahnelerimizi müslüman olmayan kadınlarımız renklendirmişlerdi. Kınar Hanım'lar, Peruz Hanım'lar, Amelya Hanım'lar, Toto Karaca'lar vs. vs... Sinema dalında da, gönüllerimize taht kurmuş bir Nubar Terziyan'ı, bir Kevork Cezveciyan'ı (Kenan Pars) ve ölümsüz türküleri ile hiçbir zaman unutulmayacak olan bir Zehra Bilir'i hangimiz unutabiliriz ki?...

2

4 Aralık ile 10 Ocak 2008 tarihleri arasında, İstanbul Cemal Reşit Rey Konser Salonları Fuayesi'nde açılmış olan, "Hep Birlikte Geçmişten Geleceğe" adlı sergide, tarihimize imzalarını atmış olan ünlü Ermeni mimarlarının eserleri sergilendi. Bizlerle birlikte aynı tarihi dokuları yaşamış olan

Balyan Kardeşler, bizim Türk tarihimize ne kadar önemli eserler bırakmışlar meğer. Bu tarihsel çalışmayı inceledikten sonra, bu değişik yazımı hazırlamakta ki uzun emeğime asla ve asla acımadım. Gurur da duydum üstelik. Ayazağa'daki Abdülaziz Av Köşkü; Beşiktaş Akaretler'deki Sıra Evleri, Aksaray Valide Camii, Aynalıkavak Kasrı, Beşiktaş Sarayı, Çırağan Sarayı, Beyazıt Yangın Kulesi, Beylerbeyi Sarayı, Davutpaşa Kışlası, Dolmabahçe Sarayı, Harbiye Nezareti, Kağıthane Camii, Küçüksu Kasrı, Ortaköy Camii, Selimiye Kışlası, Tophane Saat Kulesi ve Yıldız Sarayı, günümüze ulaşan ve de Osmanlı dönem klasikleri arasında önemle yerlerini koruyan eserler arasındadır. İşte bu ölümsüz tarihi eserlerimize imzalarını atan ermeni mimarların isimlerini, içinde belki meraklıları vardır diye, tek tek sıralamak istiyorum.

1838 yılında İstanbul'da doğmuş Agop Balyan, 1800 yılında İstanbul'da doğmuş Garabet Balyan, 1764 yılında Üsküdar'da doğmuş Kirkor Balyan, 19. yy. ortaları İstanbul'da doğmuş Levon Balyan, 19 Kasım 1826'da yine İstanbul'da doğmuş Nikogos Balyan, 17 Şubat 1835'te Beşiktaş'ta doğmuş Sarkis Balyan ve 1768'de İstanbul'da doğmuş Senekerim Balyan...

Yukarıda adlarını gururla yazdığım ve sanatlarımıza büyük katkılarda bulunan Ermeni, Rum ve de Yahudi kardeşlerimizle sanatın her dalında el ele, gönül gönüle sevgi ve saygı ile yıllar boyu beraber olmuşuz. Bu topraklar hepimizindir. Bu şarkılar ve türküler hepimizindir. Bu filmler hepimizindir. Ve Osmanlı tarihimizin ölümsüz eserleri de hepimizindir. Tarih ve yıllar boyu dış ülkeler, dinleri ayrı ayrı olsa da, yaşadıkları toprakları Anadolu olan bu insanların sevgilerini, duygularını, heyecanlarını ve başarılarını hep ama hep kıskandılar. Zaman zaman da bizleri bizlere karşı kıskırtarak, yıkmaya ve parçalamaya çalıştılar sevgi ve dostluklarımızı. Gün gün ve yer yer de başarılı olabiliyorlar. Aman dikkat! Aman açık vermeyelim gönüllerinde kötü tohum taşıyan, bizden görünen ama bizden olmayan insanlara... Aman dikkat! Din, dil ve ırk ayırımı yapmadan sevgiyle yaşayalım ülkemizde. Önce insan, sonra da kardeş olalım. Aman dikkat!..

ÖLKÜ ERAKALIN

Kırılmak ve İnsanları Kırmak Üzerine

Çok yorucu ve gerginlik dolu, çok heyecanlı günler geçirdiğim günlerden biriydi... İnsan böyle günlerinde ister istemez bazen eğriyi doğru veya tersine doğru söyleneni eğri anlayabiliyor. Sonuçta da ne kadar acıdır; en yakınını, en dost bildiğini ve hatta en sevdiğini yanlış anlıyor, kırılıyor, daha ileri giderek kalpler kırıyor. İşte böyle bir olay benim de

başımдан geçti. Karşılıklı tüm sıkıntılarımızı ve sevinçlerimizi bölüştüğümüz yakınıma, tekrar birleştirilmesi imkânsız, kırılan kristal bardaklar örneği kırdım döktüm ve en acısı, biraz da çok değer verdiğim gururunu incittim galiba...

Bu acıyı yaşarken ve "kırdığım kalbi nasıl tamir ederim?" diye düşünürken; geçen akşamki "Pop Star Alaturka" programında, değerli dostum Selami Şahin'in sesinden dinlediğim ünlü bir şarkısı beni biraz olsun kendime getirdi. Selami Şahin bu güzel eserinde:

"Yalan yalan yalan, seni sevmediğim yalan,

Kızgın bir anımda söyledim yalan,

Sen yoksan her şey eksik, sen varsan her şey tamam,

Neyim varsa al götür hepsini, yalnız seni paylaşamam" diyordu. Çok etkiledi beni bu şarkısı ve yılların öncesine götürdü. 1981 yılına...

Ankara'da "Cafe Bulvar" adlı lokalde piyano çalıp şarkılar söylüyordum. Rahmetli Aysel Gürel'in bana verdiği şarkı sözlerini besteleyerek, sinemayı bir kenara atıp müziğime döndüğüm yıllardı. İşte bugünlerin birinde çok sevdiğim sanatçı dostum Gülen Kıpçak, konservatuarda okuyan biricik oğlunu görmek için Ankara'ya gelmişti. Mutlu bir evlilik yaşıyordu o yıllar ve sevdiği eşi de ünlü bir reklamcıydı.

Sevgili Gülen'in niyeti bir taşla iki kuş vurmaktı. Hem oğlunu görüp hasret giderecek, hem de benimle biraz dertleşecekti. Ertesi gün benim müzik yaptığım lokalde buluştuk. Hüzünlüydü biraz. Eşiyle tatsız bir tartışma yaşamış ve kolay barışılamayacak bir sonuçla İstanbul'dan ayrılıp Ankara'da tiyatro eğitimi yapan oğlunun yanına gelmişti.

Acılarını benimle bölüşmesinden anladığımca pişman olmuştu benim Gülen kardeşim. Pişmanlığını da aşağıda sizlerle bölüşeceğim cümlesiyle anlatmıştı bana:

"Nasıl boş bulundum, nasıl söyleyebildim o kötü sözleri? Evet evet, hiddet ve şiddetime yenilmiş, öfke balı yemiştım" cümlesiyle tamamlamıştı pişmanlık dolu hikâyesini... Arkadaşımın son cümleleri çok etkilemişti beni. Öfke balı yemek... Çok ilginç gelmişti bana bu söz. İçinde derin bir sevgi duygusunu barındıran güzel bir atasözüydü sanki.

A

nkara'daki müzik çalışmalarım bitince
İstanbul'a film çalışmalarına döndüm
tekrar... Yeni projelerimizi bölüşmek
üzere evinde buluştuk Aysel'in bir
akşamüzeri. Şuradan, buradan, dereden
tepeden konuşurken sözümüz
Ankara'da yaşadığım olaya geldi. Aysel
Gürel'e "öfke balını yedim" sözünün

yaşanmış hikâyesini anlattım.

"Benim çok hoşuma gitti, bu anıdan bir şarkı sözü çıkabilir"
dedim.

Sözlerime aynen katılmıştı Aysel Gürel. Karşılıklı kalem
kağıtlarımızı alıp bu ayrılık şarkısının şarkı sözlerini
karalamaya başladık. Bu olayın Aysel Gürel imzalı şarkı sözünü
aynen aktarıyorum sizlere;

"Ne arzum ne emelim, ne talihsiz kaderim,

Kör müydüm göremedim, öfke balını yedim.

Başımdan gitti aklım, bırak beni git dedim.

Bir an hırsla kapıldım, öfke balını yedim.

Gidince içim yandı, dünyam döndü karardı,

Dilimde kaldı tadı, öfke balını yedim.

Şimdi buruk anılar, acımsı bir tadı var,

İçimde bir yer yanar, öfke balını yedim."

Şu an okuduğunuz "kırılmamak ve insanları kırmamak"
üzerine yazdığım bölüm, bana Aysel Gürel imzasıyla birlikte
şarkı sözü haline getirdiğimiz unutulmuş ve bir kenara
konulmuş bir şarkı sözünü anımsattı.

Şimdi ilk kutsal görevim, bu güzel şiiri bestelemek olacak. Bu
yeni şarkımı, kalplerini kırdığım dostlarıma, sevgililerime ve
sevgilere armağan edeceğim. Sizlere bir öğüdüm var. Ben
yerine getirebilecek miyim bilemem ama sizlerden bir
büyüğünüz olarak kimsenin kalbini kırmamanızı ve kimsenin
gururu ile oynamamanızı rica ediyorum.

Ben yaptım, siz yapmayın. Ben kırdım, siz kırmayın. Ben
incittim, siz incitmeyin. Yapılan hataları tamir etmek o kadar
zor oluyor ki... Dikkat edin, yediğiniz bal, katıksız gerçek bal
olsun. Sakın ama sakın "öfke balı" yemeyin.

Sanatçılar Tanrının Çocukları

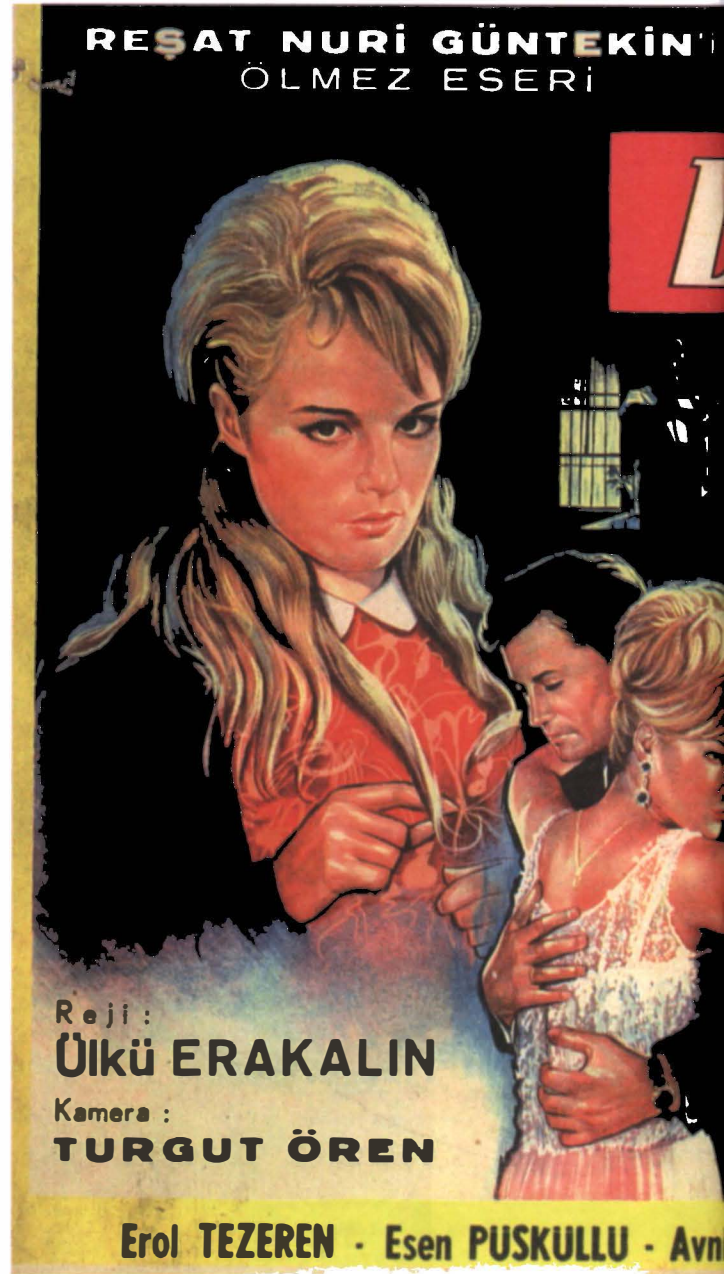
Ben kesin böyle olduğuna inanıyorum. Tanrı başka bir gözle bakar sanatçılara, başka bir gözle korur onları. Onlara başka bir güç, yaratıcı başka bir özellik, başka bir kalp ve başka bir güzellik bahşeder

Çok şükür beni de başka bir özenle yaratmıştır, kesin inanıyorum buna. Çünkü

ben de, bana verdiği güçle yıllar boyu yazıyorum, çiziyorum, şarkılar söylüyorum, hayal ettiğim tüm güzellikleri insanlara aktarıyorum. Yaşasam da yaşamasam da beynimde gelişen başkalarının yaşamlarını, kalbimdeki sevgi ve duygularımla besliyor onlara kan ve de can vererek dünyayı benim gibi göremeyen, sevemeyen ve yaşayamayan insanlara bazen bir sinema, bazen bir şiir, bazen bir şarkı, bazen de sıcak bir nefes olarak sunmaya çalışıyorum

En büyük güç sevgi...

Çünkü ben, Tanrı'nın bütün bu güzelliklerini seçerek verdiği özel kullarından biriyim. Çünkü Tanrı beni gelişigüzel fırlatmadı bu dünyaya. Ben bu insanların arasına bir sevgi çilesi halinde geldim. Gönlümdeki bu duygu çilesini yavaş yavaş çözdüm, yıllara, aylara, günlere ve saatlere bölerek insanlara ılımkı ılımkı dağıttım

hülya **cüneyt** **gönül**
KOÇYİĞİT **ARKIN** **YAZAR**

Udaktan Kalbe

İLLİGİL - Gül GULGUN ve MUZAFFER TEMA

Birsel Film

O

nları sevgilerimle, filmlerimle,
şiiirlerimle ve şarkılarımla yeniden çile
haline getirip yeniden ördüm düğüm
düğüm... Ördüm ve sevgilerimle
besleyerek çevremdeki insanların
gönüllerine giydirdim.

Ben yalnız değilim...

Elbette tek başıma değilim ben bu dünyada. Benimle aynı
duyguları yaşıyan, insanlarla bölüşen veya bölüşmeyen,
çevresine sevgi dağıtan veya dağıtmayan tek insan ben değilim
bu dünyada. Milyarların, milyonların ve yüz binlerin içinde
benim gibi pek çok insan var elbette.

Onlar da yaşadılar yaşıttılar. Onlar da sevdiler sevidiler.
Onlar da güldüler ve güldürdüler. Ama bazen de hüznle
ördüler çilelerini. Gözyaşları mutluluk verdi onlara. Onlar
sanatçıydılar çünkü, çünkü onlar Tanrı'nın gerçek
çocuklarıydılar. Cennetten geldiler, cehennemde yaşadılar.
Tanrı'nın onlara verdiği görevler vardı. Bu görevlerini sevgi
ve sabırla besleyerek yerine getirdiler ve de yarattıklarını bu
yalan dünyada bırakarak tekrar geldikleri cennetlerine geri
döndüler.

Ama ben diyorum ki...

Yaşadığımız bu yalan dünya da, bu kadar yalancı olmamalıydı.
Bu dünyada da ödüllendirilmeli, alkışlanmalı, bu dünyada da
sevgi ile dağıttıklarının karşılıklarını almalıydı insanlar.

Medeniyetimizin beşiği olan İstanbul'umuzda Kültür ve Turizm
Bakanı'mız Sayın Ertuğrul Günay, tekrar geldikleri cennetlerine
dönmek üzere olan Tanrı'nın iki özel çocuğuna manevi iki
ödül verdi. İki sanatçımızı ödüllendirdi kısacası.

95 yaşındaki Türk Sanat Müziği sanatçısı Semahat Özdenes
ile 93 yaşındaki şair Fazıl Hüsnü Dağlarca'ya "Kültür ve Sanata
Hizmet" ödüllerini verdi. Bu çok geç kalmış ödülleri, büyük
bir heyecan ve mutlulukla veren Sayın Ertuğrul Günay'ın
yüzünde, sevinmenin ikizi olan ilginç hüznün izleri de vardı.

"Semahat Özdenes Hanımefendi'nin çok dokunaklı bir şarkısı
vardır. Çok iyi bilirim bu şarkıyı ben. 'Her mevsim içimden
gelip geçersin. Sen vefasız yolcu. Kalbimi viran edersin' şarkısı
ilk aklıma gelen. Hem bestesini, hem de icrasını yapmıştı"
dedi. Çevresindekiler de çılgın bir takdirle alkışladılar onu.

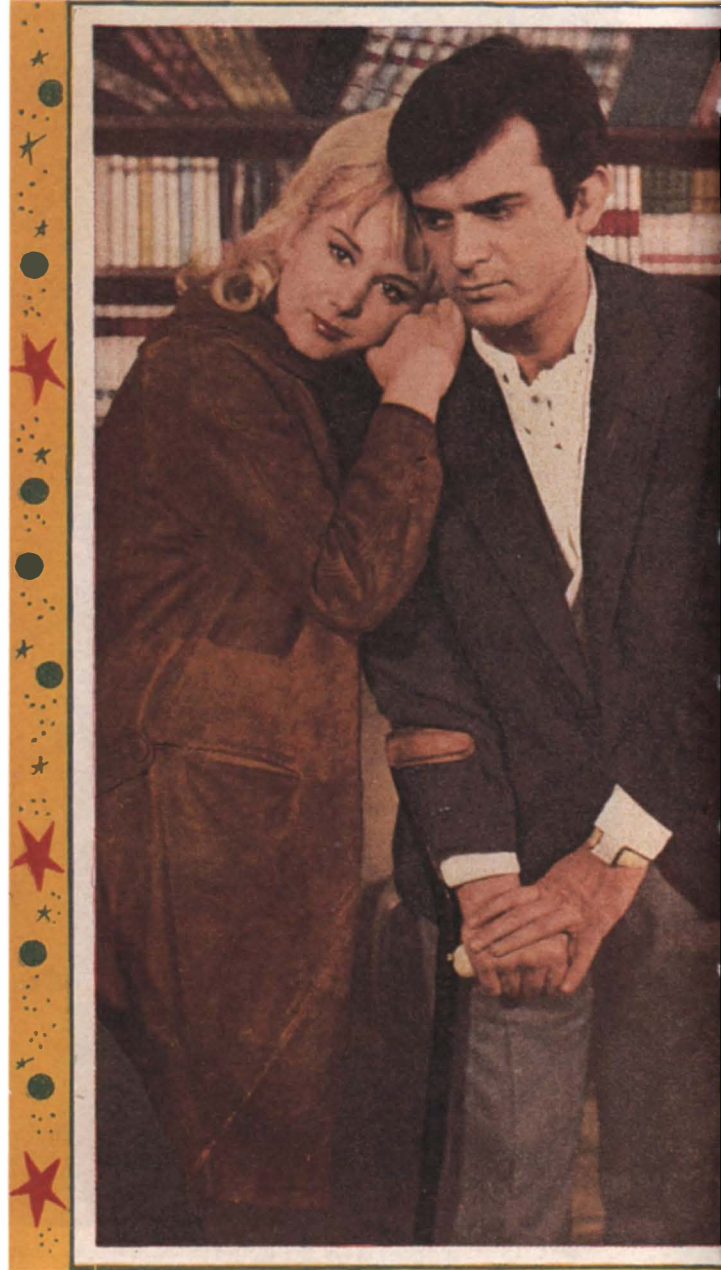
"Katiller De Aglar", 1966

Fazıl Hüsnü Dağlarca'ya da ödül verirken söyledikleri de gerçekten ilginçti: "93 yaşında, zekâsı pırıl pırıl... Ödülünü çok beğendi ve 'çok süslü olmuş ama üzerine isim yazıyor mu?' dedi. Ve adını görünce çok mutlu oldu."

Bu ödülleri alırlarken çekilen fotoğraflarına baktım. İki sanatçının yüzlerinde de anlamları pek belirli olmayan garip ifadeler vardı. Fazıl Hüsnü Dağlarca şaşkın, Semahat Özdenes'in de boynu büküktü.

Bütün bunlara rağmen, bir sanatçı için gerçekten takdir edilmesi ve isminin bu dünyada bir yerlere yazılması çok önemliydi. Ve iki sanatçı rahatlıkla cennetlerine dönebilirlerdi artık. Saygı ve teşekkür Sayın Bakanımız...

Cennet dedim de, evet "Tanrı'nın Çocukları" deyimine değer pek çok sanatçı da Bodrum'da yaşıyor. Onlar ve ben o kadar iyi biliyoruz ki, Bodrum dünyada var olan bir doğa harikası. Gerçek bir cennet... Bu duygu dolu olduğuna inandığım yazımın sonunda "Tanrı'nın Çocukları" olmayan ama bu cennette yaşayan insancıklardan özellikle rica ediyorum. Yağmalamayın bu cenneti, talan etmeyin. Doğal güzellikleri kepeçlerle yıkım yıkım yıkmayın. Çamura bulamayın bu masmavi denizleri. Canımız gibi kanımız gibi koruyun. Elbette bu cennette yaşayan "Tanrı'nın Çocukları"nı da koruyun. Koruyun bizleri. Tekrar yaratılması zor olan her güzelliği koruyun.

OLKU ERAKALIN

ask merdiveni

Ölkü Erakalın'ın televizyon çalışmalarından.

Sinemayı Bıraktım mı?

Son yıllarda TV programları ve televizyon dizileri çektiğim için, devamlı bir soru sorulur bana, yakınlarım ve de sevenlerim tarafından:

"Sinemayı bıraktınız mı?"

Hemen veriyorum cevabımı:

"Hayır... Hayır... Hayır..."

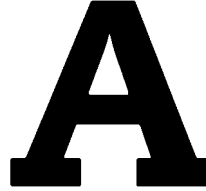
Sinemadaki her filmim ve yaşadığım her olay, bir eğitim oldu bana. Çektiğim her filmim, beni sonraki çalışmaya hazırlayan bir okul, bir ders oldu. Hep ama hep, birşeyler öğrendim çalışmalarımından. Elli yılımı verdiğim sinemadan başarı belgemi henüz yeni aldım. İlk filmimi çekmedim henüz. Daha da kısacası;

"Buyurun izleyin... Bu benim son filmim" demedim.

Ve bir deyim vardır sinemada; "Şöhrete giden yol, rejisörün yatak odasından geçer" derler genellikle. Ve ben yaşadığım yetmiş beş yılda anladım ki, istiyorum anlaşılın ki, "Şöhrete giden yol, sadece ve sadece eğitimin beşiğinden geçiyor." Bizde de yeni yeni sallanan genç sinemacıların beşiğindeki Türk Sineması, daha büyük sevgi ve büyük saygı ile büyüyecek.

Genç sinemacı kardeşlerim... Bu beşikteki çocuğu bizler dünyaya getirdik. Biraz emeklemesine çalıştık tüm arkadaşlarımla. Şimdi bu güzel bebeği, özlü bir eğitimle sizler büyüteceksiniz.

İşte bu anılar, bizim yaşadığımız yıllar sizler için kötü de olsa (ki öyle değil), sizlere birer örnek olsun diye yazdım. Anılarımı, rahmetli Mürüvvet Sim'in bana yıllar öncesinde anlattığı ilginç bir anı ile noktalamak istiyorum.

nlattığına göre Mürüvvet abla ilkokulu, Samatya Ermeni okulunda okumuş. Yaramaz mı yaramaz, afacan mı afacan, zeki mi zeki felaket bir öğrenciymiş rahmetli. Bir gün okulun müdürü, ortaya yüksekçe bir tahta tabure koyarak, tüm öğrencileri bahçede toplamış.

"Şimdi hepinize örnek olmasını istediğim, bir öğrenci sunacağım." demiş...

Bahçede alkışlar... Konuşmasına devam etmiş müdür:

"Filanca sınıftan, filanca numaralı öğrenci, Mürüvvet Sim..."

Alkışlarla Mürüvvet abla çıkmış ortaya. Müdür gayet ciddi, devam etmiş konuşmasına:

"İşte sizlere örnek bir öğrenci" demiş.

"Mürüvvet'i örnek alın; ama hiçbiriniz, sakın onun yaptıklarını yapmayın."

İşte kıssadan hisse...

Bu güneş hiç batmayacak...

Müzikler
ZEKİ MÜREN
"Türk Eğitim Vakfı ve
TSK Mehmetçik Vakfı'nın
Özel İzinleriyle"

Bir ÜLKÜ ERAKALIN Filmi

**ÇIĞLIK ÇIĞLIĞA
BİR SEVDA**

Ediz HUN - Selma GÜNERİ - Irmak ÜNAL - Özgür ÖZBERK - Cenk SÖZERİ - Kutsal BAĞLAN ve TOMRİS OĞUZALP

Yapın: ÜLKÜ ERAKALIN SINEMA ATÖLYESİ Senaryo: ÜLKÜ ERAKALIN Görsel Yönetim: Tugay TOYDEMİR Müzik Düzenleme: Serkan AKGÜN Kurgu: Serhat SOLMAZ

aras **4** **www.ciglikcigligibirseveda.com** **OKUL** **Agahay** **TEV** **TSK**
TÜRK EĞİTİM VAKFI MEHMETÇİK VAKFI T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Bugün Neler Yapıyorum...

Bütün yaptıklarımın ve yapacaklarımın yanı sıra; 60 yıllık anılarımı sergilediğim "Yıldızlar Gökte Yaşar" adlı tek kişilik oyunumu, Kültür Bakanlığı Devlet Tiyatroları sahnelerinde sergilemeye devam ediyorum.

Ve yirmi iki yıllık aradan sonra, efsane sanatçı Zeki Müren'in ölüme giden son dokuz gününü anlattığım "Çılgılık Çılgılığa Bir Sevda" adlı filmimle tekrar setlere döndüm. Bu filmimin "dünyagagası"nın 46. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde yapılması benim için ölümsüz bir gurur... Ve bu gururu sizlerle bölüşmenin sevincini yaşıyorum.

Bir Teşekkür...

Benim kalemimden çıkan "Siz Benim Filmlerimle Büyüdünüz" isimli bu kitabımı adım adım yayına hazırlayan, arşiv desteği sağlayan sinema yazarı kardeşim Alican Sekmeç'e sizlerin huzurunda sonsuz teşekkür ediyorum.

Şimdilik Son Söz Niyetine...

Evet, "siz benim filmlerimle büyüddünüz..."

Hepinize saygı dolu sevgiler...

Ve de izin verirsiniz beni bu yıllara ulaştıran tüm sanatçı dostlarıma, kamera arkasında ve önünde, stüdyolarda benimle birlikte çalışan tüm emekçi kardeşlerime ve siz saygıdeğer okurlarıma teşekkürlerimi sunuyorum.

Kabul edin lütfen...

Gözlerinizden öpüyorum...

ÖLKÖ ERAKALIN

Anadoluhisarı, 2009

"Çılgık Çılgıya Bir Sevda", 2009.

V. BÖLÜM
ÜLKÜ ERAKALIN FİLMOGRAFİSİ
(1959 - 2009)

Reji asistanı Ölkü Erakalın:

1959

AŞKIN GÖZYAŞLARI
(Nejat Saydam/Reji asistanı)

AYŞECİK
(Memduh Ün/Reji asistanı)

ÖMRÜMÜN TEK GECESİ
(Dr. Arşavir Alyanak/Reji asistanı)

1960

ASLAN YAVRUSU
(Hulki Saner/Reji asistanı)

ATEŞTEN DAMLA
(Memduh Ün/Reji asistanı)

GECE KUŞU
(Hulki Saner/Reji asistanı)

İLK AŞK
(Hulki Saner/Reji asistanı)

KANLI FİRAR
(Orhan Elmas/Reji asistanı)

KEZBAN
(Dr. Arşavir Alyanak/Reji asistanı)

NİLÜFER ORMAN ÇİÇEĞİ
(Hulki Saner/Reji asistanı)

SATIN ALINAN ADAM
(Dr. Arşavir Alyanak/Reji asistanı)

Yönetmen Ölkü Erakalın:

SİNEMA FİLMLERİ

1961

UNUTAMADIĞIM KADIN

Muhterem Nur, Göksel Arsoy, Evrim Fer

İZİ YETİME

Muhterem Nur, Leyla Sayar, Özden Çelik

ÖMİTSİZ BEKLEYİŞ

Adnan Şenses, Evrim Fer, Neşe Yulaç

1962

AŞK MERDİVENİ

Filiz Akın, Göksel Arsoy, Efgan Efean

BİZ DE ARKADAŞ MIYIZ?

Türkan Şoray, Göksel Arsoy, Peri Han,
Öztürk Serengil

KEMEK PARASI

Suphi Kaner, Parla Şenol, Serpil Gül

KIRMIZI KARANFİLLER

Türkan Şoray, Yılmaz Duru, Aysel Tanju,
Mualla Sürer

LEKELİ KADIN

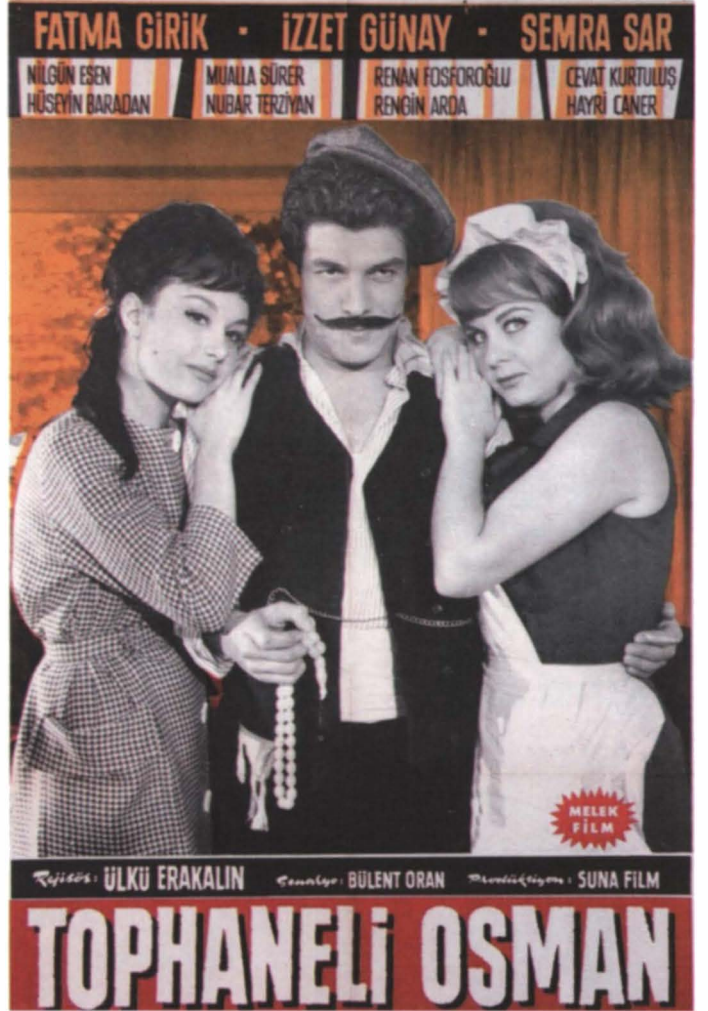
Neriman Köksal, Türkan Şoray, Tanju Gürsu,
Erkan Yolaç

ŞOFÖRÜN AŞKI

Adnan Şenses, Serpil Gül, Atıf Kaptan

ŞOFÖRÜN KİSMETİ

Adnan Şenses, Serpil Gül, Birsan Menekşeli

1963

ARKA SOKAKLAR

Neriman Köksal, Filiz Akın, Tanju Gürsu

BÜTÜN SUÇUMUZ SEVMEK

Türkan Şoray, Tanju Gürsu, Çolpan İlhan

ÇALINAN AŞK

Türkan Şoray, Tamer Yiğit, Sadri Alışık

İKİ KOÇALI KADIN

Türkan Şoray, Tanju Gürsu, Efgan Efehan

TIĞ GİBİ DELİKANLI

Filiz Akın, Tanju Gürsu, İzzet Günay

TOPHANELİ OSMAN

Fatma Girik, İzzet Günay, Semra Sar

1964

ANASININ KUZUSUTürkan Şoray, İzzet Günay, Bedia Muvahhit,
Gürel Önlüsoy**BANA DERLER KÖLHANLI**Tamer Yiğit, Semra Sar, Süleyman Turan,
Vahi Öz**GECELERİN KADINI**

Neriman Köksal, Ediz Hun, Semra Sar

GÖZLERİ ÖMER BEDELTürkan Şoray, Ekrem Bora, Cüneyt Arkin,
Ferah Nur, Nedret Güvenç**HEPİMİZ KARDEŞİZ**

Hülya Koçyiğit, Tamer Yiğit, Cüneyt Arkin

KADER KAPIYI ÇALDITürkan Şoray, Ekrem Bora, Muzaffer Tema,
Vahi Öz**KÖYE GİDEN ÖZLİN**Fatma Girik, Gönül Yazar, Tanju Gürsu,
Sadri Alışık**LEKELİ AŞK**

Neriman Köksal, Ekrem Bora, Nebahat Çehre

MUALLA

Türkan Şoray, Ediz Hun, Suzan Avcı

MUHTEŞEM SERSERİAyhan Işık, Fatma Girik, Süleyman Turan,
Bedia Muvahhit**ÖPÜŞMEK YASAK**Fatma Girik, İzzet Günay, Ajda Pekkan,
Öztürk Serengil**YALNIZ DEĞİLİZ**

Neriman Köksal, Ekrem Bora, Nilüfer Aydan

1965

DAĞ ÇIÇEĞİ

Tamer Yiğit, Safiye Filiz, Muzaffer Tema,
Muhterem Nur

DELİ FUTBOLCU

Ajda Pekkan, Öztürk Serengil, Yusuf Sezgin

DUDAKTAN KALBE

Hülya Koçyiğit, Cüneyt Arkin, Gönül Yazar,
Muzaffer Tema

HAYATIMIN KADINI

Türkan Şoray, Gürel Ünlüsoy, Erol Tezeren

ÖLÜMDEN BETER

Filiz Akın, Cüneyt Arkin, Gülsüm Kamu

SERSERİ AŞIK

Hülya Koçyiğit, Sadri Alışık, Cüneyt Arkin

SEVGİLİ ÖĞRETMENİM

Hülya Koçyiğit, Ediz Hun, Süleyman Turan,
Vahi Öz, Mualla Sürer

ŞOFÖRÜN KIZI

Ayhan Işık, Belgin Doruk, Ekrem Bora,
Aliye Rona

UZAKTA KAL SEVGİLİM

Hülya Koçyiğit, Fikret Hakan, Erol Tezeren

VEDA BUSEİ

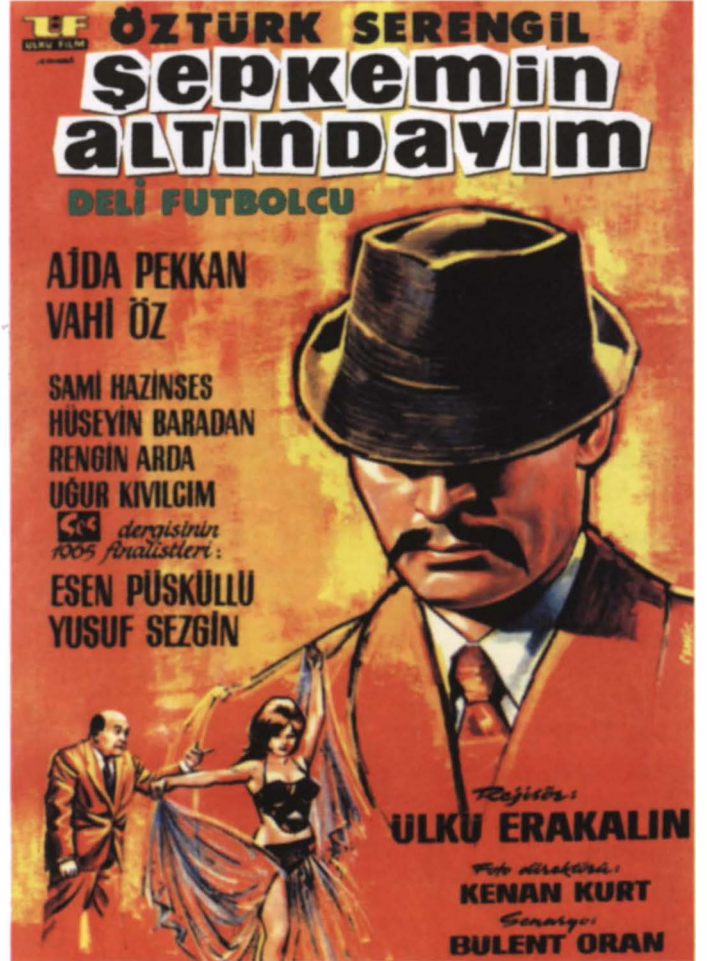
Türkan Şoray, Tunç Okan, Aliye Rona

YASAK CENNET

Ayhan Işık, Belgin Doruk, Ekrem Bora

YILDIZLARIN ALTINDA

Hülya Koçyiğit, Göksel Arsoy, Suzan Avcı

1966

AVARE KIZ

Fatma Girik, Ekrem Bora, Ajda Pekkan,
Turgut Özatay

AYRILIK ŞARKISI

Cüneyt Arkın, Selda Alkor, Ajda Pekkan

GECELER YARIM OLDU

Nuri Sesigüzel, Selda Alkor, Neriman Köksal,
Sami Hazinses

GÜNAH ÇOCUĞU

Ajda Pekkan, Ekrem Bora, Selma Güneri,
Salih Güney

GÜNAHEÂR KADIN

Türkan Şoray, Sadri Alışık, Filiz Akın,
Kuzey Vargın

İNTİKAM ATEŞİ

Hülya Koçyiğit, Cüneyt Arkın, Figen Say

KARA TREN

Nuri Sesigüzel, Ajda Pekkan, Gürel Ünlüsoy

KATİLLER DE AĞLAR

Ayhan Işık, Selda Alkor, Esen Püsküllü

KUCAKTAN KUCAĞA

Fatma Girik, Ediz Hun, Kuzey Vargın

SIYAH GÖL

Türkan Şoray, Kartal Tibet, Çolpan İlhan

SOKAK KIZI

Zeynep Değirmencioglu, Sadri Alışık,
Bedia Muvahhit, Cahide Sonku

ŞOFÖR DEYİP GEÇMEYİN

Ajda Pekkan, Sadri Alışık, Ömercik, Esen Püsküllü,
Atacan Arseven

YOSMA

Tamer Yiğit, Selda Alkor, Gürel Ünlüsoy

REJİ : OLKÖ ERAKALIN

ZEYNEP DEĞİRMENCİOĞLU
SOKAK KIZI
SADRI ALIŞIK

ÇOLPAN İLHAN
GÜREL ÜNLÜSOY
SÜPHİ TEKNİKET
HULÜSİ KENTMEN
CAHİDE SONKU
YAHİ ÖZ

VE
TÜRK SINEMASININ
EN TANINMIŞ
20 SANATKARI

SENARYO
DEĞİRMENCİOĞLU KAMERA
ORHAN KAPKI

1967

ANJELİK OSMANLI SARAYLARINDA

Tamer Yiğit, Sevdâ Ferdağ, Turgut Özatay,
Kadir Savun

BİR KATİLİ SEVDİM

Selda Alkor, Kuzey Vargın, Turgut Özatay

DÖRDÜ DE SEVİYORDU

Tamer Yiğit, Selda Alkor, Ekrem Bora,
Selma Güneri

HIRÇİN KADIN

Hülya Koçyiğit, İzzet Günay, Salih Güney

KİRALIK KADIN

Fatma Girik, Ekrem Bora, Kuzey Vargın

MÜHÜR GÖZLÜM

Yıldız Tezcan, Salih Güney, Saltuk Kaplangı,
Aliye Rona, Atacan Arseven

ÖMRÜMCE AĞLADIM

Sema Özcan, Ediz Hun, Kuzey Vargın

SEN BENİMSİN

Tamer Yiğit, Selda Alkor, Turgut Özatay,
Bedia Muvahhit, Suna Pekuysal

ÖVEY ANA

Hülya Koçyiğit, Tamer Yiğit, Ekrem Bora,
Nilüfer Koçyiğit, Bedia Muvahhit

1968

ACI YILLAR

Zeynep Aksu, Uğur Güçlü, Sezer Güvenirgil,
Süha Doğan

ÇATALLI KÖY

Zeynep Aksu, Tugay Toksöz, Aliye Rona,
Cenk Er

İSTANBUL'U SEVMİYORUM

Belgin Doruk, Murat Soydan, Sezer Güvenirgil,
Nedret Güvenç

KADIN DEĞİL BAŞ BELASI

Türkan Şoray, Engin Çağlar, Piraye Uzun,
Suna Pekuysal, Güzin Özipek

KADIN SEVERSE

Türkan Şoray, Ekrem Bora, Mine Mutlu

KANLI NİGAR

Belgin Doruk, Yusuf Sezgin, Selma Güneri,
Suna Pekuysal, Vahi Öz

KÂTİP / ÖSEÖDAR'A GİDERKEN

Zeki Müren, Sezer Güvenirgil, Gülistan Güzey,
Suna Pekuysal, Cenk Er

PAYDOS

Sadri Alışık, Gülistan Güzey, Erden Güvenç,
Suna Pekuysal, Vahi Öz

YAYLA KARTALI

Nuri Sesigüzel, Yıldız Tezcan, Suzan Avcı,
Mine Soley

1969

ERKEK FATMA

Fatma Girik, Ahmet Uz, Avni Dilligil,
Ayfer Feray, Müjdat Gezen

GALATALI FATMA

Sevda Ferdağ, Uğur Güçlü, Çolpan İlhan

GÜNAHINI ÖDEYEN ADAM

Sezer Güvenirgil, Ekrem Bora, Figen Say

İKİ YETİME

Yıldız Tezcan, Salih Güney, Çolpan İlhan

KAPICININ KIZI

Nazan Şoray, Uğur Güçlü, Yalçın Gülhan,
Mine Soley

ÖLMÜŞ BİR KADININ MEKTUPLARI

Hülya Koçyiğit, Ediz Hun, Peri Han,
Nedret Güvenç, Şaziye Moral

YANIK KAVAL

Sezer Güvenirgil, Tanju Korel, Neriman Köksal

YUVAMI YIKAMAZSIN

Gönül Akkor, Tanju Korel, Cenk Er,
Nedret Güvenç

1970

ANA GIBİ YAR OLMAZ

Nebahat Çehre, Demir Karahan, Fatma Karanfil,
Nedret Güvenç

KÖYE DÖNEN YOSMA

Mine Mutlu, Demir Karahan, Suna Keskin

SON NEFES

Kartal Tibet, Sema Özcan, Erol Tezeren

VUR PATLASIN ÇAL OYNASIN

Gazanfer Özcan, Gönül Ölkü, Erol Günaydın,
Adile Nağit, Müjdat Gezen

YAŞAMAK KOLAY DEĞİL

Ayhan Işık, Sema Özcan, Aydın Tezel

1971

AFACAN KÜÇÜK SERSERİ

Sadri Alışık, Menderes Utku, Bahar Erdeniz

BEKLENEN ŞARKI

Hülya Koçyiğit, Kartal Tibet, Serpil Gül

MISTİK

Müjdat Gezen, Ender Doruk, Cahide Sonku,
Erol Taş, Atıf Kaptan

ÖVEY ANA

Sadri Alışık, Zeynep Aksu, Fikret Hakan,
Fatma Karanfil, Cavidan Dora

1972

AFACAN HARİKA ÇOCUK

Sadri Alıgık, Menderes Utku, Zeynep Aksu,
Nedret Güvenç

BİR GARİP YOLCU

Hale Soygazi, Engin Çağlar, Yıldırım Önal,
Sevim Çağlayan

GÜMÜŞ GERDANLIK

Zeynep Aksu, Murat Soydan, Çolpan İlhan,
Metin Serezli, Aliye Rona

KAHPE

Hale Soygazi, Aytaç Arman, Yıldırım Önal, Erol Taş

PAPRIKA GADDARIN AŞKI

Kadir İnanır, Zeynep Aksu, Turgut Özatay,
Lale Belkıs, Nedret Güvenç

1973

ABLAM

Yıldız Kenter, Fikret Hakan, Yıldırım Önal,
Fatma Belgen, Aliye Rona

ÇOBAN

Yıldırım Çınar, Seyyal Taner, Emel Özden

DİKİZ AYNASI

Sadri Alışık, Sevdâ Ferdağ, Nilüfer Koçyiğit,
Mine Koşan

ELBET BİR GÜN BULUŞACAĞIZ

Adnan Şenses, Tennur Solak, Önder Somer

İKİ SÜNGÜ ARASINDA

Zeynep Aksu, Murat Soydan, Suzan Avcı,
Güzin Özipek

KIZIM

Fatma Girik, Yıldırım Önal, Kenan Pars,
Fatma Belgen, Aliye Rona

1974

AVRUPA MACERASI

Yalçın Gülhan, Arzu Okay, Eşref Kolçak,
Parla Şenol, Aliye Rona

AYYAŞ

Sadri Alışık, Gönül Yazar, Yalçın Gülhan

DOKTOR CİVANIM

Sermet Serdengeçti, Arzu Okay, İlhan Daner

DÜŞMANLARIM ÇATLASIN

Kamuran Akkor, Yıldırım Önal, Seyyal Taner,
Önder Somer, Semih Sezerli

ESKİ KURLAR

Eşref Kolçak, Fatma Belgen, Muhterem Nur

KANLI SEVDA

Tanju Korel, Yalçın Gülhan, Zeyno Çilem,
Nedret Güvenç

SİLEMEZLER GÖNLÜMDEN

Kamuran Akkor, Yalçın Gülhan, Nuray Belbüken

TAŞRALI KIZ

Perihan Savaş, Salih Kırmızı, Emel Özden

1975

AH BU KADINLAR

Sermet Serdengeçti, Meral Orhonsay, İlhan Daner

BİTİRİMLER SINIFI

Perihan Savaş, Sezer Inanoğlu, Adile Nağit, Aydemir Akbaş,
Ayşen Gruda

BU OSMAN BAŞKA OSMAN

Serdar Gökhan, Aysun Güven, Senar Seven

ÇALKALA YAVRUM ÇALKALA

Arzu Okay, İlhan Daner, Oya Peri

ÇİN İŞİ JAPON İŞİ

Ali Poyrazoğlu, Aysun Güven, Melek Görgün

İNTİHAR

Perihan Savaş, Serdar Gökhan, Parla Şenol

1976

BEN SANA MECBURUM

Aytaç Arman, Meral Orhonsay, Sadri Alışık, Macit Flordun

SEVDALILAR

Perihan Savaş, Serdar Gökhan, Nasır Malek Muti

YAZGI

Aytaç Arman, Meral Orhonsay, Macit Flordun, Aliye Rona

1977

HIZLI GİDEN YORULUR

Aydemir Akbaş, Bülent Kayabaş

DOKUNMAYIN DÜNYAMA

Hakkı Bulut, Aysun Güven, İlhan Daner

YEŞİLÇAM SOKAĞI

Aydemir Akbaş, Bülent Kayabaş, Zeyno Çilem

1978

ALDIRMA GÖNÜL

Recep Kaymak, Necla Nazır, Esen Püsküllü, Neriman Köksal

BİZİM FİSTİKLER

Hadi Çaman, Necla Fide, Melek Görgün

FIRÇANA BAYILDIM BOYACI

Hadi Çaman, Melek Görgün, Karaca Kaan

İSMET BU NE KISMET

Hadi Çaman, Necla Fide, Meral Deniz

KADER ÇIKMAZI

Melek Görgün, Necla Fide, Tülin Tan

KADINLAR HAMAMI

Hadi Çaman, Necla Fide, Karaca Kaan

KADINLAR KOÇUŞU

Yalçın Gülhan, Melek Görgün, Esen Püsküllü

KÖFTE EKMEK AZ PIYAZ

Hadi Çaman, Meral Deniz, Karaca Kaan

SORMAGIR SOKAĞI

Bülent Kayabaş, Karaca Kaan, Kazım Kartal

YARA

Vahdet Vural, Necla Nazır, Pakize Suda

YENGEN

Bülent Kayabaş, Necla Fide, Kazım Kartal

1979

ATEŞLİ DİLBER

Zerrin Egeliler, Tarık Şimşek, Enver Çokgör

AY AMAN OF

Zerrin Egeliler, Aydemir Akbaş, Kazım Kartal

BU BENİM GÜNAHIM

Zerrin Egeliler, Sami Tunç, Aysun Akyol

ÇIPLAKLAR

Zerrin Egeliler, Kazım Kartal, Nilay Bora

DUA

İsmail Kılıç, Ayşen Cansev, Hüseyin Peyda

FAKİR

İsmail Kılıç, Nazan Saatçi, Zerrin Egeliler

GÜNAHKÂR KADIN

Zerrin Egeliler, Kazım Kartal, Aysel Tanju

KARA LEKE

Zerrin Egeliler, Bülent Kayabaş, Karaca Kaan

KOCA ARANIYOR

Zerrin Egeliler, Bülent Kayabaş, Hadi Çaman

LEKELİ KADIN

Zerrin Egeliler, Mesut Engin, Enver Çokgör

MEMNU MEYVA

Zerrin Egeliler, Hadi Çaman, Karaca Kaan

REZALET

Karaca Kaan, Bülent Kayabaş, Hadi Çaman

SAZLI DAMIN KAHPEŞİ

Zerrin Egeliler, Bülent Kayabaş

SKANDAL

Zerrin Egeliler, Bülent Kayabaş, Enver Çokgör

ŞEHVET UÇURUMU

Zerrin Egeliler, Enver Çokgör

ŞILLIK

Zerrin Egeliler, Tarık Şimşek, Kazım Kartal

UÇURUMDAKİ KADIN

Zerrin Egeliler, Enver Çokgör, Tugay Toksöz

VUR DAVULA TOKMAĞI

Zerrin Egeliler, Hadi Çaman, Karaca Kaan

YATAK HİKÂYESİMİZ

Zerrin Egeliler, Bülent Kayabaş, Sami Hazinses

YEDİ KOCALI

Zerrin Egeliler, Enver Çokgör, Tevhid Bilge

YOSMA

Funda Gürkan, Cesur Barut, Nuran Fidan

1984

SEV YETER

Müslüm Gürses, Ayşen Cansev, Filiz Ersürer

1985

ASSOLİST

Ayşe Tunalı, Bülent Bilgiç, Tulu Çizgen

BİR İLKBAHAR SABAHİ (video)

Erol Evgin, Derya Baykal

KADERİ ZORLAMA

Selami Şahin, Deniz Akbulut, Diler Saraç

O KADINLARDAN BİRİ

Bulut Aras, Deniz Akbulut, Nuri Alço

SANA ÖYLE HASRETİM Kİ

Faruk Tınaz, Meral Orhonsay, Bülent Bilgiç

SATMIŞIM ANASINI

Adile Naşit, Taşkın Sabah, Filiz Ersürer

SENSİZ OLAMAM

Ayşe Tunalı, Engin Çağlar, Yusuf Sezgin

1986

ACILARIN KADINI

Bergen, Yalçın Gülhan, Asuman Arsan

HAYROŞ

Adile Naşit, Ayşen Gruda, Hadi Çaman

KISRAK

Hülya Avşar, Yalçın Gülhan, Tuğrul Meteer

1989

YILIN KADINI

Arzu Aydın, Tuğrul Meteer, Yusuf Sezgin

2008

ÇİĞLİK ÇİĞLIĞA BİR SEVDA

Ediz Hun, Selma Güneri, Irmak Ünal, Özgür Özberk, Tomris
Oğuzalp

TELEVİZYON DİZİLERİ

- 1977** **ŞİPSEVDİ**
Mehmet Ali Erbil, Sezer Güvenirgil, Korhan Abay,
Ilhan Daner, Nevra Serezli
- 1993** **BİZİM MAHALLE**
Neslihan Acar, Osman Yağmurdereli, Üstün Asutay,
Neriman Köksal, Nilgün Belgün
- 1996** **HÜBNÜ BEY AMCA**
Gazanfer Özcan, Gönül Ülkü, Cenk Sözeri, Tamer
Güler, Meltem Ören, Fulya Şirin
- NEFES ALAMIYORUM**
Aydan Şener, Safa Tiryaki, Umut Demirdelen, Bekir
Aksoy, Bilgen Gökçen
- 1997** **ACI GÜNLER**
Levent İnandır, Neslihan Acar, Onur Sarıkaya, Yağmur
Kesen, Yaprak Meral
- ANASININ KUZUBU**
Perihan Savaş, Ayşen Gruda
- İLİŞKİLER**
Evrin Solmaz, Hüseyin Köroğlu, Nur Sürer, Menderes
Samancılar, Meltem Savcı
- 1998** **MUALLA**
Kerem Alışık, Nilüfer Açıkalın, Engin Çağlar, Gülsen
Tuncer, Bülent Oran
- 2000** **AH GECELER**

"Dudaktan Kalbe" filminden.

"Paydos" filminden.

"Hepimiz Kardeşiz" filminden.

TELEVİZYON FİLMLERİ

2000 KİRALIK KADIN
Bulut Aras, Nilüfer Açıkalın, Kaan Girgin,
Tomris Oğuzalp, Orçun Sonat

ŞEYTAN SOFRASI
Pınar Eliçe, Serap Akıncioğlu, Salih Kırmızı,
Esin Umurlu

2001 SULTAN
Nihat Doğan, Ayça Gören, Esra Aslan,
Engin İnal, Perihan Savaş, Orçun Sonat

2004 DUDAKTAN KALBE
İpek Tuzcuoğlu, Gökhan Arsoy, Derya Aslan,
Murat Soydan, Vatan Şaşmaz

PAYDOS
Göksel Arsoy, Şahnaz Çakıralp, Yonca Cevher,
Vatan Şaşmaz

ÖVEY ANA
Ediz Hun, Selma Güneri, Umut Sezgün,
Aydemir Akbaş, Tomris Oğuzalp

2005 HEPİMİZ KARDEŞİZ
Selma Güneri, Gökhan Arsoy, Cenk Torun,
Nilüfer Açıkalın, Tuğrul Mete

Yapımcı Ölkü Erakalın:

ÖLKÜ FİLM ŞİRKETİ

(Kadri Yurdatap ile ortak)

1963	BÜTÜN SUÇUMUZ SEVMEK	
1964	HEPİMİZ KARDEŞİZ	(Ölkü-Pesen Film ortak yapımı)
	KÖYE GİDEN GELİN	
	KADER KAPIYI ÇALDI	(Ölkü-Pesen Film ortak yapımı)
	MUALLA	(Ölkü-Pesen Film ortak yapımı)
	ÖPÜŞMEK YASAK	
1965	DELİ FUTBOLCU	
	SEVGİLİ ÖĞRETMENİM	(Ölkü-Pesen Film ortak yapımı)
	SEVİŞMEK YASAK	
	UZAKTA KAL SEVGİLİM	(Ölkü-Pesen Film ortak yapımı)
	ÜÇ KARDEŞE BİR GELİN	(Ölkü-Pesen Film ortak yapımı)
	VEDA BUSESİ	(Ölkü-Pesen Film ortak yapımı)

DUYGU FİLM ŞİRKETİ

- 1966 GECELER YARIM OLDU
GÜNAHKÂR KADIN
KATİLLER DE AĞLAR
SOKAK KIZI
ŞOFÖR DEYİP GEÇMEYİN
- 1967 DÖRDÜ DE SEVİYORDU
KİRALIK KADIN
MÜHÜR GÖZLÜM
ÖMRÜMCE AĞLADIM (Duygu-Sarıkaya Film ortak yapımı)
ÜVEY ANA
- 1968 İSTANBUL'U ARTIK HİÇ SEVMİYORUM
ÇATALLI KÖY

KARDEŞ FİLM ŞİRKETİ

- 1974 SİLEMEZLER GÖNLÜMDEN
- 1975 BU OSMAN BAŞKA OSMAN
- 1976 BEN SANA MECBURUM

ÖLKÖ ERKALIN SİNEMA ATÖLYESİ

- 2009 ÇİÇLİK ÇİÇLİĞE BİR SEVDA

1

934'te İstanbul'da doğdu. İstanbul Belediye Konservatuvarı Müzik Bölümü'nde okudu. Sinemaya 1958'de Lütü Akad'ın "Ateşten Damla" filminde asistanlık yaparak girdi. Daha sonra Orhan Elmas, Alşevir Alyanak ve Hulki Saner'in asistanlığını yaptı. 1961'de "Unutamadığım Kadın" filmiyle yönetmenliğe başladı. Yönetmenliğinin yanı sıra, Duygu Film'i kurarak yapımcılık da yaptı. 1976 İstanbul Uluslararası 1. Film Festivali'nde "Yazgı" ve "Ben Sana Mecburum" ile ödüller aldı. 1980 yılında müzisyenliğe yeniden dönüş yaptı. Aşk filmleri çekmek yerine bu kez aşk şarkıları besteledi. Çektiği filmlerinden biriktirdiği afiş, belge ve fotoğraflarla sergiler açtı.

"Unutamadığım Kadın", "Biz de Arkadaş mıyız?", "Bütün Suçumuz Sevmek", "Anasının Kuzusu", "Hepimiz Kardeşiz", "Katiller de Ağlar", "Acı Yıllar", "Kanlı Nigar", "Çatalı Köy", "Paydos", "Erkek Fatma", "Ana Gibi Yar Olmaz", "Beklenen Şarkı", "Afacan Harika Çocuk", "İki Sürgün Arasında", "Kanlı Sevdâ", "İntihar", "Yazgı", "Ben Sana Mecburum", "Ateşli Dilber", filmlerinden bazılarıdır.